

РЕЛІГІЙНА ПАНОРАМА

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

10⁽⁶²⁾
2005

- **УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВ'Я – ОСТАННІЙ ШАНС НА ОБ'ЄДНАННЯ?**

- **УЛЦ КИ – ДЕСЯТЬ РОКІВ РОЗБУДОВИ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ПАТРІАРХА ФІЛАРЕТА**

- **У ЄВРЕЙСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНИ НАПРУГА НАРОСТАЄ**

- **УРОКИ ВИБОРІВ НЕ ЗАСВОЄНІ –**

УЛЦ МН ЗНОВУ ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОЛІТИКАНСТВОМ

СТОРІНКА КОНФЕСІЇ:

**РЕЛІГІЙНА СПІЛЬНОТА СВЯТОГО ДУХА
УЧНІВ ВОЗНЕСЕНИХ ВОЛОДАРІВ**

ВАЖЛИВЕ ПОШАНУВАННЯ ЗАКОНІВ, А НЕ ПРАВОВИЙ НІГІЛІЗМ

Шановний Читачу!

В своїй передмові до третього числа РП за цей рік я на основі декількох висловлювань Президента В.Ющенка з релігійних питань прагнув спрогнозувати політику нової влади у сфері релігійного життя, державно-церковних відносин. Я сподівався, що нарешті Україна задекларує відокремлення Церкви і Держави, а не Церкви від Держави, що було і за соціалістичних часів. Але цього не сталося. Згадаймо відзначення Дня незалежності України. Служба в Софійському соборі була включена в контекст державного відзначення річниці і до храму за запрошенням (читай: вказівкою) прибули глави визначених кимось конфесій. Але ж Церкви без порушення вимог Конституції України про відокремлення їх від Держави могли й не включатися в такий спосіб в контекст державного дійства, а кожна з них могла організувати і провести богослужіння (зрозуміло при її бажанні) у своїх храмах і молитовних будинках і в такий спосіб, який відповідав прийнятих у них формах. Хоч Президент колись і заявляв, що не буде запитувати у священника про його конфесійну належність, чим засвідчував свободу віросповідань, але ж в Софії були присутні представники навіть не всіх, релігійних спільнот, які мають офіційно зареєстрований державою свій всеукраїнський центр. То й дзвонять до нас з претензіями керівники деяких протестантських, харизматичних, мусульманських, іудейських та інших Центрів з питанням, а чому їх не запросили в Софію. Скажімо, в Україні існує аж сім різних іудейських об'єднань. Запрошені деякі з їх керівників навіть не є громадянами України, а ось головного рабина прогресивних іудеїв А.Духовного, який є до того ж громадянином України, чому зігнували.

То ж, організовуючи означений захід, варто було його співставити з окремими положеннями Закону про свободу совісті, щоб не допустити їх порушення.

Але, крім світських законів, релігійні спільноти мають ще й свої канони. Той, хто організував захід, мав би знати, що владика Церкви Московського Патріархату не може згідно канонічних вимог (та ще й в храмі) молитися разом із владиками Церкви Київського Патріархату і Автокефальної Церкви, а тим більше з анафенованим його Церквою Предстоятелем УПЦ КП Філаретом, бо ж це тоді засвідчуватиме церковне визнання їх. Не можуть молитися в храмі православні разом з католиками і протестантами, а тим більше — при участі мусульман та іудеїв. І для останніх православний храм не може бути місцем молитви.

Ще одне. Церковною традицією визначені ті місця в храмі, які під час Служби Божої мають займати і її виконавці і миряни. Ми ж мали чітко виявлений цезаропапізм. А завершальний акт святкування взагалі виглядав дещо кощунственно. Свято незалежності припадає на дні Спасівського посту. А тут на території православного храму організували фуршет із поїданням м'ясних страв і випивкою спиртного.

Як бачимо, хоч і мали ми раніше застарезених В.Ющенка від спроб робити із Церкви політику, але спостерігаємо все більше прагнення з боку посадовців різного рангу (починаючи з Президента) до клерикалізації різних сфер суспільного життя. І це при тому, коли Держава зорієнтована на входження у світську Європу, яка

РЕЛІГІЙНА ПАНОРАМА

РЕЛІГІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ЖУРНАЛ

№ 10' 2005

Головний редактор:
А.Колодний

Редколегія:
Л.Филипович
О.Недавня
П.Павленко

Засновник:
Українська Асоціація
релігієзнавців
(Центр релігійної
інформації та свободи)

Свідоцтво КВ № 4407 від
20.07.2000 р.
Державного Комітету
інформаційної політики,
телебачення і
радіомовлення України

Адреса редакції:
01001,Київ-1,
Трьохсвятительська 4,
к. 323.
Тел.(044) 279-04-18,
Факс: 279-48-12.
e-mail: cerif@ip.com.ua

Передплатний індекс:
21953
Каталог видань
Журнали України

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

ЗМІСТ

Релігійне життя України	2
Суспільне буття релігії і Церкви	2
Православ'я	9
Світ римо-католицизму і греко-католицизму.....	17
Життя протестантів	20
Харизмати України.....	22
Мусульмани в Україні.....	22
Іудейський світ	23
Національні релігії	26
Нові релігії України.....	27
Містика	28
Релігія в сучасному світі	30
Релігія і світ	30
Католицизм	31
Протестантизм.....	33
Православ'я	35
Мусульманський світ	36
Іудаїзм	38
Нові релігійні течії	39
Інші релігійні традиції.....	39
Містика	40
Теми номеру	41
Українське православ'я: діалог за московським сценарієм?	41
Обрання новного головного рабина може поглибити розкол в громаді	52
Конференції, круглі столи	55
Новини релігійної та релігієзнавчої літератури	66
Сторінка конфесії	68
Релігійна спільнота Святого Духа учнів Вознесених Володарів.....	68
Цікаво знати	80

РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНИ

СУСПІЛЬНЕ БУТТЯ РЕЛІГІЇ І ЦЕРКВИ

Українці в масі своїй байдужі до міжконфесійних і міжцерковних конфліктів. Це засвідчили наслідки моніторингу, видрукувані в газеті «Експрес» (14-16 жовтня). На питання «Чого ви боїтеся найбільше?» в 1999-2001 роках відповідь про них взагалі була нульова. В 2002 році маємо вибух цього «страху» - 8%, а в 2003 році - 10,3%. В 2003-2004 роках маємо знову спад цього страху: відповідно 6,4% і 6,6%. Найбільше люди в 2005 році бояться «зростання цін» (78,8%), «безробіття» (68,6%), «невиплати зарплат» (56,2%). А найменше – «напливу біженців» (7,4%)

У Києві нині діють 901 релігійна організація 64 конфесій. Найбільшою за чисельністю є такі релігійні організації: УПЦ МП – 194; УПЦ КП – 114, ВСО ЄХБ – 64. Загалом християнських організацій у Києві близько 93% від загальної їх кількості. Інші організації – це 66 релігійних організацій 17 напрямків. У Києві діють 53 релігійних центри та управління, 18 монастирів, у яких проживають 540 ченців та черниць, 106 релігійних місій та братств, 38 навчальних духовних закладів, де навчається понад 5300 студентів. Релігійні потреби задовольняються у 155 культових будівлях, у тому числі в 101 православному храмі. Протягом 1992-2004 років Церквами збудовано 33 культові споруди. За цей

період віруючим передано у безоплатне користування 35 споруд. У місті нині проводиться будівництво 25 культових споруд і розробляється схема можливого використання земельних ділянок для наступної забудови близько 100 культових споруд. Ці дані були оприлюднені мером Києві О.Омельченко на зустрічі із членами новоутвореної Київської міської ради Церков і релігійних організацій при Київському міському голові.

Акції Президента В.Ющенка часто непередбачувані і незрозумілі. Так він увільнив від виконання обов'язків Національної експертної комісії з питань захисту суспільної моралі народного депутата, члена фракції ПРП Юрія Бойка – священника УАПЦ. При цьому Президент своїм указом від 26 вересня поклав чомусь виконання функцій цієї комісії на Державний комітет телебачення і радіо України. Водночас він запропонував невідомо кому «підготувати проект закону про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі».

Львів зустрів Ющенка не як месію, хоч він і назвав Галицьку столицю «політичною Меккою». На зустріч з ним до площі біля оперного театру прийшло десь до 40 тисяч львів'ян. Це для мільйонного і надто заполітизованого міста надто мало. Прокручуючи записи Майдану, львів'яни цим самим сказали Ющен-

ку, що він – зрадник. Місцеві жителі підготували для Президента дзеркало, щоб він в ньому побачив очі того, хто підписав Меморандум із Януковичем, а відтак зробив брехнею виголошуване гасло, що «Бандитам – тюрми». То ж зустріч В.Ющенка, як Месії, з народом не відбулася. Народ не вірить тим, хто його обманув. (Газета по-києвски)

Президент України Віктор Ющенко підписав Розпорядження «Про заходи щодо реалізації державної політики у сфері міжнародних відносин, релігій і Церкви». Документ, хоч назва його звучить дещо неокочирно, зорієнтований на забезпечення міжетнічної і міжконфесійної злагоди в українському суспільстві, додержання прав і свобод людини в цих сферах. Документ у спішному порядку (він оприлюднений 23 вересня) зобов'язує Кабмін вже до 1 листопада розробити і затвердити Державну програму зміцнення міжнародного миру в Україні, запобігання виникненню міжетнічних, міжконфесійних конфліктів, формуванню толерантності відносин у цих суспільних сферах.

Президент В.Ющенко підписав указ «Про вдосконалення державного управління в інформаційній сфері», в якому зокрема йдеться і про державну мовну політику, вирішення якої він чомусь поклав на Міністерство культури і туризму. А варто було б створити спеціальний комітет, бо ж українська мова в Україні вмирає і надто високими темпами. Цьому значною мірою сприяють майже всі релігійні спільноти, суцї в нашій країні. Мова богослужінь, проповідей, навчання у духовних закладах освіти, видруку літератури і преси – це десь на 90-95% державна мова Російської Федерації. Відтак конфесії України продовжують виконувати хвацько мовну політику Компартії Радянського Союзу, нищення України і українства, постають перепоною для нашого національного і духовного відродження. Чомусь це не побачив Президент у своєму указі, не бачать інші посадовці! (Українське слово.- №40)

15-16 жовтня в Києві в палаці Жовтневий відбулися зустрічі Анни Грем-Лотц і християнок України. Слід зазначити, що родина Біллі Грема має величезний авторитет серед протестантів України і ще більший авторитет в світі завдяки своєму величезному служінню Господу і людям. Без перебільшення можна сказати, що тисячі людей в усьому світі навернулись до Христа завдяки їх служінню. На зустрічах кожен день були присутні більше 2000 жінок. Зустрічі відвідали також делегації з Молдови, Росії та Білорусі. Мета

цього заходу – навчити християнок близькому спілкуванню з Господом Ісусом Христом, яке дає силу і натхнення служити людям. Увагу було звернуто на Христа і Його страждання заради викуплення людей. Величезне натхнення дало присутнім вивчення одного з місць Святого Письма простим і ефективним методом, адже саме через Біблію Бог говорить до нас, і так важливо, щоб ми хотіли Його слухати кожен день, як слухаємо своїх близьких. Анна Грем-Лотц також звернула увагу християнок на важливість їхнього служіння Господу і людям і побажала, щоб Україна стала відома світові не тільки завдяки Помаранчевій революції, а ще більше завдяки величезному духовному піднесенню нашого народу.

Директором Департаменту у справах релігії Мініюсту України призначено Ігоря Володимировича Бондарчука, який працював радником голови комісії із цінних паперів в Кабміні. Ніякого стосунку до релігієзнавства він до цих пір не мав – очевидно, що так Міністерство юстиції, до складу якого входить департамент, виконує настанови Президента України про професійність як головний критерій у підборі кадрів. Проте, за чутками, директор департаменту три роки навчався в духовній семінарії УПЦ МП. Якщо це правда, то хочемо висловити надію, що конфесійна належність директора не позначиться на політиці держави у сфері релігійного життя. Сподіваємося також, що принципи толерантності міжконфесійних відносин й утвердження свободи вірос-

повідань, як традиція Держкомрелігій, залишаться незмінними основами у діяльності нового департаменту. Цікаво, що на узгоджену заздалегідь зустріч із науковцями-релігієзнавцями Києва, яка мала відбутися 18 жовтня, І.В.Бондарчук не прийшов, пославшись на негайну зустріч із міністром, хоч останній в цей час знаходився на похоронах академіка І.Кураса. Релігієзнавці сподіваються на увагу до їх діяльності з боку керівництва держдепартаменту і очікують на плідну співпрацю, як це було за часів Держкомітету. Однією із форм такої співпраці може бути науково-експертна рада при Держдепартаменті.

Під головуванням міністра МВС Юрія Луценка відбувається потужна сакралізація Міністерства. Дійшло до того, що навіть виїзді колегії Міністерства не обходяться без участі і навіть доповідей владик УПЦ МП. Зокрема, 24 жовтня вищі міліцейські чини наставляв «на путь истинный» архієпископ Запорізький і Мелітопольський Василь (Златинський), відомий своїми «подвигами» проти нинішнього керівництва країни у часи виборчої кампанії 2004 року. Владика розповів, що вже багато років існує співробітництво єпархії з обласним управлінням МВС, священники відділу зі взаємодії із збройними силами регулярно проводять заняття з особовим складом, відправляють молебні. Сам владика читає лекції з духовного виховання майбутніх міліціонерів. Міністр МВС Юрій Луценко подякував архієпископу та духовен-

ству єпархії за допомоги і підтримку особового складу міністерства. Відзначив велику роль Православної Церкви не тільки в допомозі МВС, але і профілактиці злочинності. Міністр вручив владіці Василю нагороду МВС України «За сприяння». Коментарі, як кажуть, зайві. Цікаво, якими критеріями керується соціаліст Луценко у буквальному «протягуванні» УПЦ МП у міністерство? І де, зрештою, так часто згадуваний нині владиками УПЦ МП принцип відокремлення Церкви і Держави? (*pravoslavyye.org.ua*)

«Юрій Єхануров – первый в истории Европы премьер-буддист». Такі заголовки з'явилися в ряді масових українських газет відразу ж після призначення його на цю посаду. Але не тут-то й було! На другий день Ю.Єхануров поїхав до Москви за благословенням до Патріарха чужоземної Церкви Олексія II. І тут він не був оригінальним. Єхануров повторив те, до чого вдався відразу ж після обрання Президентом В.Ющенко. А може він його й туди відрядив, бо нині Президент наш часто є непередбачуваним. Йому певно оточення не доповідало про ті чорноорамлені його портрети як слуги сатани, які носили по Києву кликуші Московської Церкви, про ті прокльони і навіть побажання смерті, які при цьому звучали. То ж буддист з Єханурова не получився, як на це сподівалися буряти, що проживають в Україні. Він став вірномосковськоправославним. Напередодні свого затвердження у Верховній Раді Єхануров поїхав ще й за благословенням до митрополита

Сабодана. Тобто вдався до того, що практикує й В.Ющенко, якого до Лаври по черзі возили Третяков із Порошенком. У шановних можновладців теж із пам'яттю не склалося, інакше вони пам'ятали б, що саме настоятель монастиря архієпископ Павло був організатором антиющенківських «хресних» ходів московсько-православних кликуш. (*Україна молода. – 7 жовтня*) При цьому відомо і те, що Єхануров не забуває про своє коріння (в пресі пишуть, що в прем'єра лише батько бурят, а мати – українка) і час від часу навідується на заходи бурятської громади. Хоч буряти в Україні є переважно православними, проте вони щороку (а в Києві діє Товариство бурятської культури) збираються на святкування Сагаалгану – бурятського Нового року, де завжди можна побачити Ю.І.Єханурова. Партія зелених України звернулася до прем'єра, аби він як представник єдиного на території СНД народу, що сповідує буддизм, запросив в Україну Далай-ламу.

Відбулося засідання Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій. 25 жовтня 2005 р. у Києві, в приміщенні Церкви Адвентистів сьомого дня, під головуванням керівника Української уніонної конференції Церкви Адвентистів сьомого дня Володимира Крупського відбулося чергове засідання Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій. Крім членів ВРЦіРО на засіданні були присутні голова Державного департаменту України в справах релігій Ігор Бондарчук, його заступник Микола Новиченко, на-

уковий консультант Президента України Олександр Саган. Під час засідання було вирішено внести напрацьовані робочою групою зміни і доповнення до діючого Положення про ВРЦіРО, обговорено питання організації подальшої роботи Ради, погоджено питання про утворення при Раді окремого органу – комісії з соціальних питань. Також рада прийняла Звернення до українського народу, в якому закликали «до порозуміння, співпраці і єднання – заради України, заради її майбутнього». «Закликаємо всіх до молитви про Україну, за її народ, мир, злагоду та порозуміння в суспільстві. Звертаємо увагу і на те, що використання високого авторитету віри, Церков та релігійних організацій у політичних суперечках є неприпустимим, порушує Конституцію і закони нашої держави. Сподіваємося, що спільними зусиллями ми зможемо подолати всі труднощі», – сказано у Зверненні. (uaorthodox.org)

Установче засідання Київської міської ради Церков і релігійних організацій при Київському міському голові відбулося 26 жовтня 2005 р. у приміщенні мерії. Після вступного слова О.Омельченка, про стан та порядок надання земельних ділянок для будівництва культових споруд у Києві, а також про стан використання культових споруд й церковного майна, яке перебуває у власності територіальної громади міста, доповіли чиновники мерії. Всі присутні представники релігійних організацій (нині у Раду їх входить 17) мали змогу висловити своє бачення

тих процесів у відносинах між мереєю і релігійними організаціями, які відбуваються у місті. На засіданні було прийнято Положення про Київську міську раду Церков і релігійних організацій при Київському міському голові, а також презентовано довідник «Київ: релігійні організації».

Положення про координаційно-консультативну раду, прийняте на зібранні представників релігійних спільнот Одеси і області в міській мерії, чітко визначає мету і форми її роботи. Тут і зустрічі з представниками місцевої влади, і залучення віруючих до участі в моральному, культурному та соціальному розвитку міста, і сумісні заходи з питань духовно-морального відродження, і сумісна участь в благодійницьких програмах. Можна продовжити перелік тих завдань, які взяла на себе координаційно-консультативна рада. Її членами можуть бути керівники всіх релігійних організацій, які офіційно зареєстровані в місті Одесі або області. (П.Мартьянов)

На Софійському майдані Києва ще в травні ц.р. зародився мирянський рух за єдність Церкви, представники якого збираються щомісяця на спільну молитву перед брамою Святої Софії. Моління відбуваються щотринадцятого числа, бо ж 13 – це число Божої Матері (після 12 апостолів). В акції беруть участь вірні УПЦ КП, УАПЦ, УГКЦ та РКЦ. Вони моляться за єдність між українськими церквами. «Сподіваюся, – каже братчик молодіжного православно-

го Борисо-Глібського братства Святослав Вареня, – що цей рух мирян, як вогонь, запалюватиме спільноти, від одної переходитиме до іншої. Цілком реально, що з часом він виллється в потужний всеукраїнський рух». Після служби Божої просто неба священики і вірні названих Церков йдуть до Хреста, встановленого на пагорбі Майдану Незалежності в дні Помаранчевої революції, а потім до Кабміну і Верховної Ради, щоб помолитися за українську владу. «Ми молимося за єдність, щоб підтримати щиру, чисту, світлу думку всіх людей, які живуть на теренах України, перш за все християн», – заявляє один із ініціаторів руху львів'янин отець Юстин. (Я.Музиченко)

14 жовтня біля Святої Софії відбувся спільний молебень до Пресвятої Богородиці, який очолили архиєреї трьох власне українських Церков – УПЦ КП, УАПЦ та УГКЦ. Владика дякували Божу Матір за її чесний Покров над Києвом. Потім хори, які прибули з різних парафій, співали духовні пісні. Предстоятелі названих Церков вірять, що Свята Софія стане знову головним храмом України, коли їм пощастить вирішити питання об'єднання.

Українські миротворці шанують мусульманські традиції у місцях їх дислокації. У зв'язку із настанням місячного Рамадан впродовж світлої частини доби вони в місцях свого спілкування з населенням будуть утримуватися від паління, вживання їжі і води. Змінився

відповідно і графік бойових чергувань. Командир наших миротворців генерал-майор Сергій Горошников звернувся по місцевому телеканалу з привітанням до жителів провінції Васіт.

Соціалістична партія України зробила заяву з приводу перенесення осідку Глави УГКЦ до Києва. Народний депутат України, соціалістка Н.Марковська від імені своєї партії зробила офіційну заяву, в якій засуджено факт переїзд Глави УГКЦ до Києва. У заяві йдеться: «Визнаючи за релігійними конфесіями право на самостійне вирішення внутрішніх проблем, Соціалістична партія України розглядає спробу перенесення осідку глави УГКЦ до Києва, яка здійснюється незважаючи на протести православної громадськості та офіційні звернення до Папи Римського Бенедикта XVI Патріарха Олексія II і Блаженнішого Митрополита Володимира, як прикре свідчення браку християнського взаєморозуміння між найчисельнішими конфесіями України. Це неприйнятне рішення може стати на перешкоді духовному відродженню нашого народу та спровокувати поглиблення міжконфесійного протистояння. Ми високо оцінюємо звернення Митрополита Володимира і дивуємось відсутності належної реакції з цього приводу лідерів УПЦ КП та УАПЦ. Сподіваємось на мудрість та виваженість предстоятелів Церков та релігійну свідомість і стриманість нашого народу». (*pravoslavnye.org.ua*)

Святині продовжують горіти. І в цих пожарах винуватцем є не випадок, а насамперед єпархіальний владика, священик, братство віруючих. Хіба не можна організувати в храмі постійне чергування вірних? Гадаємо, що великих складнощів не було б, якби кожна сім'я парафіяльної спільноти один день на місяць-два цілодобово була б в храмі. Тоді не було б запалів від свічок чи лампадок. Якщо б навіть виникла пожежа від неполадок в електромережі, то і її вдалося б швидко локалізувати. То ж відсутній турботливий господар у наших Церков! Ось і згоріла в селі Ясенів-Пільний, що на Івано-Франківщині, дерев'яна Церква святого Миколая, споруджена ще в 1882 році. Це вже четверта така пожежа на Івано-Франківщині в цьому році. В повідомленні пишуть: «Збитки становлять близько двохсот тисяч». Хто ці збитки так вимірює? Зникла назавжди пам'ятка духу людського, шедевр народного мистецтва, унікальні образи! Хто їх за 200 тисяч поверне. Чогось все частіше з'являється підозра, що в такий спосіб приховують викрадення з храмів і збут давніх ікон ті, хто біля них і знається в них. Якщо це не так, то де набирають цінні ікони ті, хто частенько прагне контрабандою переправити їх за кордон?

Тарас Чорновіл виявив радість від того, що православні братства УПЦ Московського Патріархату під час парламентських виборів будуть на боці Партії регіонів. Пан Чорновіл тут не врахував те, що Церква – це не лише клір, а й миряни. То

ж православні братства як елемент церковної структури, не мають право висловлювати свою політичну позицію, як того хоче регіонал. «Мені здається..» – ці слова прозвучали з уст перебіжчика. А не все те, що здається є законним. Саме Конституція, на яку він посилається, відокремлює Церкву від держави.

В Києві на крутосхилах парку Слави з'явиться Музей голодомору. Над ним буде 70-метровий бронзовий хрест. Головку хреста оздобить статуя маленької дівчинки, яка триматиме в руках п'ять колосків. Відомо, що в роки сталінщини за п'ять колосків, піднятих на колгоспному полі, ув'язнювали на п'ять років. Над дівчинкою возвиситься бронзовий ангел-хранитель. Крутосхил вже засадили калиною, кожний кущ якої символізує «вимерлі села» в роки голодомору.

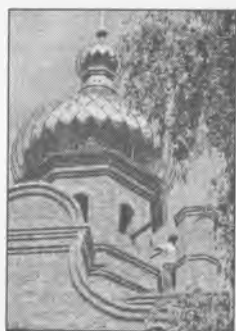
У всьому світі нині зростає кількість шлюбів без реєстрацій. Збільшення таке спостерігається і в Україні. Цьому сприяє і суспільна мораль, яка не вимагає цього. Але на сторожі подружнього життя стоїть християнська Церква в різних її конфесійних виявах. Саме вона вважає, що кого Бог поєднав у таїнстві вінчання, того людина роз'єднати вже не може. То ж, не маючи міцної віри в непорушність свого одруження, багато молодих людей не бажають потім вирішувати свої проблеми через суд. Цьому сприяє і новий Сімейний кодекс, згідно якого чоловіком і дружиною вважаються чоловік і жінка, які проживають на

одній території і ведуть спільне господарство. При цьому нічого не сказано про дорогу до загсу.

Фундамент Десятинної церкви, який нам показували десь понад півстоліття, виявився підтасовкою. Після війни котлован храму був сміттєзбірником. Потім до ювілею Києва його заасфальтували і виклали з цегли те, що ми не так давно бачили і у що вірили. А виявилось, що справжні залишки церкви залягають на глибині десь 2 метрів. То ж тепер, щоб їх розкопати, потрібний ще деякий час. Поруч археологи знайшли ще й давнє кладовище, що має десь 450 поховань. Виявили вони ще й три язичницькі поховання. На глибині двох метрів знайдено уламки фресок, які колись оздоблювали храм. Археологи покищо не можуть сказати, чи будувалася вся Десятинна церква відразу в тому великому обсязі, який ми знаємо, а чи спочатку була церква-першооснова, навколо якої протягом століть виростили прибудови. *(Україна молода. – 6 жовтня)*

янських конфесій. В приміщенні храму розміститься також кафедра філософії і релігієзнавства інституту.

Село Голинченці, що на Вінниччині, називають Подільською Меккою. Сюди щороку приїждить декілька тисяч прочан з України і зарубіжжя, щоб поставити хрест в Йосафатовій долині. Рятуючись від турків ще в XVII столітті, напівроздягнуті ченці і миряни під час перепочинку біля кринички в мальовничій долині мали ввісні зустріч з Божою Матір'ю. В 1923 році вона з'явилася тут же селянину Якову Мисику і сказала: «Христа славите, хрести ставте!». Того ж дня селяни з Голих Ченців поставили у лісі великий дубовий хрест, а через деякий час їх тут з'явилося до 17 тисяч. Щороку до Голинченців приїздять все нові і нові прочани, щоб поставити тут свій хрест, а відтак і забронювати собі місце для могили. Бо ж кажуть звідси пряма дорога до раю. *(Експрес. – 30.IX-2.X)*

Встановлено купол на студентській церкві, яка будується на території Інституту штучного інтелекту в Долині. Церква відкриє двері в наступному

році. Як сказав ректор ДІШ проф. А.Шевченко, в храмі вестимуть службу священники різних християнських конфесій.

ПРАВОСЛАВ'Я

21-22 жовтня в УПЦ КП відбулися святкові заходи, присвячені десятій річниці інтронізації Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета (Денисенка). 22 жовтня 1995 р. обраний Помісним собором УПЦ Київського Патріархату Місцеблюститель Патріаршого престолу митрополит Київський Філарет у Свято-Володимирському кафедральному соборі Києва був проголошений Патріархом УПЦ КП. За ці десять років під керівництвом Патріарха

Філарета УПЦ КП збільшилася в три рази. Якщо в 1995 році в ній було приблизно 1.200 парафій, то сьогодні їх близько 4.000, число епархій з 12 зросло до 29 в Україні, а із закордонними епархіями – до 32. Зараз в Київському Патріархаті є 39 архиєреїв, близько 3.000 священників. За соціологічними дослідженнями до УПЦ КП належать понад 10 мільйонів громадян України – це одна з найбільш впливових конфесій в Україні. Її Предстоятель, за даними рейтингу «Топ-100» журналу «Кореспондент», – найбільш впливовий релігійний діяч в Україні та посідає 14 місце серед впливових діячів держави України. (uaorthodox.org)

«Українцям, всім громадянам нашої держави необхідно шукати шлях до взаємного порозуміння та примирення», – сказав Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет (Денисенко), відповідаючи на питання прес-служби Київської Патріархії про його ставлення до реабілітації воїнів ОУН-УПА. «Якщо ми знайшли порозуміння з німцями, які свого часу прийшли до нас з війною, стражданнями і жорстокістю, то чому одні громадяни нашої держави не хочуть примиритися з іншими її громадянами?» – запитує Предстоятель УПЦ КП. За словами єрарха, «проросійським шовіністичним силам вигідно сіяти розбрат в Україні, розпалювати ворожнечу і ненависть». «Вони сіють ворожнечу між Сходом і Заходом України, між православними віруючими Київського і Московського Патріархатів, між російськомовними і україно-

мовними. Саме ці сили провокують ненависть до тих, хто боровся за незалежність України в складі ОУН-УПА. Держава повинна звернути на таку антиукраїнську діяльність цих сил свою увагу, бо це є порушення Конституції і законів», – сказав Патріарх Філарет. Він також підкреслив, що примирення в Україні з цієї проблеми можливе тоді, коли стане широко відомою правдива історія боротьби ОУН-УПА. Поки ця історія залишатиметься маловідомою – до того часу проросійські шовіністи будуть роздмухувати пристрасті навколо цієї теми. «Ми засуджуємо фашизм, засуджуємо роздмухування ворожнечі між націями. Ми вважаємо, що фашистські злочини проти людства не можна виправдовувати. Але не потрібно змішувати борців за незалежність України з фашистами. Всі, хто чинив злочини проти людства, повинні нести покарання, але ті, хто в надзвичайно складних умовах боровся за незалежну соборну Україну – заслуговують на повагу і пошану в нашій державі,» – переконаний Патріарх УПЦ КП. (uaorthodox.org.)

Патріарх Філарет, явно ігноруючи положення Закону України про свободу совісті, який забороняє релігійним організаціям включатися у виконання державних функцій, підмінює Міністерство освіти своїми циркулярами батькам ігнорувати обов'язковий для вивчення всіма школярами 5-6 класів курс етики. Відомо, що він не є альтернативним християнській етиці, яку діти за проханням батьків можуть вивчати фа-

культативно. До того ж, Президент своїм Дорученням радив включити до навчальних планів шкіл не християнську етику, а «Етику віри», із змістом якої ще слід визначитися, бо ж то передбачає вивчати, окрім християнства, ще й інші конфесійні вчення. При цьому стріляти треба, коли порох є. Патріарх мав би подумати і над тим, хто буде читати запропонований ним (не Розпорядженням Президента) курс. Ілюзії, що якщо немає педагога, то піде священник в школу, тут не спрацюють. Після того як в духовних навчальних закладах Київського Патріархату із навчальних планів викинули всі предмети гуманітарного циклу, пускати такого батюшку до різнобічно знаючої сьогоднішньої шкільні молоді просто небезпечно. Хібащо можна надіятися на дискредитацію християнства і його служителів. Тут більш раціональні греко-католики, які за умови вже декількарічної підготовки до цього, все ж вважають, що насамперед слід попрацювати над питаннями методичного і кадрового забезпечення, а потім вже вирішувати питання введення предмету до навчальних планів. Ще одне. Лише абсолютне незнання історії світової етичної думки і нерозуміння сенсу атеїзму дає підставу для висновків, які звучать в листах декого із владик до Президента, що та загальноосвітня етика, яку запропоновано вивчати дітям 5-6 класів, є атеїстичною. Треба проглянути особисто підготовлені підручники з предмету, а не вірити слухам від своїх недосвідчених помічників, щоб переконатися, що там в кожній другій-

третій темі є звертання до релігійних сюжетів і нічого атеїстичного немає. Покликанням школи є формувати самодостатню особистість, а не хлюпка, який має у своєму житті покладатися лише на когось і щось. Церква на цю функцію не здатна.

Нарешті! Цим словом можна почати інформацію про створення з благословення Патріарха Філарета Управління у справах молоді УПЦ КП. Нарешті тому, що такі об'єднання в інших Церквах – православних, католицьких, протестантських вже давно існують і плідно працюють. Очолив Управління ігумен Федір (Бубнюк). За кілька місяців діяльності цього органу йому вдалося зібрати команду ентузіастів із духовенства та активної православної молоді і досягти значних успіхів у роботі. Влітку Управління провело в Пляшеві на Рівненщині Всеукраїнський молодіжний табір. Це – 130 учасників літнього зібрання православної молоді. Табір об'єднав молодь із різних епархій УПЦ КП. Активну участь у заходах табору взяли вже існуючі по всій Україні православні братства. (*Голос Православ'я.* – №18)

У Києві утворено Грузинську парафію у юрисдикції Київського Патріархату. 23 жовтня у Києві у Свято-Володимирському соборі, на урочистій Літургії, присвяченій десятилітньому ювілею інтронізації Патріарха Філарета, Предстоятель УПЦ КП уділив єрейські свячення грузинському диякону Миколі Інасарідзе, який служитиме в новоство-

реній грузинській парафії у Києві в юрисдикції Київського Патріархату. На Літургії були присутні: член комітету оборони і безпеки парламенту Грузії, депутат парламенту Грузії Раті Самкурашвілі, заступник омбудсмена Грузії Бека Міндіашвілі, посол Грузії в Україні Григорій Катамадзе. У вітальному слові посол відзначив, що Грузія пройшла складний шлях у визнанні автокефалії своєї Православної Церкви, тому вона підтримує прагнення українських православних мати свою Помісну Автокефальну Церкву. (RISU)

Священик Валерій Безуглий розвінчує ті маніпуляції вірними, до яких вдається Московсько-Православна Церква України. «Парафіянам нав'язуються теми, які далекі від релігійного життя, як то – ставлення до ідентифікаційних кодів комп'ютерної системи обліку тощо. В свідомості громадян закладаються страхи і невпевненість у завтрашньому дні, що є прикладом психологічного тероризму. Заради утримання духовної влади над свідомістю людей, – зазначає отець, – застосовується все можливе, нехтується і духовна законмірність і сама принциповість Христової віри, Православ'я, довіра людей і совість!» (Голос Православ'я. – №18)

Церква Московського Патріархату знову влізає в політику. Правда, вище керівництво її про це мовчить. Але ж Церква – це не лише Предстоятель чи Синод, а насамперед миряни. Так ось біляцерковні структури УПЦ МП вже заявили про свою

участь у виборчому процесі. Вони створили Всеукраїнське об'єднання «Православний вибір» «для отстаивания интересов верующих Украинской Православной Церкви (в каноническом единении с Московским Патриархатом) на предстоящих парламентских и местных выборах». Тут, зрозуміло, «Вибір» буде підтримувати ті сили, які зорієнтовані на ліквідацію незалежності України, на якийсь новий союз з Росією. Предстоятель УПЦ МП митрополит Володимир мовчить з приводу того, до чого вдаються його прицерковні Православне братство Олександра Невського і Союз православних братств України. Але ж у нас кажуть: мовчання – ознака згоди. Чи не прийдеться владиці після парламентських виборів вже вдруге позичати в Сірка очі і казати перед Президентом щось типу «я нея і хата не моя», бо ж бачите Синод такого рішення не приймав. Тут хитрити не треба, а варто чітко сказати: Церква є українською, а чи ж промосковською. Варто було б якось зреагувати і на слова В.Путіна, який назвав УПЦ МП «Російською Православною Церквою в Україні». Знову повторимося: мовчання – ознака згоди. (Україна молода. – 7 жовтня)

В Україні появилось з досить претензійною назвою всеукраїнське об'єднання «Православний вибір». Хоч формально ця організація не є функціональною структурою Московсько-Православної Церкви України, проте своїм функціональним призначенням – підказувати вірним, за кого голосувати – Вибір приховано має витворювати те, що під час президентських виборів священники і владики УПЦ МП робили відкрито. Лесь Танюк з приводу цього московсько-православного новотвору сказав: «Звичайно, це незаконно. Церква відокремлена від держави, а тому не має права брати участь у передвиборчій агітації. Таку ініціативу я розглядаю не як православний вибір Московського Патріархату, а як московські вибори. Ми зробимо все для того, щоб у жодному разі закон не був порушений і щоб на кожну таку провокативну акцію була прокурорська рекомендація. Агітувати парафіян заборонено не лише законом, але й канонами церкви. Ну а стосовно того, що це робитиме громадська організація, то ми знаємо, звідки ноги ростуть». То ж приховувати тут нічого. Всі вже знають за кого вестиме агітацію Церква, очолювана митрополитом Володимиром (Сабоданом). То ж на м'якині розумну людину вона не обмане. До того ж, це буде й показником її християнськості. (Експрес. – 30.IX-2.X)

Учасники акції, яку 14 жовтня організував Союз православних громадян України, виступили проти дій Константинопольського Патріархату, звинувативши його у «втручанні

в справу української Церкви». Вони також заявили про «неприпустимість греко-католицької експансії в Україні». По закінченні літургії у Святому-Успенському соборі Києво-Печерської Лаври майже 300 членів Союзу взяли участь у ході вулицями Києва. Вони пікетували посольство Туреччини, нунціатуру Ватикану, парламент і секретаріат Президента України. Пікетники закликали уряд Туреччини припинити діяльність Константинопольського Патріарха Варфоломія, який, за їх словами, «створює свої парафії в Україні проти волі канонічної Православної Церкви». «Якщо в нас не залишиться іншого виходу для захисту нашої Церкви від зазіхань Константинопольського Патріарха, ми змушені будемо закликати православних віруючих Білорусі, України, Росії, Сербії, Молдови не їздити на курорти Туреччини і не купувати турецькі товари», – сказано у зверненні учасників акції до турецького посла. «Ми створимо серйозні труднощі турецьким будівельним фірмам, що масово працюють в Україні й Росії, ми звернемося до влади з вимогою розірвати з ними контракти, ми будемо перекривати в'їзди на будівельні площадки», – пишуть активісти УПЦ МП. (*religare.ru*)

Негативну оцінку від президента Асоціації національно-культурних об'єднань України Олександра Фельдмана одержало утворення біля православними братствами УПЦ МП організації «Православний вибір», яка бере на себе функцію координатора православних у визначенні їх

позиції під час виборів до Верховної Ради. «Церква як один із найавторитетніших інститутів суспільства повинна стояти над процесом, а не всередині його, – зауважив народний депутат. – Тим більше, що політика – це сфера мирського, а церква – сфера духовного. Усвідомлення релігійними спільнотами значимості парламентських виборів – це важливий факт. Проте церква не повинна безпосередньо втягуватися у виборчий процес. Втягування церковних інституцій в політичний процес може привести до зростання міжконфесійного протистояння і загострення міжнаціональних суперечок в суспільстві».

Київська духовна семінарія і академія Московсько-Православної Церкви взяла на себе функцію агітатора за те, які храми в Києві належать громадам, що відокремилися від православ'я. В спеціальних агітках діючої при ній недільної школи під назвою «О церковном расколе в Украине» (зауважимо, що навчальний заклад при цьому нехтує українською мовою, хоч Церква, до якої він належить, претендує називатися «Українською»), які роздаються на вулицях столиці, перераховано ці храми і робиться застереження щодо їх відвідування, бо ж вони, дивись, неканонічні. В перерахунку, окрім Українських Церков Київського Патріархату і Автокефальної, значаться і храми Української Греко-Католицької Церкви. Відтак розкольницькими є ті Церкви, які вірою і правдою служили і служать українському народу, а та Церква, яка

сприяла колонізації України, витравленню із свідомості українців національної самосвідомості, насадженню темного російського середньовіччя за такі її діяння на українських теренах постає благодатною. Листівку супроводить казочка про те, як святий Єфрем з метою перевиховання еретика вкинув в багаття свій омофор, який знаходився там у полум'ї протягом трьох годин і не згорів.

Союз православних братств УПЦ МП нехтує Закон України про свободу віросповідань. Він не рахується з тим, що країна є поліконфесійною і багатоцерковною, а тому порушує питання про надання для своєї Церкви в будівлі Верховної Ради приміщення для богослужінь, а на куполі ВР поставити кількаметровий хрест. У своєму протитиправстві Союз братств доходить до того, що біля стін ВР почав проводити богослужіння, залучаючи до цього хор Київської духовної семінарії і академії УПЦ МП, керованою протоієреєм М.Забугою.

Церква Предстоятеля митрополита Володимира (Сабодана) знову втягується в політичні баталії. Належні його Церкві «братства» стали відроджувати політичну інквізицію, бо ж вони відтепер відслідковуватимуть, яка партія виступає проти Союзу з Росією, а відтак, згідно логіки керівників братств, є ворогами «канонічного Православ'я». За таких кандидатів до Верховної Ради православні не мають голосувати, повчають лідери «п'ятої колонії». Маємо запрограмовану кампанію психо-

логічного терору проти виборців з метою спотворення їхньої волі. Ці люди не зупиняються перед провокуванням міжконфесійних зіткнень, навіть релігійних воєн в Україні. Ці псевдорелігійні структури знаходять підтримку з боку Компартії України, партії галасливої Вітренко. То ж формується «московсько-комуністично-православний блок проти України». (*Шлях Перемоги*. – №40)

УПЦ МП виступили на захист Ківалова. Дві тисячі одеситів зібрали мітинг біля Одеської Національної Юридичної Академії, ініційований обласною організацією Народного Союзу «Наша Україна». Учасники заходу вимагали негайного усунення колишнього голови ЦВК з посади ректора академії і притягнення його до відповідальності за «фальсифікації на виборах 2004 року». На захист Ківалова виступили, серед інших, вірні УПЦ Московського Патріархату, які закликали до узаконення федералізації України, протестували проти можливого визнання воєнків УПА борцями за волю України та вимагали надати російській мові статус другої державної в Україні. Вірні УПЦ МП провокували учасників мітингу проти ректора академії на протистояння, ображали їх і скандували: «Помаранчеві біси, геть з Одеси». Вони тримали гасла «Геть розколи. Ні – захопленню наших храмів», несли прапори Росії, Прогресивної соціалістичної партії та організації «Єдине отечество». Молодики з чорними пов'язками на обличчях тримали в руках великий хрест. Після завершення акції вони пройшли хресною ходою біля приміщення

Національної юридичної академії. Митрополит УПЦ МП Агафангел (Саввін) неодноразово заявляв, що організація «Єдине отечество» діє без його благословення і до церкви не має жодного відношення. Натомість, одразу після початку хресної ходи «Єдиного отечества» на діючому храмі Святої Тетяни, що належить Московському Патріархату, задзвонили церковні дзвони. Це тривало до завершення хресної ходи. (*RISU*)

Священики УПЦ Московського Патріархату продовжують в різних регіонах України пропаганду сепаратизму. Так, дніпропетровська православна газета МП «Мир» (№19) вміщує статтю «Федерация – спасательный круг для украинского государственного устройства», в супровідній карті якої кусок території України вже віддаються Росії (вона названа тут *Rossia*), а весь південь наших земель названо *Novo – Rossia*. Тут же вміщено статтю, з якої дізнаємося, що русинський сепаратистський рух в Закарпатті – Сейм підкарпатських русинів очолює настоятель Хрестовоздвиженського собору в Ужгороді УПЦ МП протоієрей Дмитро Сидір. Московсько-православні закарпатці виступають проти утворення в Україні своєї Помісної Православної Церкви, створення подвір'я в Києві Константинопольського Патріархату. Вони оспівують о.Олексія Кабальюка, завдяки діяльності якого між двома світовими війнами в Закарпатті існувала Карпаторуська Автономна Православна Церква.

Московсько-Православна Церква України виступає із засудженням ідеї відкриття в Києві подвір'я Константинопольського Патріархату. Керуючий справами УПЦ МП архієпископ Митрофан сказав, що радники В.Ющенко певно погано спрогнозували сценарій розвитку подій. Хоча якщо, окрім політичної кризи, хтось надто бажає одержати ще й гостру суспільну кризу на релігійному ґрунті, ще більше дестабілізувати ситуацію в країні, тоді варіант із подвір'ям надто підходить, зауважує владика.

Не всі старообрядницькі громади зазнають впливу світу на спосіб життя їх вірних. Такою зокрема є парафія села Пилипи-

Хребтівська, що на Хмельниччині. Сьогодні в селі 806 старовірів. На місці зруйнованого храму ще в 1929 році в 1990 році було побудовано новий. Хоч і не зовсім ретельно, але пилипівці дотримуються старообрядницьких звичаїв. Як розповідає мешканка села Христина Газіна, «сувора й особлива наша віра. Вимагає смиренності. Не дозволяється дивитися телевізора, слухати музику. Дівчата мають ходити тільки в сарафанах, пов'язуватися хустками». Нещодавно старовіри одержали землю під цвинтар. Смерті вони не бояться, бо ж вірять, що то є перехід у Віч-

ність. Надмогильні хрести старообрядці виготовляють тільки із кам'яних брил. Нещодавно до села приїхав з Білої Криниці новий священник отець Віталій.

Православні братки УПЦ МП проти Івана Мазепи. 21 жовтня Союз Православних Братств України оприлюднив заяву, в якій піддав гострій критиці ініціативу Київської Міської Державної адміністрації перейменувати вулицю «Січневого повстання», де розташована Свято-Успенська Києво-Печерська Лавра, на честь гетьмана України Івана Мазепи. Союз мотивує це тим, що гетьман свого часу був відлучений від Православної Церкви. «Православні християни розцінюють зазначену ініціативу, яка, до того ж, має ще й певний політичний підтекст, як акт наруги над своїми релігійними почуттями», – сказано у заяві. Союз Православних Братств України пропонує перейменувати вулицю «Січневого повстання» на «Микольську». Саме ця назва зберігалася за нею до Жовтневої революції.

УПЦ МП проводить семінари з протидії торгівлі людьми та з соціального служіння. У Сімферополі 20 жовтня пройшли семінари з профілактики торгівлі людьми і вироблення концепції соціального служіння Координаційного комітету з міжцерковної допомоги в Україні. Сьогодні в Криму УПЦ МП уже реалізувала кілька проектів із соціального служіння: будинок при парафії св.Олександра Невського (Алупка); будинок для людей похилого віку с.

Лісносілля; благодійний центр надання соціальної допомоги імені свт. Луки (Свято-Троїцький жіночий монастир, Сімферополь).

(pravoslavyye.org.ua)

Під час президентських виборів Віктор Янукович одержав тотальну підтримку в єпархіях УПЦ Московського Патріархату. Віктор Ющенко при цьому поставав як «исчадие ада». То ж кого і де буде підтримувати на парламентських виборах православно-московська Церква, то стає зрозуміло із публікацій в її регіональних виданнях Півдня і Сходу. Але, висловивши своє бажання після цих виборів кооперуватися при формуванні парламентської більшості з В.Януковичем, Президент В.Ющенко ще раз свиснув в обличчя тим, хто був з ним на Майдані, хто обстоював національну ідею, в тому числі і у сфері конфесійного буття. (Україна молода. – №192)

Протягнувши разом з Московсько-Православною Церквою України часточку мощів Серафима Саровського, пропагуючи при цьому власне з благословення владик цієї Церкви ідею повернення до якогось нового Союзу, партія «Союз» і її лідер О.Кастусев вже монополізує Бога в своїх,

розвішених по країні біг-бордах «З нами Бог і Росія». Чому раптом Росія, а не Японія чи Білорусія? Хто дав діючому державному чиновнику Кастусеву таке право засвідчувати у своїх рекламах сусідню державу, а тим більше брати в союзники собі Бога? (Голос України. – 15 жовтня)

У Чернівцях, у Святому-Покровському храмі УПЦ МП щотижня відбувається унікальне богослужіння, під час якого біля групи людей з дефектами слуху стоїть фахівець, який перекладає їм зміст молитов, співу і проповідей. Як повідомив настоятель храму протоєрей Іоанн, релігійна громада глухонімих була організована в Чернівцях ще 1999 року, і стала першою в Україні, де люди з дефектами слуху можуть зрозуміти слово Боже. Після Чернівців, громади для глухонімих виникли у Львові та Києві. Однак настоятель чернівецького храму першим в Україні вирішив особисто вивчити мову жестів, щоб допомагати людям з вадами слуху. (pravoslavyye.org.ua)

СВІТ ГРЕКО-І РИМО-КАТОЛИЦИЗМУ

Упродовж трьох тижнів, від 2 до 23 жовтня 2005 року, у Ватикані проходила Одинадцята Генеральна Асамблея Синоду єпископів, присвячена темі Євхаристії. За повідомленням прес-служби УГКЦ, у роботі Синоду взяв участь Патріарх Любомир (Гузар). На думку ієрарха, голос Східних Церков у роботі цього форуму був доволі слабким. Даючи

оцінку зібранню у Ватикані, українського ієрарх наголосив, що цьогорічний Синод не мав якоїсь тематичної новизни. «Він радше став перевіркою через сорок років (після Другого Ватиканського Собору. – Ред.), особливо для Західної Церкви, наскільки успішною була літургійна реформа. Учасники Синоду намагалися дати відповідь на те, які є труднощі, що потрібно змінити, поживити, наскільки люди усвідомлюють присутність Ісуса Христа у Пресвятій Євхаристії», – сказав кардинал. На думку Глави УГКЦ, простежувалося бажання зробити роботу Синоду більш ефективною і для цього пропонувалося у його роботу внести певні зміни. Наступна, Дванадцята Генеральна Асамблея Синоду єпископів, відбудеться через чотири роки. Його тема, за словами Патріарха Любомира, ще не визначена.

(ugcc.org.ua)

Бенедикт XVI вважає правомірним перенесення резиденції греко-католиків зі Львова до Києва. Про це йдеться у листі державного секретаря Ватикану Анжело Содано, який надійшов на ім'я Предстоятеля УПЦ МП митрополита Володимира (Сабодана). У посланні, зокрема, сказано: «Ваше Блаженство, я уповноважений Його Святістю Папою Бенедиктом XVI подякувати Вам за Ваш лист, датований від 16 серпня 2005 року, у якому Ваше Блаженство зробив деякі спостереження, що стосуються відносин між УПЦ й УГКЦ. Запевняю Вас у тім, що Святий Отець відзначив з особливою увагою хвилювання пастирів Вашої

Церкви за віруючих, у суспільстві яких усе ще є глибока рана, нанесена українському народу режимом з атеїстичною ідеологією. Він також розглянув Ваше зауваження з приводу перенесення Кафедри Верховного Архієпископа УГКЦ. Як Ваше Блаженство знає, УГКЦ перебуває у спілкуванні з Главою Риму з часу, коли частина церковної території Києва відновила повне спілкування з Єпископом Рима. Її життя, у гармонії зі Східною традицією і дисциплінами, регулюється Кодексом Канонів Східних Церков. Згідно з цим канонічним указом, рішення про перенесення Кафедри Верховного Архієпископа зі зміною титулу було прийняте Синодом УГКЦ. Попередній Папа Іван Павло II дав свою згоду на це рішення, поважаючи правила і канони, які Кодекс приписує Синодам Східних Церков. Вищезгадане рішення УГКЦ мотивоване бажанням виконувати більш ефективно пастирське служіння серед її членів. Християнська надія учить нас, що діалог – це кращий шлях для того, щоб пізнати один одного. З таким духовним настроєм особливо в цей час труднощів, але також великих змін для України, усі християни можуть запропонувати неоціненну духовну і людську відповідь для користі національного етнічного прогресу. Ваше Блаженство, Його Святість Папа Бенедикт XVI також люб'язно згадає зустріч із Вами. Він попросив мене завірити Вас у тім, що Його поважні і братерські почуття залишаються незмінними, і Він молиться Господу про дарування нашим Церквам муд-

рості для продовження шляху нашої діалогу і взаємної поваги. У такому випадку ми будемо нести свідчення тієї любові, якої нас учить Христос, і допоможемо світові повірити в Ісуса Христа, Єдиного Сина, посланого Отцем. З братерською любов'ю у Христі, Анжело Содано, державний секретар». Таку відповідь Ватикану представники УПЦ МП розцінюють як «казенну відписку». На офіційному сайті УПЦ МП з цього приводу сказано наступне: «Хочеться відзначити, що відповідь Ватикану на послання Блаженнішого Митрополита Володимира, у якому було висловлено глибоку стурбованість перенесенням резиденції католиків зі Львова до Києва, інакше, як казенною відпискою, не назвеш. Заклик до діалогу Церков, який прозвучав у листі державного секретаря Ватикану важко оцінити, тому що звучить він з вуст людей, які не бажають чутти протилежну сторону і явно проводять політику прозелітизму», – говорять в УПЦ МП. (RISU)

У вересні відбулася Міжнародна проща за єдність церкви у василіанському монастирі села Малий Березний, що на Закарпатті. До обителі з'їхалося біля 20 тисяч прочан з різних регіонів України, а також із Сербії, Чорногорії, Польщі, Словаччини, Угорщини, Росії. Під час архиерейської літургії владика УГКЦ Мілан Шашік сказав, що цей захід благословив Папа Римський. Богослужіння відбулося перед Мукачівською чудотворною іконою Матері Божої, яку вважають покровителькою Закарпаття. Ікона попала

в Рим після падіння Візантії. По Першій світовій війні ікону закарпатським греко-католикам подарував Папа Римський Пій XI. Наприкінці прощі було роздано текст посвяти непорочній Діві Марії із закликом християн Сходу і Заходу створити єдину Церкву під керівництвом Папи Римського.

Одесько-Кримський Екзархат, центр якого знаходиться в Одесі, просить допомоги у віднайденні хоч якихось історичних даних про священика, який в роки Першої світової війни і так званої громадянської багато прислужився у розбудові греко-католицизму в краї. Екзархат звертається з проханням відгукнутися до родичів цього священика. Ім'я і прізвище батюшки Ілля Кливак. То ж може тоді хтось саме в такий спосіб – однофамілець – ідентифікував себе з ним. Відомо, що отець був розстріляний в Одесі більшовиками.

Унікальний Дім милосердя відкрили в селі Крихівцях поблизу Івано-Франківська черниці монашого згромадження УГКЦ Воплочене Слово. Тут живуть діти, матері яких завагітніли ще в шкільному віці. Може ці діти для їх мам і були небажаними, але черниці сприяли тому, щоб вони появились на світ. Мами регулярно відвідують свої чада, а ось батьки – рідко. Чер-

ниці сприяють тому, щоб молоді жінки здобули освіти і змогли в майбутньому забезпечити дитину і себе. Монахині працюють також і з тими батьками, які виганяють з дому дівчаток, що рано завагітніли. Останні живуть у Домі милосердя. Разом з ними тут проживають також діти із неблагополучних сімей, старі самотні хворі жінки. (Експрес. – 16-18 жовтня)

Батьошки Греко-Католицької Церкви вирішили пограти у футбол. З благословення глави Церкви кардинала Любомира Гузара відбулося змагання команд Львівської і Дрогобицько-Самбірської єпархій. Виграли перші – 3:2. Отець Михайло, з передачі якого був забитий переможний гол, зауважує, що спорт – надто ефективний засіб спілкування Церкви з молоддю. «Прийшов час, коли священник має йти до людей, а не тільки люди в церкву». Священники були одягнуті у форму футболістів, правда, хрести з шиї при цьому вони не зняли, сподіваючись на їх допомогу у грі. Матч був надто коректним: червоних і жовтих карток не було. Греко-католицькі футболісти готові зустрітися з командами інших конфесій і Церков. Правда, Московсько-Православна Церква заявила, що вона не схвалює такі акції і не буде брати участь в них. Цю заяву своєрідно прокоментував отець Ігор із прес-центру УГКЦ: «Боятися пограти».

Близько 200 молодих віруючих з південних областей України зібралися в Одесі, щоб разом помолитися, прославити Бога і обговорити проблеми католицької молоді. Вислов-

люючи свої враження від зустрічі, студент Миколаївського кораблебудівельного інституту Борис Обелець сказав: «Цей захід мені сподобався особливо. Запали в душу слова єпископа Броніслава. Слухаєш їх і починаєш по-іншому розуміти турботу і тривогу Святої Церкви про долю молодих людей – про мою особисту долю». (Парафіяльна газета. – №18)

Те, що жінки носять штани, греко-католицька газета «Нова зоря» (№37) словами свого дописувача називає знущанням сатани з дочок Єви. Носіння жінками штанів газета пояснює їх боротьбою за рівність з чоловіками, а це зрештою призводить до «страшної засліпленості», «масового психозу». Проте Бог «поставив жінку на таку висоту, яке не досягне жодний чоловік. То ж, на думку греко-католицького мораліста, не жінкам слід підніматися до рівня чоловіків, а навпаки – останнім до рівня жінки. Зрозуміле бажання жінок подібати чоловікам, але «вибрали для цього вони непривабливий, гріховний спосіб».

ЖИТТЯ ПРОТЕСТАНТІВ

IV З'їзд Церкви Християн Адвентистів Сьомого Дня Дніпровської Конференції (ДК) відбувся 27-28 вересня 2005 року в Черкасах. З'їзд проходив під гаслом «Служіть Господу з ретельністю». Керував його роботою Президент Української Уніонної Конференції (УУК) В.Крупський. Після урочистого відкриття з'їзду, на якому зі словами вітання виступив Президент ДК С.Носов, де-

легати проголосували за прийняття до ДК 12 сестринських громад. За трирічний період від минулого з'їзду придбано 28 молитовних будинків, хрещено 1243 осіб. Делегати з'їзду прийняли плани роботи ДК на новий чотирирічний період, переглянули та ухвалили Статут Конференції, обрали керівників Конференції. **Довідка:** В Україні існує 1006 громад Церкви Християн Адвентистів Сьомого Дня, 332 групи. Ця релігійна організація нараховує 61 245 членів, 620 молитовних будинків. До Дніпровської Конференції входять Кіровоградська, Полтавська і Черкаська області. (RISU)

ганізаційно місія оформилася в березні 1990 року. Першим її директором став Микола Синюк. В червні 1991 року відбулася перша конференція місії, 11 євангелізаційних груп якої працювали вже не тільки на Волині. Місіонерські групи працювали навіть в семи регіонах Російської Федерації. За час діяльності «Голосу надії» побудовано або придбано 105 будинків молитви. Разом відкрито 174 нові церкви. Своє служіння місія здійснює в 195 населених пунктах. В місіонерській школі підготовлено 102 братів і сестер для служіння.

Організація і проведення літнього християнського табору «Глорія» для Євангельсько-Лютеранської Церкви України з 2002 року вже стало традицією. В цьому році до нього з'їхалася не лише молодь з 22 громад України, а й були молоді люди з Молдавії, Росії, Білорусі і Польщі. Вік учасників табору – 9-17 років. Мета табору християнська: привести молодь до Бога, допомогти їй визначити дійсні цінності в її житті, навчитися вірно молитися і читати Біблію, організувати спілкування однодумців. Табір мав цього року дві регіональні зміни: для Східного (Харків, Донецьк, Полтава, Крим) і Західного регіонів (Київ, Житомир, Львів).

Місія «Голос надії» Церкви Християн віри євангельської в цьому році відзначає своє 25-ліття. Почалося все в Луцьку у 1980 році, коли молодь церкви виступила з ініціативою почати євангелізаційну роботу за межами молитовного будинку. Ор-

Влітку цього року в місті Малині, що на Житомирщині, відбувся 8-й З'їзд молоді Церкви Християн віри євангельської. Гаслом з'їзду було «Крок назустріч Ісусу Христу». Зареєстровано було 2630 його делегатів. Дехто приїхав сім'ями, навіть з дітьми. Було запропоновано привозити з собою і невіруючу молодь у співвідношенні 1:10. Дехто з останніх тут же на з'їзді прийняв хрещення Духом Святим. Мета з'їзду – орієнтація на виховання здорового молодого покоління. Йй були присвячені всі проповіді, виголошені під час цього молодіжного форуму. Пам'ятними для всіх були «Часи талантів».

Євангелізаційні заходи «Ісус Христос – хто він?» Церква Християн віри євангельської проводить на відкритих площадках парків багатьох міст України. Захід відбувається у формі запитань і відповідей. Виступають художні колективи церков, які своїм співом прославляють Ісуса Христа. Такі вечори відбулися, зокрема, в Чернівцях в Літньому театрі і у Львові в Центральному Парку культури.

ХАРИЗМАТИ УКРАЇНИ

Звернення пастора Сандея Аделаджі стосовно «наклепницьких висловлювань на християнських форумах про церкву «Посольство Боже» 13 жовтня було оприлюднене на офіційному сайті цієї Церкви. За словами пастора, ті, хто сьогодні критикують цю релігійну організацію колись були її членами, але потім з різних причин відійшли від «Посольства Божого». «У першу чергу, я вирішив написати це звернення заради тих людей, які є наверненими і не зовсім розбираються в тім, що відбувається, а також хочуть знати, чому ми мовчимо. Деякі з тих, хто пише гидоту і дурниці про церкву «Посольство Боже» і про мене, зокрема, раніше ходили до нашої церкви, а тепер почали з нею боротися. Дуже важко зрозуміти, чому це відбувається, чому обов'язково потрібно платити за добро злом. Але нашу церкву і мене як пастора нічого не зупинить, ми будемо продовжувати тво-

рити добро», – сказано в заяві. Пастор С.Аделаджа переконаний, що люди, які вдалися до наклепів, «духовно перебувають в омані, їхній шлях веде прямою дорогою до пекла». «Проблема в тім, що через наклеп, що поширюється про нас через Інтернет, від Бога можуть відійти і деякі навернені», – говорить Сандей Аделаджа. Він закликає усіх «бути обережними у своїх висловлюваннях». «Головне, що ми продовжуємо робити добрі справи. Ми прекрасно усвідомлюємо, що критикувати і руйнувати легше, ніж створювати і будувати... Це не перешкодить нам продовжувати робити добро по всій землі, кожний пожене те, що посіє», – сказано в заяві.

(forum.godembassy.org)

МУСУЛЬМАНИ В УКРАЇНІ

В дні Рамадану в київській мечеті Милосердя щодня у вечірню годину влаштовувалася святкова трапеза на 300 осіб. В ці дні в мечеті проводився конкурс на краще знання основ ісламу. Переможець одержав право на безоплатну поїздку до Мекки. Святковою урочистістю в шикарному готелі «Київський» вірні ДУМУ зустріли початок Рамадану. На прийомі, організованому муфтієм України Ахмедом Тамімом, були присутні державні посадовці, науковці, керівники громадських організацій, представники посольств ряду ісламських країн.

Перший день свята Ураза (Ораза)-Байрам 3 листопада оголошено

неробочим днем для жителів Криму мусульманського віросповідання. Рішення про вихідний день прийняла Рада міністрів Автономної Республіки Крим згідно з постановою Верховної Ради Криму «Про встановлення святкових днів для громадян Республіки Крим, що сповідують іслам» від 26 березня 1993 року і статтею 73 Кодексу законів про працю України, повідомляє прес-служба уряду автономії. Цього дня мусульмани всього світу відзначають закінчення священного місяця Рамадан – Ураза (Ораза)-Байрам, або, арабською, Ід-аль-Фітр аль-Мубарак. Ураза-Байрам триває три дні після 30-денної посту і є другим за значенням мусульманським святом після Курбан-Байрама, або Дня жертвоприношення. Згідно зі звичаєм, вранці цього дня в мечетях відбувається святковий намаз. Напередодні, в останній день рамадану, мусульмани за традицією прибирали приміщення, купували новий одяг для всіх членів сім'ї, запасалися подарунками і готували необхідне для свята пригощання, в основному солодощі. У дні святкування Урази-Байрама потрібно відвідати могили близьких, роздати гроші неможливим. Ті, хто не постився, передають в фонд мечеті спеціальну милостиню – закят. Його встановлено для людей забезпечених, у яких є заощадження. Відповідно до правил такі мусульмани мають пожертвувати сорокову частину грошей, що не витратили на себе. Мусульмани з невеликим достатком обмежуються «малим закятom». (*era-fm.net*)

ІУДЕЙСЬКИЙ СВІТ

Щороку в дні відзначення іудеями Нового року на могилу цадики ребе Нахмана в Умань приїздять тисячі хасидів. Цього року їх тут було

біля 15 тисяч (за іншими підрахунками – 25). Могила Нахмана для них є святою. Хасиди вважають, що якщо вони помоляться тут в дні Нового року, то матимуть щастя і вдачу на весь рік. Паломництво їх до Умані відродилося після 1989 року. Поселяються вони переважно в приватному секторі, вартість оплати одного людиномісяця за добу в якому вже зростала до 30 доларів, а в помешканнях біля могили Нахмана – навіть до 150. Оскільки чоловіки-хасиди вдячні Богу за те, що він не сотворив їх жінкою, то хасидки приїздять до Умані за тиждень до того, як сюди почнеться наплив чоловіків. При цьому, поселяючись на проживання, хасиди ставлять умову господарям, щоб в їх будинках на ці дні не було жінок, навіть їх фотографій чи жіночих статуеток в квартирі. Молитва цього року почалася 4 жовтня о 16-й годині. Щоб не допустити порушення спокою молільників, відволікати їх на мирське, центр святкування Рош-Гашани був оточений кільцем міліції, яка пропускала до місця

молінь лише за перепустками. Вперше за всі роки святкування в Умані цього року прозвучала молитва рабина за процвітання і добробут України і її Президента. Присутній на святі головний рабин України Моше-Реувен Асман і экс-президент Єврейської громади, экс-міністр Є. Червоненко передали паломникам подарунок Президента України В.Ющенка – великий ріг із срібною насічкою подарункового напису. Кожний день моління завершувався омовінням в озері, що розташоване за півкілометра від могили. В дні святкування виключається будь-яка робота, навіть тримання чогось в руках. В ці дні молитви хасиди в помешканнях, в яких живуть, навіть не виключають електрику чи закручують воду в кранах, не спускають її в туалетах. Доходить до того, що уманчани хасидам-паліям вставляють в губи сигарету і запалюють її. Хасиди надто неакуратні і не дбайливі. Вони навіть можуть поламати меблі в помешканні, в якому зупиняються, все з речей господарів, що їм не подобається, викинути через вікно. Після них декілька днів трудяться машини-сміттєвози, бо ж район, розташований навколо могили цадика, закиданий паперами, кульками, пляшками та ін. Не обходиться і без курйозів: дехто з хасидів розплачувався за проживання фальшивими доларами. *(Факты. – 8 жовтня) Довідка.* Хасидизм як іудейська містична течія виник в єврейському середовищі Галичини, Волині і Поділля на початку XVIII століття. Засновником його був Ізраель бен Елізер, названий потім Баал-Шем-Тов, а скорочено –

Бешт. Згідно його вчення праведною людиною є та, яка має свій власний діалог з Богом, а не та, що постійно вивчає і знає напам'ять Талмуд. Саме в стані піднесеного самозбудження можна досягти душевного піднесення, ясновидіння, чудодійства і пророкування. Хасиди здатні на оптимістичне і радісне спілкування із світом. Вони добре знаються на єврейській середньовічній містичній традиції каббали, прихильні до колективних трапез, під час яких п'ють спиртне, багато співають, обговорюють проблеми дня. Духовні лідери в хасидів називаються цадиками (праведник). Вірні тягнуться до них і прагнуть обов'язково зустріти новий рік в їх товаристві. Хасидський пояс із вшановуваними цадиками охопив такі міста і містечка України – Меджибож, Садгора (район Чернівців), Брацлав, Межиріччя, Чорнобиль, Ямпіль, Броди, Умань та ін. На початок XX ст.. хасиди становили десь половину євреїв Центральної і Східної Європи. Вони є в країнах Балтії, Білорусі, Польщі, Молдові. В хасидизмі є окремі течії, які, як правило, формувалися навколо міст проживання учнів Бешта. Правнуком Бешта був ребе Нахман. Народився він в місті Меджибож (зараз це Хмельницька область) в 1772 році (5532 рік за єврейським календарем). За іншими джерелами – в Брацлаві. Був тривалий час мандруючим проповідником, викликаючи своєю появою своєрідні ексцентричні духовні заворушення. Цікавою є його містична доктрина. Згідно неї, перед духовним злетом, святістю треба опуститися на самий низ життя, бо ж частка божественної святості під час сотворіння світу впала на найбільше дно заради поновлення цілісного світу. Останні 8 років Нахман

мешкав у Брацлаві (Білорусь), де й створив своє вчення. Тому його послідовників називають братславськими хасидами. Захворівши туберкульозом, він виявив бажання померти біля могил своїх однодумців, що загинули під час гайдамаччини під Уманню. В 1810 році його тут і поховали. Після смерті Нахмана його учні відмовилися обирати нового цадика. Відтак він тепер є духовним вчителем всіх брацлавських хасидів, а тому вони й прагнуть щорічно приїхати на його могилу. (Експрес. – 6-13 жовтня)

**М о г и л а
рабина На-
хмана Брац-
лавського і
велика сина-
гога в Умані,**

**розташована поруч з нею, можуть
бути продані.** Справа в тому, що фонд рабина Нахмана заборгував 2 мільйони доларів. Рішення про проведення аукціону прийнято через фінансовий конфлікт між фондом рабина Нахмана та українською компанією «Шанс», що належить депутатові українського парламенту Петрові Кузьменку, який дотепер представляв інтереси хасидів і репатріантів у місцевих органах влади. Конфлікт почався через будівництво нової синагоги в Умані, розташованої біля могили рабина Нахмана Брацлавського. На початку дев'яностих років фонд вирішив побудувати в Умані найбільшу в Європі синагогу, що вміщає 6000 осіб. Щоб одержати всі необхідні дозволи, фонд звернувся до фірми «Шанс», яка зайнялася збором документів, переговорами з

місцевою владою й іншими бюрократичними процедурами. За підготовку документів «Шанс» повинний був отримати 200 тисяч доларів. В угоді був ще один пункт, згідно з яким у випадку недотримання договору з боку фонду, «Шанс» одержує право на 30 відсотків від вартості побудованої синагоги – тобто суму в розмірі 2 мільйонів доларів. На певному етапі керівництво фонду відмовилося виплатити «Шансу» обумовлену суму і виплатили лише 100 тисяч доларів, що вважається невиконанням умов угоди. Представники «Шансу» звернулися до української влади, і після тривалих переговорів прийняли рішення продати власність фонду, щоб виплатити постраждалій стороні передбачену угодою компенсацію. Представники фонду рабина Нахмана отримали листа, у якому було сказано, що якщо «Шансу» не буде виплачено борг, що перевищує 2 мільйони доларів, майно фонду передадуть не пізніше 24 жовтня. Четверо представників українського міністерства юстиції оцінили могилу рабина Нахмана Брацлавського в 170 тисяч доларів, а синагогу – у 1.6 мільйона доларів. Головний рабин України Моше Реувен Асман намагається скасувати рішення уряду. Він провів зустріч із міністром юстиції Сергієм Головатим, направив листа Президентові країни Віктору Ющенку і главі уряду Юрієві Єханурову. «Якщо аукціон відбудеться, створиться небезпечний прецедент продажу священних місць», – заявив помічник головного рабина Давид Мільман. (*jn.com.ua*)

Приміщення синагоги Кіровограду є пам'ятником архітектури і водночас духовною святинєю євреїв міста. Тому будівництво торговельно-розважального корпусу на відстані 20 метрів від неї є нехтуванням цим. До того ж навколо синагоги колись було єврейське кладовище. Відтак кошунством є будівництво «зали танцюльок» на кістках предків. Єврейська громада міста звернулася до влади з проханням скасувати рішення про продажу цієї ділянки землі. Влада до цього прохання залишається глухою, бо ж радить вирішувати питання долі меморіалу із новим володарем земельної ділянки.

Колишній міністр транспорту і зв'язку Євген Червоненко, який є віце-президентом Єврейської громади Києва, пообіцяв всій синагозі (а відвідує він в Києві синагогу Бродського), що зробить обрізання, коли Віктор Ющенко стане Президентом. «Мені залишилося зробити обрізання згідно вимог моєї релігії», – сказав Є.Червоненко на прес-конференції. Чи то вже було, преса не повідомляє, але экс-міністр завжди біля духовних керівників конфесії.

НАЦІОНАЛЬНІ РЕЛІГІЇ

Вся історія кримськотатарського народу, що пов'язана із царською і радянською Росією, є трагічною. Росія тут працювала на повний геноцид. В ході депортації в кримських татар не тільки відбирали майно (будинки, худобу та ін.), а й знищили їх духовне підґрунтя – тисячі мечетей і шкіл. Ветеран національного руху татар Ти-

мур Дагджі ініціює звернення до Російської Федерації з вимогою виплатити всі збитки часу геноциду, зокрема виділити кошти на будівництво мечетей в тих поселеннях, де вони були раніше і зруйновані.

1 жовтня караїми відзначили в Джуфт Кале свято врожаю Орах Таю. Приїхали до святині і дорослі і діти з різних куточків півострова. Дворик кенаси був оздоблений овочами і фруктами. Учасники свята подякували Тенгрі за урожай. Відбувся конкурс сімейних блюд. З часом в фортеці відбудеться конкурс караїмського пиріжка.

Влітку цього року етнокультурний центр Кале провів трудовий табір. Через табір пройшло десь 120 осіб віком від 11 місяців до 70 років. Приїздили караїми не лише з різних міст України, а й із Росії, Білорусі, Німеччини. Табір працював у Джуфт Кале. Займалися прибиранням території, приводили до порядку святилище Балта Тиймез, розчищали водотоки. Учасники табору виїздили на екскурсії в Качі-Кальон і Тепе-Кармен. Провели фольклорний вечір. Дітей, а їх було біля 30, навчали військової майстерності. Вони клялися у вірності своєму народу.

Національно насиченою була програма розваг. Учасники табору брали участь в богослужіннях, прослухали лекції з етнокультури караїв.

200-річний свій ювілей Соборна кенаса караїмів Криму відзначила надто урочисто і барвисто. Відбувся перший молебень після ремонту і реставрації будівлі. В Криму, на історичній батьківщині караїв, вперше відбувся Всесвітній фестиваль їх культури. На зустрічі були присутніми біля 400 представників цього невеличкого народу, що приїхали на землі своїх предків з 11 країн світу, а саме: Італії, Литви, Білорусі, Польщі, Росії, США, Туреччини та ін. Були й представники інших національних спільнот України. Вражаючим був концерт молодіжних караїмських художніх колективів з різних країн і різних міст. Відбулося відкриття меморіальних дощок видатним синам караїмського народу. Відкрито пам'ятник С. Дувану – колишньому голові Євпаторії, який багато зробив для збереження свого народу і розвитку міста як курорту. Під час фестивалю широко обговорювалася проблема збереження і відродження караїмського народу, його духовної і матеріальної культури. До свята була виготовлена пам'ятна медаль, значки і прапорці з національною символікою. (*Къырым къарайлар. – №8*)

Деякі єврейські «вчені» продовжують ігнорувати тюркські корені кримських караїмів і пов'язують походження цього народу з іудейською релігією. Зокрема така ідея прозвучала у видрукуванні в «Киевском телеграфі» статті В.Чечелюка. Незважаючи на те, що сам автор визнає віднесеність мови караїмів (як відомо, саме мова є основним етноформуючим чинником) до групи тюркських мов і засвідчує загадковість минулої історії караїв, він все одно відносить цю народність до етнічних євреїв. При цьому Чечелюк слугується словарем Брокгауза і Єфрона, статтю про караїмів до якого написав шалений караїмофоб, єврей-талмудист А.Гаркаві. (*Къырым къарайлар. – №9*)

НОВІ РЕЛІГІЇ УКРАЇНИ

Релігійна спільнота «Євреї за Ісуса» веде активну пропаганду свого віровчення. В Києві часто можна зустріти агітаторів-місіонерів громади, які роздають різного змісту листівки, літературу, закликають відвідати зібрання спільноти. Місіонери пропонують всім, хто зацікавився вченням «Євреї за Ісуса», свої видання. Для цього слід лише подзвонити в Києві телефоном 543.2.543 і замовити бажане. «Євреї за Ісуса» мають на Трас-Світовому радіо свою суботню передачу «Шалом».

Виставка-круз карин художників Сибірського духовного ноосферного екологічного поселення «Тіберкуль» була проведена Церквою Єдиної Віри з 9 вересня по 9 жовтня в Софії (Болгарія), Санкт-Петербурзі (Росія), Ризі (Латвія). Виставлялися картини художників Віссаріона, Ігоря Гончарова та Миколи Онищенко. Для знайомства із

художніми здобутками школи Віссаріона до Санкт-Петербургу виїздила група послідовників його вчення з Києва й інших міст України. Відвідувачі виставок дали надто високу оцінку творам сибірських митців. Особливо вабив всіх талант Віссаріона. Його праці нагадують точністю відображення фотографії. Презентуючи свої твори, Віссаріон зокрема сказав: «Жалко суспільство, в якому духовність і культура не перебувають в єдності, бо тоді легко побачити багато неначе духовного, але безкультурного, і багато неначе культурного, але бездуховного. А це – вже трагедія». Виставка-крузі картин художників із Тіберкулю по містах України відбудеться невдовзі. (В.Романюк)

МІСТИКА

Від яких хвороб і захворювань тільки не лікує Світлана, за рекламу якої (певно що за солідну винагороду) взялася газета РІО. При цьому невідомо, чи

має якийсь дозвіл на такі ворожбитства рекламована. Газета без будь-якої відповідальності пропагує це, правда, застерігаючи, що вміщує це в порядку реклами. При цьому звучать імена тих, кому вона нібито принесла якоесь блаженство (Антоніна, Марія Петрівна, Людмила

Сергіївна та ін.), але не зазначається ні їх адреса, ні місце роботи. То ж агіток таких можна вигадати безмежну кількість.

Канд. техн. наук Олександр Лазарев вважає, що йому вдалося розшифрувати всі 1702 катрени з книги Нострадамуса «Пророцтва». Вчений вважає, що в книзі цієї немає випадковостей. «Це логічна. Замкнута картина розвитку людства і планети Земля на період 700 років – 1543-2243 роки». Нострадамус, на думку Лазарева, писав майбутню історію не математичними кодами, а ідентично до того, як створювалася і писалася Біблія.. Він – «рупор Вселенського Розуму», «зв'язковий між Творцем і людством». Багато катренів, як виявилось, присвячено трьом великим катастрофам, а саме: третій Світовій війні (1999-2030 роки), розколу материків Євразії і Африки (2054– 2065 рр.) і глобальній геофізичній катастрофі (2066-2085 рр.). В першу катастрофу людство почало входити (війна в Югославії, в мусульманських країнах). Вирішальними тут будуть 2060-2008 роки. Жертви – до 400 млн. Наша планета існує всього 4 млрд. років, але попереду ще мільярди років життя. То ж чекати якогось кінця світу нічого, бо «не для цього нас створив Вселенський Розум». Загального кінця світу не буде, але будуть значні локальні трансформації – землетруси, цунамі та ін. катаклізи. «Наша країна переживе майбутні катаклізи без важких наслідків», – пророкує Лазарев на основі книги Нострадамуса. Він приписує Україні особливу місію в світі,

оскільки вектор розвитку людства нібито пролягає по лінії Єрусалим-Київ. (Експрес. – 22-29 жовтня)

Сатанинське крісло зберігається в Королівському залі Львівського історичного музею. Виготовили його

західноєвропейські майстри для сатанинських обрядів. Охоронці музею, вірячи, що вночі в цьому кріслі обов'язково восідає якась примарафантом, закривають наглухо всі вікна й двері зали. Охоронець фондів музею Сергій Богданов каже: «Енергети-

ка у крісла жаклива! Адже майже протягом півтора століть крісло служило злим силам. Воно буквально обмите кров'ю. Слуги Сатани не лише сиділи в ньому, а й коїли з його допомогою обряди жертвоприношень». Як це крісло потрапило до Львова, то є загадкою, але музей його купив у 1957 році у якогось львів'янина. Ніжками для крісла служать крила і голова, а спинкою – довгий хвіст. Але якщо крісло перевернути, то перед вами постає фігура дракона із розкритими крилами. Якщо дивитися на того, хто сидить в кріслі, то створюється враження, що він має роги. Уважно розглянувши хвіст дракона, побачиш риси Диявола – очі, рот, ніс, вуха... При освітленні вночі свічками крісла з'являються то морда цапа, то собача морда, то голова дракона. Біля крісла відвідувачам музею стає погано, а тому їм радять близько не підходити і не стояти біля крісла. Подібні крісла (а їх було виготовлено всього тринадцять) використовувалися при чорномагічних ритуалах. В крісло сідала одна людина. В рогатку хвоста вміщували відрізану голову тварини. Внизу між крилами ставили тазок, в який стікала кров. В такий спосіб коїлося жертвоприношення. (Сьогодні. – 13 жовтня)

РЕЛІГІЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

РЕЛІГІЯ І СВІТ

На середину цього року Білорусь мала приблизно 1250 православних громад, 430 – католицьких, 500 громад Християн віри євангельської, 350 баптистських громад, 60 церков Повного Євангелія і стільки ж громад адвентистів сьомого дня. Наявні інші релігійні спільноти багатьох конфесій.

За єдність християнських Церков молилися віруючі різних конфесій в палатці, розбитій на Співочому полі в Таллінні. Біля 600 християн різних деномінацій з різних регіонів Естонії поєднала спільна молитва. Вони молилися за успіхи своєї країни і за її Уряд.

Канцлером Німеччини вперше за її історію стала жінка. Належить вона до християнської партії, що об'єднує католицьких і протестантських політиків. Ангела Маркель є донькою протестантського пастора із Східної Німеччини. Посаду канцлера в Німеччині вже три рази очолювали християнські лідери. Конрад Аденауер забезпечив відродження країни після тяжкої війни, зберіг державність, прийняв найдос-

коналішу у світі конституцію. Людвіг Ерхард створив таку форму господарювання, яка й понині є взірцем практичного втілення моральності в політиці та економіці. Гельмут Коль домогся об'єднання поділеної на дві держави Німеччини. Фрау-канцлер прагне заставити працювати дещо розледачілих німців. (Парафіяльна газета. - №18)

Чотири прогнози розвитку людства до 2020 року підготували аналітики ЦРУ США. 1. «Давоський мир». Глобалізація продовжується. Центр її зміщується в Азію. Економіка Китаю та Індії стає зрівняною із США. Мусульманські країни дещо долають свою бідність, що призведе до зняття проблеми ісламського тероризму. 2. «Американський мир». Світ працює на США, які забезпечують глобальну безпеку. Наявні тертя між США і Європою, відкрита боротьба з Китаєм. Останній загрожує Росії. 3. «Новий Халіфат». Мусульмани світу об'єднуються і кидають свій виклик Заходу, хоч їх країнам тяжко вписатися у світову економіку. Росія постає буферною зоною між ісламським світом і Європою. 4. «Контур страху». Факторами нестабільності і насилля в світі постає територія від Близького Сходу до Південно-Східної Азії. Терористи добралися до зброї масового знищення. Глобалізаційний процес призупиняється. Країни замикаються в своїх кордонах, здійснюють ряд «превен-

тивних інтервенцій», подібних скоєній в Іраці США.

Створена грузинська асоціація релігійної свободи. 22-26 жовтня в Тбілісі перебував Генеральний секретар Міжнародної асоціації релігійної свободи Джон Гратц. 24 жовтня відбулася установча конференція Асоціації, в якій взяли участь омбудсмен Грузії Хозар Субарі, представники Грузинської православної Церкви і практично всіх релігійних організацій. Президентом Асоціації обрано директора Центру релігійних досліджень Грузії Володимир Гогіашвілі.

Всі 31 173 біблійні вірші можна завантажити англійською мовою безкоштовно в мобілку. Це організувало Австралійське Біблійне товариство. Водночас у Великобританії з'явився скорочений варіант Священного Писання, який, як зауважують його творці, можна прочитати десь за дві години.

Півтора роки ув'язнення матиме бельгійський священник Марк Шеренса, який організував у своєму храмі підготовлену польськими художниками скандальну богохульну виставку-шоу під назвою «Іррелігія». Тут була сповідальна будка із конструктора Лего, мощі, обмальовані нацистською символікою, зображення Діви Марії, що вигукує: «Гроші, гроші, гроші...». Виставу під церковним куполом супроводжував парад напівголих моделей. Звинувачення священнику в богохульстві висловила асоціація «Християнська Бельгія».

КАТОЛИЦИЗМ

Хоч Папа Бенедикт ХУІ вже відзначив сотий день свого понтифікату, проте визначити характер його правління ще ніхто не вдається.

Одна із причин цього – той факт, що Папа за цей час так і не видрукував якийсь значимий документ, який засвідчив би перспективу буття католицької Церкви. Папа гадає, що сучасний католик далекий від глибокого пізнання істин віри, потребує скорочених і популярних версій вчення Церкви. Саме тому він прилучився до видруку скороченої версії «Катехізису Римо-Католицької Церкви», що дає можливість подавати євангельські істини в зрозумілій, простій і легкосприйнятій формі.

Хід виборів Папи Римського завжди тримається в повному секреті. Але перебіг виборів нового Папи після смерті Івана Павла II став відомим. Одному італійському видавництву вдалося здобути щоденник нерозголошеного кардинала. Згідно щоденника кардинал Ратцінгер лише 7 голосів кардиналів понад ті, які потрібні для обрання Понтифіком (1/2 +1). Це б то за нього проголосувало 84 кардинали. Його основного суперника архієпископа Буанес-Айреса Хорхе Маріо Бергольо підтримало 26 виборців. Але це вже четвертий тур. Під час третього

туру за аргентинця голосували 40 кардиналів. Вони блокували проходження німецького владика: за нього голосувало 72 кардинали. Під час першого голосування за Ратцінгера було 47 голосів, другого – 65. В списку претендентів на папський престол значилися, окрім кардинал Хорхе Бергольо, італійський кардинал (9 голосів у першому турі), папський вікарій Риму (6), держсекретар Ватикану (4), кардинал із Гондурасу (3), архієпископ Мілану (2). Навіть один голос був за американського кардинала Бернарда Лоу, який із-за педофільного скандалу у Бостоні вийшов у відставку.

Представники Європейського футбольного союзу зустрілися на спеціальній акції у Ватикані з Папою Бенедиктом XVI. В акції взяло участь

500 дітей. Очолював представників футбольної громадськості президент УЄФА Ленаврт Йогансон. Папа благословив делегацію. В подарунок Понтифік одержав футбольний м'яч.

Держсекретар Ватикану кардинал Анжело Содано у своїй промові на Генеральній асамблеї ООН висловився за реформування цієї організації, яка так і не стала світовим урядом. «Нам потрібна сучасна

інституція, - сказав він, - спроможна не тільки ухвалювати резолюції, а й змушувати реалізовувати їх».

Папа Римський відвідає Туреччину з офіційним візитом не в листопаді ц.р. на свято Андрія, як того хотів Патріарх Вселенський Варфоломій, а лише в 2006 році для «зміцнення діалогу між релігіями в глобальному масштабі». Так уряд країни обґрунтував мету візиту. Він не погоджується з правом Патріарха як громадянина Туреччини самостійно, без погодження з урядом надсилати запрошення главам держав зарубіжжя.

В роки існування на території Німеччини двох держав у т.зв. Німецькій Демократичній Республіці 223 особи подавали в спецслужби інформацію про священиків і про процеси, які відбувалися в католицькій і протестантських церквах. Серед них був навіть єпископ Інго Беркляйн. Як свідчать розсекречені документи, об'єктом спецслужб був також і кардинал Ратцінгер. Особливо їх непокоїла його дружба з польським кардиналом Каролем Войтилою. Стало відомо, що приводом для трансформації кардинала від позиції церковного реформатора на позиції «провідного консервативного теолога» послужив зрив його лекцій в Тюбінгенському університеті студентами-ліваками. Документи архіву свідчать, що той компромат, який збирався на кардинала, передавався у Москву. Якихось матеріалів, що свідчили б про активну діяльність Ратцінгера в роки Третього рейха, в архівах не виявлено.

Католики Франції вперше виграли судовий процес проти фірми - виробника модельного одягу, яка, використовуючи для реклами відому картину Леонардо да Вінчі «Тайна вечеря», замість Ісуса Христа за стіл посадила чоловіка в стильних джинсах, а замість апостолів - жінок в сучасному модному одязі. Товариство «Віра і свобода» добилася через суд вилучення всіх рекламних плакатів і 100 тис. євро за моральні збитки. В Україні в такий спосіб деякі фірми також коять наругу над християнськими цінностями, але Церкви не догадуються подати на них до суду.

Католицькі астрономи, які працюють у Ватиканській обсерваторії і в обсерваторії літньої резиденції Пап Гандольфо, почали обговорювати питання про навернення в істину віру представників позаземних цивілізацій. Але при цьому для них проблемними постали наступні питання: Чи стосується інопланетян першородний гріх Адама і Єви? Чи поширюється на них таїна викупної жертви Ісуса Христа? Чи були в інших районах Всесвіту свої Спасителі? Чи має Церква відправляти на інші планети своїх місіонерів? Та ін. Ці питання зокрема розглядаються в книзі католицького науковця Гая Консольманьо «Чи є розумне життя у Всесвіті? Католицька віра і дослідження розумного інопланетного життя».

Британський суд поставив за обов'язок Католицькій церкві Великобританії виплатити 600 тисяч

фунтів стерлінгів жертві сексуального насильства з боку священика. Рішення було винесено Вищим судом Великобританії, а сума компенсації є рекордною для подібних справ. Справа була порушена по факту сексуальних домагань з боку священика Кристофера Клонана до підлітка, ім'я якого не називається. Випадки насильства продовжувалися протягом десяти років, священнослужитель постійно залякував жертву. Клонан у 1992 році втік в Ірландію, а потім в Австралію, де згодом і помер, так і не ставши перед судом. Тим часом, молода людина, якій зараз уже 34 роки, страждає від шизофренії і дотепер випробує у посттравматичному стресі. Британські експерти стверджують, що це судові рішення може стати прецедентом при розгляді цілого ряду подібних справ і викликати шквал позовів з боку жертв сексуального насильства.

ПРОТЕСТАНТИЗМ

Свідки Єгови Росії зазнають постійного тиску з боку Московського Православ'я. Так, архієпископ Єкатеринбургський закликав паству навертати всіх сектантів, як вони називають протестантські громади, а особливо єговістів, на православну віру. «Ви маєте залучати «свідків» до православної віри, до церковного життя, щоб вони молилися разом з нами і полишали свої заблудження, - повчає владика. - Не вони, а ви маєте бути на голову вище їх». (Мир. - №19)

З цього року новим архієпископом Євангелісько-Лютеранської Церкви в Росії, Україні, Казахстані і Середній Азії став колишній керівник німецьких лютеран України Едмунд Ратц. Він

прийшов на зміну багаторічному керівнику Церкви Г.Кречмару. При Синоді Церкви працюють комісії з питань майбутнього, фінансів, літургії, із створення церковних служб, статистики і планування та ін. Особливу увагу останній Пленум Церкви приділив питанням статистики, тобто обліку членства в громадах. Згідно останніх інформацій в Церкві зареєстровано біля 16 тис. парафіян віком понад 18 років, десь 8 тис. дітей і молоді. Церква має 94 пастори і 233 проповідника. Діє 345 громад, які мають у своєму розпорядженні понад 150 молитовних будинків. Проте Пленум виявив характерну похибку, коли членство в Церкві фіксувалося лише за одним членом сім'ї. Відтак нині громади німецьких лютеран охоплюють десь 70 тис. вірних.

Палата єпископів Англіканської Церкви Великобританії підготувала заяву, в якій звучить вибачення перед мусульманськими країнами за війну в Іраці, очолювану США і Англією. В заяві зокрема сказано: «Ми вважаємо, що Церкві притаманна роль посередника – заради

миру і незалежно від того, яку політику провадить світський уряд. Бо християнська Церква має особливий мандат – завжди і всюди добиватися примирення». Англікани закликають до зустрічі християнських і мусульманських лідерів під девізом «Правда і примирення». Саме під час цієї зустрічі християни мають вибачитися за війну з Іраком, за ті методи, які використовував Захід у цій війні. Відзначимо, що Англіканська Церква відразу відкрито виступила проти війни з Іраком, війни, яку «неможливо вважати справедливою».

До «офіційних» протестантських церков, тобто тих, яким дозволяється під контролем держави молитися в зареєстрованих приміщеннях, в мільярдному Китаї належить десь 10 млн. осіб. Кількість членів у незареєстрованих громадах тут в 5 разів більша. Проте під час поліцейських облав члени цих «домашніх церков» арештовуються, література конфісковується. Так, в серпні під час облави на підпільне молитовне зібрання протестантів у місті Луоян було арештовано 27 китаїців, а разом з ними і чотирьох американських місіонерів. У справу втрутилося американське посольство, бо ж мали місце арешти місіонерів із США й в інших містах Китаю. Водночас в Китаї під арештом перебувають і 19 католицьких священників.

Влітку цього року в Сент-Луїсі (штат Міссурі, США) відбулася 58-а сесія Генеральної Конференції Церкви Адвентистів сьомого дня.

З'їзд проходив в Міжнародному спортивному комплексі «Доум». Хоч делегати сесії з'їхалися зі всього світу, але всіх їх єднала мова любові. Делегатів було дві тисячі з 206 країн світу. Ще було 600 офіційних гостей. Українську делегацію склали 22 особи. Дискусії з різних питань під час роботи Конференції проходили в братерському дусі. Втретє Президентом ГК АСД обрано Яна Полсена. На своїх посадах залишилися багато колишніх керівників різного рівня. Зокрема адміністраторами Євро-Азійського Дивізіону залишилися А.Штеле, М.Камінський та Б.Біаджі. Церква налічує тепер більше 14 млн. охрещених членів, об'єднаних в 13 дивізіонів. Наявні 101 уніон і 539 місцевих конференцій. В своєму звіті Президент адвентистів звернув особливу увагу на питання соціальної ролі Церкви. Церква має демонструвати свою відкритість до суспільства і бажання співпрацювати з владою в добродійних, просвітницьких і євангельських проектах.

Пастор реформатської церкви Румунії 52-річний Людовік Шандор став президентом футбольного клубу «Біхор». Нині команда займає 6 місце в чемпіонаті країни. Перед новим її президентом поставили завдання перейти з першого дивізіону у вищий. Священик сподівається на ліквідацію того конфлікту, який до нього панував в команді. А відтак і вирішення завдань чемпіонату. Свого часу Л.Шандор грав у юнацькій збірній Болгарії.

Американський проповідник Кім Климент вважає, що має спілкування із Святим Духом, який дає йому пророче «слово». Так, ще 26 червня 1996 року в Детройті він передбачив відплатити їм за те, що вони зробили з нашим народом, пролітаючи в повітрі над Лонг-Айлендом». 22 липня цього року, виступаючи в Християнському центрі містечка Хамбл, Климент зокрема зауважив: «О, Новий Орлеан, Бог говорить з вами сьогодні... Судний день наближається. І я візьму людей, які були міцні у вірі і вознесу їх над водами, які знищать тих, хто постійно у сварках і йдуть проти слуги мого Мойсея і слуги мого Більбо (пастор однієї із церков Нового Орлеана. - РП)... Вистачить! Тому я нашлю прокляття, і тіла піднімуться над водами. Але я буду оберегати вас і зловоння смертей буде не довгим».

ПРАВОСЛАВ'Я

Єпископ Казанський і В'ятський Корнилій (Титов) обраний новим Предстоятелем Російської старообрядської Церкви. Новий Предстоя-

тель – один із наймолодших ієрархів у Церкві. Інtronізація нового митрополита відбулася в Рогозькій слободі.

Леніна поховано не по-православному. До того ж, не виконано його заповіт про поховання у Санкт-Петербурзі біля матері. При цьому дехто поклоніння трупу розглядає як вияв абсолютного язичництва. То ж і звучать вже вкотре заклики придати тіло вождя Жовтня землі, бо ж душа його нібито просить християнського спокою. Але чути й протилежні думки. В традиції Російської Православної Церкви вшановувати мощі святих людей. То чому ж для інших духовних спільнот виключають таку ж можливість вшановувати мощі свого вождя.

Московський патріарх Олексій II пропагує відновлення інституції полкових священиків в російській армії. Це, на думку ієрарха, необхідно для більш тісної взаємодії Церкви і армії. Зближення армії і Церкви, вважає патріарх, приносить добрі плоди, сприяє пробудженню в душах воїнів ідеалів російського воїнства.

Закінчується будівництво і розпис найбільшого православного храму у світі. Ним є храм в ім'я св.Сави Сербського. Якщо розміри московського храму Христа Спасителя – 60 на 60 метрів, то у сербського храму – 91 на 81 метр. Коли під куполом, вага якого 4 тисячі тон, закінчиться розпис фрески Христа, то ця фреска буде однією із найбільших за площею у світі (лише очі у Спасителя мають розмір понад метр). У храм св.Сави одночасно зможуть ввійти біля 10 тисяч віруючих. Храм будується ще з 1936 року, але після

війни будівництво завмерло і відновилося лише у 2000 році.

МУСУЛЬМАНСЬКИЙ СВІТ

Мусульманський Північний Кавказ – це більмо на оці Російської імперії, яка всіляко прагне душити прагнення його народів здобути самостійність. Сповідуючи православне християнство, російський Президент пропускає у Заповідях Мойсея заповідь «Не вбий». Він уже винищив стільки тут борців за свободу, що покарання пеклом йому певно не уникнути. Корупція, яка проникла в середовище поставлених Москвою в північнокавказьких республіках представників влади, спричинила появу і поширення серед тутешньої молоді радикальних ісламських настроїв. Заснована в липні 2002 року в Нальчику група джаамат «Ярмук» спробувала в середині жовтня ц.р. взяти владу в столиці Кабардино-Балкарії Нальчику. Але сили були (всього 150 бойовиків) явно нерівні, враховуючи на присутність в регіоні величезних формувань російської армії. Проте розголос спротиву став великим. Він засвідчив, що чеченці у протистоянні тут Росії не одні. Вся біда, що між загонами бойовиків різних регіонів відсутня координація дій. Повстання вдалося придушити, але дух народу до незалежності відтепер став явним. Угрупування «Ярмук» заснував 30-річний Муслім Атаєв – виходець з гірського Ельбрусського району, що має університетську освіту. Відповідну підготовку його бійці пройшли під керівництвом відомого чеченського польового командира Руслана Галієва.

Джаамат «Ярмук» закликає мусульман до священної війни «джихаду» проти нав'язаної Росією «кишенькової влади» Кабардино-Балкарії.

Голова Ради муфтіїв Росії шейх Рахіль Гайнутдін вважає, що в майбутньому мусульмани мають право поставити питання про введення в Росії посади віце-президента, яку обійматиме мусульманин. Цю ідею шейх озвучив на власній прес-конференції. Її реалізація стане реальністю, вважає шейх, коли кількість мусульман в Росії буде рости такими ж темпами, як це відбувається нині. Правда, для цього слід вносити зміни до Конституції країни.

Муфтіїв в Чечні призначає влада. Відтак вони постають трансляторами її волі. Муфтії невірний у висловлюванні своїх думок. Оскільки муфтії Чечні Ахмед Шамаєв не у всьому погоджувався з російськими окупантами його країни, не постав активним борцем із т.зв. ваххабізмом, то його поміняли. Новим муфтієм республіки призначено Султана Мірзаєва. На Півн. Кавказі політичний конфлікт в силу духовної специфіки краю постає під релігійними гаслами. Релігія при цьому виконує роль інструменту.

В Палестині (сектор Гази) наростає протистояння між поліцейськими і екстремістською організацією «Хамас». Дійшло до того, що поліцейські навіть захопили будинок парламенту з вимогою розправитися з послідовниками радикального ісламізму. Звучить вже заклики

до палестинського народу вийти на вулиці і продемонструвати своє «ні» незако-нним збройним формуванням, тому хаосу, який

вони творять у державі. Водночас керівництво «Хамас» пригрозило палестинській владі громадянською війною, якщо будуть мати місце спроби роззброїти його. В дні місяця Рамадан, коли вірні ісламу мають віддатися духовним роздумам, зростає кількість замахів терористів-самогубць, оскільки вони вважають, що за жертвну смерть під час Рамадану отримають додаткове благословення Аллаха. *(Україна молода. – 6 жовтня)*

В керівництві «Аль-Каїди» наявні протиріччя щодо тактики наступної діяльності. Якщо друга особа угруповання Айман аль-Завахарі вважає, що тактика, якою вони нині користуються (вбивство заручників, атаки смертників проти мирних мусульман та ін.) відштовхує від них мусульманські маси, то лідер терористичної орієнтації Абу Мусабу аль-Заркаві наполягає на стратегії відвоєнення будь-якими засобами американців з Іраку і встановленні там ісламської форми правління. Після цієї перемоги слід працювати на утвердження ісламських держав в сусідніх країнах.

В Інтернеті появились новини «Аль-Каїди». Вони транслювалися під назвою «Голос Халіфату». Ведучий був у масці і з патронташем. По праву руку його лежав Коран, а по ліву – рушниця. В першому сюжеті випуску говорилося про вихід Ізраїлю з палестинських територій. Все це подавалося як «велика перемога». Потім лідер «Аль-Каїди» в Іраці Абу Мусаба аз-Заркаві поклявся вести нещадну війну з іракськими шіїтами. Ведучий розповів про угруповання під назвою «Ісламська армія», що діє в Іраці. Обстрілюючи ракетами американські позиції, голос за кадром супроводив канонаду вигуками по-арабськи «Аллах Акбар!» Під час рекламної паузи глядачі побачили анонс фільму «Тотальний джихад». Оскільки реклама йшла англійською мовою, то вона відтак була розрахована на мусульман Америки і Великобританії. Розповідаючи про ураган Катрін, ведучий заявив, що «президент Буш був посоромлений повністю із-за своєї некомпетентності перед гнівом Всевишнього, спрямованим на місто гомосексуалістів Новий Орлеан.

В готелі Grand Melia Hotel столиці Індонезії Джакарти в місяць Рамадану з'явилася солодка копія Корану із білого шоколаду. Гігантських

книг виготовлено кулінарами три. Витрачено 400 кг шоколаду. Солодкі Корани будуть зберігатися протягом всього пісного місяця. Потім їх можна буде з'їсти.

ГУДАЇЗМ

Відома співачка Мадонна стала гарячою послідовницею вчення Каббали й навіть прийняла єврейське ім'я

Естер. В своєму новому альбомі вона навіть присвятила пісню «Isaac» засновнику Каббали Ісаку Лур'є, який жив ще в XVI столітті. Але саме за це її й стали критикувати єврейські релігійні лідери. Зокрема, рабин з міста Цфаат, який доглядає могилу Лур'є, звинуватив Мадонну у прагненні одержати прибуток, користуючись ім'ям знавця Каббали. «Єврейський закон забороняє використовувати ім'я святого рабина заради одержання прибутку, - заявив рабин Рафаель Коен. – Те, що вона зробила, просто неприпустиме». Рабин поспівчував співачці, бо ж, з його слів, вона за скоєне одержить покарання з небес.

Вихід ізраїльських військ та евакуація єврейських поселень в секторі Газа вирішив і водночас поставив ряд актуальних болючих проблем, а саме: яким чином політичні органи Палестини будуть справлятися з набираючими силу ісламістськими рухами, які, поза сумнівом, сподіваються отримати значну частину вла-

ди в секторі Газа після виходу звідти ізраїльтян? Серйозною проблемою буде тепер доля палестинського Єрусалиму, яку палестинські мусульмани прагнуть зробити своєю столицею.

НОВІ РЕЛІГІЙНІ ТЕЧІЇ

Колись на всю Росію гримів своєю святістю Григорій Распутін, а нині – Григорій Грабовий. Його вже всі знають і майже всі ненавидять. За що? Григорій Грабовий оголосив себе новоприбулим Ісусом Христом, за гроші обіцяє воскрешати мертвих і навіть прагне стати Президентом Росії. При цьому він наголошує, що своїм першим президентським указом заборонить людям вмирати. Поїхавши до Беслану, де діти-заручники загинули під час «визволення» їх путінськими вояками з полону терористів, Грабовий почав збирати гроші від вбитих горем матерів (по 1000 доларів), обіцяючи повернути їм їх дітей живими. І багато з них повірили новому «Спасителю». Дехто з них навіть поїхав до Москви на з'їзд Фонду Грабовського. В нового месії багато сайтів в Інтернеті і місіонерів у різних містах Росії. В 42-річному Грабовському вони вбачають божество, яке може зцілювати, відвертати катастрофи, передбачати майбутнє, повертати мертвих до життя.

ІНШІ РЕЛІГІЙНІ ТРАДИЦІЇ

Ерзянський народ відроджується шляхом повернення до релігії своїх предків. Проживають ерзяни на території Мордовії. Остання їх спільна молитва - всенародний ОЗСК –

відбулася ще в 1629 році. Опісля влада заборонила проводити цей захід, а згідно традиції він мав проводитися кожні 30-40 років. Відбувалася насильна християнізація ерзян. Проте село зберегло звичаї. Сільські старости (прявти) потаємно збирали одновірців біля священних дерев громад і просили заступництва в житті у предків і добрих духів. Нещодавно з'явився Фонд спасіння ерзянської мови. Саме він виступив з ідеєю проведення нового Раськеь Озкса на галявині лісу біля села Чукали. Саме тут знаходиться священний камінь Озкс уло. На Марі - спеціально насипаному пагорбі посеред поля - стояла гігантська триметрова родова свічка Штатол. 300 кг воску пішло на її виготовлення. Тут вже зібралася Рада старійшин ерзян, яка обговорила майбутню долю цього вже майже вимерлого народу, який зберіг віру своїх предків.

Філіпінці, хоч в переважній більшості вони є мусульманами, надто бережливо ставляться до своїх давніх традицій. Особливе місце в цьому язичництві займаються жаби. В різних містах країни спорадично проводяться традиційні фестивалі жаб. На своєрідному конкурсі модельєрів живих земноводних одягають в спеціально пошиті пишні костюми. В такий спосіб мешканці країни віддають шану віруванням своїх предків.

Жива Богиня Кумарі – це традиція Непалу. Вона живе в спеціальному будинку напроти Королівського палацу в Катманду. Ви-

бирають богиню серед десь 4-літніх дівчаток особливої касті за надто строгими 32 фізичними показниками. Після вибору дівча разом з батьками переїздить в будинок, де живе до першої менструації. Це є нібито ознакою того, що Богиня стала смертною. Її тут же замінюють на нову малолітню дівчинку. Подальша доля колишніх Богинь надто складна, бо ж, згідно непальського повір'я, той, хто одружиться на ній, матиме дурну вдачу.

МІСТИКА

Чотиримісячні курси «Екзорцизм і молитва про звільнення» почали роботу в римському університеті Pontifical Regia Apostolorum. Вони покликані ліквідувати пробіл фахівців із вигнання диявола, який має католицька Церква. Зацікавленість темою виявили 120 богословів і священників з різних країн світу. «Немає сумніву в тому, що диявол в сучасному світі все більше входить в життя людей», - заявив, відкриваючи курси отець Паоло Скарафоні. Нині тільки в Італії членами сатаністської організації є не менше 5 тисяч молодих, віком 17-25 років осіб.

В Японії існує особливе ставлення до писемних символів. Так, числа

4 і 9 тут вважаються нещасливими. Справа в тому, що ієрогліф, який зображає цифру 4 читається так само, як і ієрогліф, що позначає «смерть», а ієрогліф числа співпадає з ієрогліфом, що позначає «страждання». Саме тому в жодній з японських лікарень немає палат з номерами 4 і 9.

Сучасні молодіжні танці – це модне шаманство. Давні люди перед тим як відправитися на полювання виконували магичні танці, які були зорієнтовані на удосконалення мисливських прийомів і водночас сприяння вдачі. Без цієї своєрідної репетиції успіх не був гарантований. Рухи танцюючої молодої людини багато в чому нагадують ті магичні танці, які поширені серед відсталих племен на африканському континенті. В музичному супроводі чуються звуки там-таму. То ж історія повторюється.

Голландські відьми мають пільги у сплаті податків. З їх суми вони мають відминусовувати суму, витрачену ними на оплату шкіл з навчання чародійству. До навчальних планів шкіл відьм входить навчання способам підготовки чарівного зілля, робота з магичними кристалами і лікувальним камінням, використання енергії полів і лісів та ін.

ТЕМИ НОМЕРУ

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВ'Я: ДІАЛОГ ЗА МОСКОВСЬКИМ СЦЕНАРІЄМ?

Літо-осінь 2005 р. ввійде в історію як період чергової спроби (після 2000 року) церков Українського православ'я (УПЦ КП та УАПЦ) об'єднатися і отримати шанс здобути визнання у Вселенському православ'ї. Проте станом на кінець жовтня події у переговорному процесі між цими українськими Церквами відбуваються, як і п'ять років тому, за сценарієм, написаним московськими стратегами. Вкотре українці показують свою меншовартість і неспроможність піднятися над місечковими інтересами. А тому Московська патріархія може так не тривожитися, адже звістка про можливе об'єднання українських Церков викликала справжній переполох у Російській православній Церкві, бо це є реальний шанс для українців отримати визнання. На український жаль (і радість Москви), владики УАПЦ, подаючи себе «борцями за правду» (наразі їм не подобається, що бути обраним Предстоятелем Церкви найбільші шанси має патріарх Філарет), насправді ж переймаються не перспективою і визнанням Церкви у світі, а своїм майном і звиклою, за п'ятиріччя по смерті патріарха Димитрія, вольницею, коли кожен сам собі князює. Дехто із єпископів вже навіть свого Предстоятеля не поминає. Подаємо з цього приводу напрацьовані Робочими групами документи та різні оцінки перспективи об'єднання.

Благословляю: ФІЛАРЕТ, Патріарх Київський і всієї Руси-України
Благословляю: МЕФОДІЙ, Митрополит Київський
і всієї України, Предстоятель УАПЦ

СПІЛЬНА ЗАЯВА

Комісій з об'єднання Церков
від Української Православної Церкви Київського Патріархату
і Української Автокефальної Православної Церкви

15 вересня 2005 року

м. Київ

Зібравшись з благословення Предстоятелів УПЦ Київського Патріархату і УАПЦ на спільне засідання Комісій по об'єднанню Церков від Української Православної Церкви Київського Патріархату у складі архієпископа Переяслав-Хмельницького Димитрія, митр. прот. Петра Зініча та ігумена Євстратія (Зорі) і Української Автокефальної Православної Церкви у складі митрополита Вінницького і Брацлавського Романа, митр. прот. Ігоря Курпіти та прот. Віталія Данчака після детального обговорення питання про

об'єднання УПЦ КП і УАПЦ в єдину Помісну Українську Православну Церкву прийшли до наступного:

Не висуваючи попередніх умов заради утвердження Православ'я і блага українського народу УПЦ КП і УАПЦ спрямовують свої зусилля до об'єднання в єдину Помісну Українську Православну Церкву.

Об'єднання УПЦ КП та УАПЦ має відбутися на спільному об'єднувчому Помісному Соборі.

Об'єднана Церква повинна мати патріарший устрій і очолюватися Предстоятелем у сані Київського Патріарха.

Об'єднана Церква повинна носити назву «Українська Православна Церква Київський Патріархат». Назва «Українська Автокефальна Православна Церква» повинна бути другою офіційною назвою об'єднаної Церкви. Парофії, які цього побажають, матимуть право зберігати у своїх статутах назву «УАПЦ».

Предстоятель об'єднаної Церкви обирається об'єднувчим Помісним Собором з кандидатур нинішніх Предстоятелів УПЦ КП і УАПЦ.

Для підготовки об'єднувчого Помісного Собору має бути утворена спільна Передсоборова комісія. До завдань цієї комісії має входити вироблення програми, регламенту і проектів документів Собору, проекту Статуту об'єднаної Церкви, пропозицій щодо делегування учасників на Собор.

Місяць листопад 2005 року пропонується як час проведення об'єднувчого Помісного Собору.

Церкви уневажнюють будь-які заборони, які відбулися чи можуть відбутися з боку Російської Православної Церкви щодо ієрархів, духовенства і вірних УПЦ КП і УАПЦ і не вважають такі заборони перешкодою до об'єднання. Ця позиція має бути також підтверджена на об'єднувчому Помісному Соборі.

Ця спільна заява складена в трьох ідентичних екземплярах і благословляється Предстоятелями УПЦ КП і УАПЦ.

Від Комісії УПЦ КП: Димитрій, архієпископ Переяслав-Хмельницький, митр. прот. Петро Зінич, ігумен Євстратій (Зоря.)

Від Комісії УАПЦ: Роман, митрополит Вінницький і Брацлавський, митр. прот. Ігор Курпіта, прот. Віталій Дончак.

* * * * *

Благословляю: ФІЛАРЕТ, Патріарх Київський і всієї Руси-України
 Благословляю: МЕФОДІЙ, Митрополит Київський
 і всієї України, Предстоятель УАПЦ

СПІЛЬНЕ РІШЕННЯ

Комісій з об'єднання Церков
 від Української Православної Церкви Київського Патріархату
 і Української Автокефальної Православної Церкви
 29 вересня 2005 року
 м. Київ

Зібравшись з благословення Предстоятелів УПЦ Київського Патріархату і УАПЦ на спільне засідання Комісій по об'єднанню Церков від Української Православної Церкви Київського Патріархату у складі архієпископа Переяслав-Хмельницького Димитрія, митр. прот. Петра Зінича та ігумена Євстратія (Зорі) і Української Автокефальної Православної Церкви у складі митрополита Вінницького і Брацлавського Романа, митр. прот. Ігоря Курпіти та прот. Віталія Данчака після детального обговорення питання про об'єднання УПЦ КП і УАПЦ в єдину Помісну Українську Православну Церкву прийшли до наступного:

З метою практичної реалізації об'єднання УПЦ КП і УАПЦ в єдину Помісну Православну Церкву запропонувати Предстоятелям Церков зібрати 11 жовтня 2005 р. в м. Києві о 10 годині ранку засідання Архиєрейських соборів УПЦ КП і УАПЦ, а о 14 годині дня – спільну Конференцію єпископату УПЦ КП і УАПЦ.

На Архиєрейських соборах і Конференції єпископату запропонувати прийняти рішення про:

- затвердження підсумків роботи Комісій по об'єднанню Церков від УПЦ КП і УАПЦ;

- скликання не пізніше другої декади листопада 2005 р. Об'єднавчого собору;

- утворення спільного передсоборового робочого органу – Спільної Предсоборової комісії;

- затвердження порядку обрання і квот делегатів Об'єднавчого собору. Виходячи з реального стану справ пропонується встановити співвідношення кількості делегатів Об'єднавчого собору два до одного – дві третини делегатів Об'єднавчого собору обираються від УПЦ КП, одна третина – від УАПЦ;

- встановлення гарантій для єпископату в об'єднаній Церкві, гарантій майнових прав, складу керівних органів, титулів правлячих архиєреїв;

- підтвердження того, що в об'єднаній Церкві єпископи і духовенство продовжують керувати тими єпархіями і парафіями, якими вони реально керували на час об'єднання, духовенство і парафії зберігають підпорядкування тим архиєреям, яким вони підпорядковувалися на час об'єднання.

До завдань Спільної Передсоборової комісії має входити вироблення проектів порядку денного, регламенту, робочих органів Об'єднавчого собору та їх персонального складу, підготовка узгодженого проекту Статуту об'єднаної Церкви та документів собору. Після затвердження персонального складу Передсоборової комісії, її завдань і повноважень, робочі Комісії УПЦ КП і УАПЦ по об'єднанню Церков складають свої повноваження.

Ця спільна заява складена в трьох ідентичних екземплярах і благословляється Предстоятелями УПЦ КП і УАПЦ.

Від Комісії УПЦ КП: Димитрій, архієпископ Переяслав-Хмельницький, митр. прот. Петро Зінич, ігумен Євстратій (Зоря).

Від Комісії УАПЦ: Роман, митрополит Вінницький і Брацлавський, митр. прот. Ігор Курпіта, прот. Віталій Дончак.

* * * * *

ЗАКЛЮЧНЕ РІШЕННЯ
спільної Конференції єпископату
Української Православної Церкви Київського Патріархату і
Української Автокефальної Православної Церкви
11 жовтня 2005 р.
м. Київ

Зібравшись на спільну Конференцію і обговоривши необхідність об'єднання в єдину Помісну Українську Православну Церкву єпископат Української Православної Церкви Київського Патріархату і Української Автокефальної Православної Церкви вирішили:

Підтримати процес об'єднання УПЦ КП і УАПЦ в єдину Помісну Українську Православну Церкву.

З метою підготовки Об'єднавчого собору утворити спільну Передсоборову комісію у складі:

від УПЦ КП: митрополит Рівненський і Острозький Даниїл, митрополит Полтавський і Кременчуцький Євсей, архієпископ Переяслав-Хмельницький Димитрій, митр. прот. Петро Зінич, ігумен Євстратій (Зоря);

від УАПЦ: митрополит Вінницький і Брацлавський Роман, митр. прот. Ігор Курпіта, митр. прот. Микола Кавчак, митр. прот. Богдан Челядин, прот. Віталій Данчак.

Комісія зобов'язана підготувати всі необхідні проекти документів і рішень Об'єднавчого собору та погодити інші питання, пов'язані з його проведенням. На перше засідання Комісія збирається 18 жовтня 2005 р. в приміщенні КДАіС УПЦ КП (м. Київ).

Взяти до уваги 19 листопада 2005 р. як дату проведення Об'єднавчого собору.

Затвердити загальне число делегатів Об'єднавчого собору в кількості трста осіб. Двісті делегатів обираються від УПЦ КП, сто делегатів обираються від УАПЦ.

Від імені єпископату УПЦ КП: *ФІЛАРЕТ, Патріарх Київський і всієї Руси-України*

Від імені єпископату УАПЦ: *МЕФОДІЙ, Митрополит Київський і всієї України, Предстоятель УАПЦ*

* * * * *

Українська Православна Церква в США закликає Патріарха Варфоломія втрутитися у церковні справи в Україні. УПЦ в США звернулася з закликом до Константинопольського Патріарха Варфоломія I з проханням «захистити» Україну від «махінацій» Московського Патріархату. «Ми закликаємо Верховного Пастиря Великої Церкви Христової всупереч махінаціям Московського Патріархату і можливих погроз, почати рішучі кроки, щоб забезпечити суверенній Україні можливість користуватися благословеннями помісної Церкви, вільної від зовнішнього церковного контролю і втручання», – йдеться в резолюції митрополичої Ради УПЦ в США, яка є в юрисдикції Константинополя. В іншій резолюції, прийнятій тією ж Радою, сказано, що «об'єднана Церква в Україні», над створенням якої повинні трудитися «наші ієрархи», повинна будуватися «під юрисдикцією Вселенської Патріархії». Ієрархів також закликають вплинути на «уряд України і її Президента Віктора Ющенка». Обрання «слуги Божого Віктора Ющенка» на президентський пост названо в резолюції «історичним і сповненим надії». Рада також дала позитивну оцінку заяві, з якою ієрарх УПЦ у США архієпископ Всеволод (Майданський) виступив після зустрічі з В.Ющенком. У ній підкреслено, що Патріарх Константинопольський «визнає кордони Московського Патріархату такими, якими вони були в момент визнання цього Патріархату світовим православ'ям у 1593 році». На той час Київська митрополія була частиною Константинопольського Патріархату, повідомляють автори документу. На думку ієрархії УПЦ в США, «незалежна помісна Церква знову стане моральною совістю нації і поведе українське суспільство в нову еру духовного росту і процвітання». У складі УПЦ у США, згідно з даним її сайту, нараховується близько 100 парафій і місій. (cerkva.org.ua)

Комітет захисту УАПЦ звернувся із відкритим листом до архієпископа Скопельського Всеволода (Майданського). Звернення стало реакцією на спекуляцію іменем владики Всеволода певними колами в УАПЦ для гальмування об'єднавчого процесу між УПЦ КП і УАПЦ. У листі Комітет констатує втручання владики Всеволода у внутрішні справи УАПЦ. Зокрема, йдеться

про поминання його у Львівській єпархії цієї Церкви як канонічного представника єпархії перед Вселенською Патріархією, що здійснюється за його ж згоди. Подаємо повний текст листа, розміщеного на офіційному сайті УАПЦ: «Відкритий лист Комітету захисту Української Автокефальної Православної Церкви до Архієпископа Скопельського Всеволода (Майданського).

Ваше Високопреосвященство!

В цей складний для Українського Православ'я історичний час, для нас, вірних УАПЦ особливу цінність має церковна єдність, одностайність та солідарність нашого єпископату.

Ми розуміємо, що ворогам української ідеї вигідно, аби наша Церква, котра, з огляду на історичні та канонічні чинники, має бути головним партнером Вселенського патріархату в справі розбудови в Україні незалежної Православної Церкви, була знищена через непорозуміння та конфлікти в середовищі її єпископату. Тому ми чекаємо від українських єпископів діаспори, котрі знаходяться в юрисдикції Константинопольського патріархату таких дій, які б сприяли консолідації нашої Церкви та зміцненню авторитету її Предстоятеля – Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Мефодія.

У зв'язку з цим, дорогий Владико, віддаючи належне Вашому високому духовному санові та церковному досвіду, ми б хотіли публічно звернутися до Вас з проханням прокоментувати деякі дії, котрі в Україні пов'язують з Вашим ім'ям. Як відомо, деякий час тому керуючий Львівською єпархією УАПЦ Високопреосвященніший Архієпископ Макарій самовільно припинив поминання імені Предстоятеля нашої Церкви – Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Мефодія. Натомість, посилаючись на Вашу згоду, він почав поминати Ваше ім'я і зробив заяву про те, що Львівська єпархія УАПЦ відтепер знаходиться в прямому канонічному підпорядкуванні Константинопольському патріархатові, а керування нею здійснюється Константинополем через Ваше Високопреосвященство.

Такі дії Архієпископа Макарія є порушенням статуту УАПЦ, де в пункті 6.3. зазначено, що ім'я предстоятеля УАПЦ «поминається в усіх храмах УАПЦ». Тому серед духовенства та вірних УАПЦ існує думка про те, що такі руйнівні для УАПЦ дії Архієпископа Макарія мають бути розглянуті Архієрейським Собором нашої Церкви, оскільки в них наявний факт порушення статуту УАПЦ, а також низки церковних канонів, що регулюють взаємини між єпископом та предстоятелем місцевої Церкви.

Втім, Блаженніший Митрополит Мефодій неодноразово наголошував на тому, що всі церковні справи в УАПЦ мають вирішуватися в душі церковного миру та злагоди, чим фактично унеможливував розгляд питання Архієпископа Макарія на Архієрейському Соборі. Водночас Блаженніший Владика Мефодій наголошував, що з великою повагою ставиться до Константинопольського Патріархату і хоче зробити все для того, щоб стосунки між УАПЦ та Святішим Патріархом Варфоломієм I розвивались в душі братського діалогу. Як ми розуміємо, Блаженніший Владика вважав, що з ча-

сом Архиепископ Макарій повернеться до встановленої в нашій Церкві форми поминання, і питання таким чином буде розв'язане. Втім, сьогодні для нас очевидно, що це питання неможливо вирішити без Вашої участі як ієрарха Константинопольського Патріархату, який, згідно твердження Архиепископа Макарія, є його безпосереднім канонічним зверхником.

Насмілимося також звернути Вашу увагу, що на тому ж єпархіяльному соборі Львівської єпархії УАПЦ, на котрому Високопреосвященніший Макарій оголосив Вас своїм предстоятелем, він дозволив собі публічну критику Блаженнішого Митрополита Костянтина, якого він до цього поминав в якості Предстоятеля. Виникає питання: а чи не поширяться за деякий час це гіперкритичне ставлення Архиепископа Макарія до церковної влади і на Вас? Адже у зовнішнього спостерігача може скластися враження, що Високопреосвященніший владика Макарій просто не хоче дотримуватися церковної дисципліни та взагалі не готовий підпорядкуватися якомусь реальному органу церковної влади.

У зв'язку з цим, просимо Ваше Високопреосвященство офіційно повідомити наш Комітет та єпископат УАПЦ про те, чи відповідає дійсності твердження Архиепископа Макарія про те, що він знаходиться в Вашому канонічному підпорядкуванні.

Як Ви напевно знаєте, дорогий владико, після підпорядкування Української Православної Церкви в США Константинопольському патріархатові (1995) в середовищі української діаспори Америки поширилися різні думки щодо Вашої особистої ролі в цьому процесі та виробленні умов входження УПЦ до юрисдикції Святішого Патріарха Варфоломія. Не будемо приховувати від Вас, що сьогодні в Україні в церковних колах поширюється інформація про те, що Ваше ставлення до Предстоятеля Української Автокефальної Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Мефодія є не об'єктивним та шкідливим для подальших стосунків між УАПЦ та Вселенською патріархією. Адже ми усвідомлюємо себе не випадковою сукупністю православних парафій, що з якихось причин відійшли від Московського патріархату і можуть бути легко переформатовані в якусь іншу церковну структуру, а окремою Помісною Церквою, котра має свою мученицьку історію, канонічний устрій та традиції.

Саме в цьому світлі ми сприймаємо і особу та церковне служіння нашого Предстоятеля – Блаженнішого Митрополита Мефодія, котрий обраний Помісним собором УАПЦ в 2000 р. і здійснює своє служіння в складних історичних умовах. Ми шануємо нашого Предстоятеля як досвідченого та мудрого церковного діяча, принципового патріота та вольову особистість. Ми також добре пам'ятаємо про історичну долю нашої Церкви в ХХ столітті, коли перш ніж зруйнувати отару словесних овець, вороги української ідеї вражали пастиря. Наша історія рясніє прикладами, коли керуючись духом крайнього індивідуалізму та отаманщини, українці опинялись в полоні чужої імперії, імперії церковної або державної. Тому сьогодні, навчені гірким істо-

ричним досвідом, ми відчуваємо своїм обов'язком з особливою увагою та пошаною ставитися до нашого Предстоятеля, усвідомлюючи, що без нього Нашу Церкву чекає дезінтеграція та церковна руїна.

Саме такого – відповідального та шанобливого – ставлення до нашого Предстоятеля ми очікуємо і від Вас, дорогий владико. Сподіваємося також, що Ваші подальші дії в Україні будуть сприяти не поглибленню непорозумінь в церковному середовищі, а будуть скеровані на зміцнення нашої Української Автокефальної Православної Церкви та Українського Православ'я в цілому.

Конкретним виявленням такого ставлення, на нашу думку, буде Ваша змістовна та оперативна відповідь на поставлене нами вище питання канонічного підпорядкування Львівської єпархії УАПЦ та оперативне проведення консультацій з нашим Предстоятелем з усіх важливих питань, що стосуються нашої Церкви.

Наостанок бажаємо Вам міцного здоров'я та довгих літ служіння на благо Святої Православної Церкви.

З повагою

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ
УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
(uaoc.info)

Окремі представники УАПЦ вважають, що Патріарх УПЦ КП – головна перешкода до об'єднання керованої ним Церкви із УАПЦ. Автокефали з Львівщини не погоджуються з умовами об'єднувального процесу, запропонованими Київським Патріархатом і зокрема главою цієї Церкви. Вони вважають, що на об'єднувальному Соборі має бути представництво двох Церков 1:1, а не 1:2, бо ж це відразу ставить суб'єктів об'єднання у нерівні умови і по суті задалегідь постає як приєднання УАПЦ до УПЦ КП. Це по-перше. По-друге, автокефали пропонують провести обрання глави об'єднаної Церкви у два етапи. На першому етапі висувається не дві кандидатури, як це пропонує УПЦ КП (двох глав Церков), а п'ять (п'ятий – владика із української православної діаспори). На другому етапі голосують за двох переможців першого етапу. По-третє, звучать з боку УАПЦ пропозиції взагалі не включати до кандидатур на главу об'єднаної Церкви владика Філарета, над яким тяжіє його невизначене минуле – і моральне обличчя, і слугування ворогам української православної автокефалії, і анафемованість його. То ж Українські Православні автокефали хотіли б бачити начолі, як пропонується, УАПЦ-КП не Філарета, а когось іншого. Вони вважають, що це полегшило б і вирішення питання визнання новоутвореної Помісної Церкви Церквами Вселенського Православ'я, а то навіть і Московським Патріархатом.

УАПЦ не приймає умови Церкви Московського Патріархату з приводу об'єднання православних спільнот України. «УПЦ МП наполягає: «Прийдіть

до нас і покайтеся!», – засвідчує архієпископ Львівський УАПЦ Макарій. – Нам немає в чому каятися, та ще й перед Московською Церквою. Ми виборували свою Церкву не одне десятиліття, Хто може допомогти у цій справі, так це Вселенський Патріарх Варфоломій I, а не Московський патріарх». Владика згадує, що колись Святоуспенська церква Львова була ставропігійною, тобто прямо підпорядковувалася Константинопольському Патріархові. Нині його єпархія дає згоду відродити цей статус Успенки і відкрити в ній подвір'я (представництво) Константинополя в Україні. Для такого подвір'я в Києві, куди міг би вільно приїздити Святійший Патріарх, архієпископ Макарій назвав Видубицький монастир, хоч Патріарх Філарет пропонує Церкву Університету «Києво-Могилянська Академія». (День.– №183)

Єпископи УПЦ КП про об'єднавчий процес УПЦ КП та УАПЦ. «Об'єднання з УАПЦ наблизить день визнання Вселенським Патріархом канонічності Помісної Церкви». Єпископ Одесько-Балтської єпархії УПЦ КП, владика Яків (Макарчук) назвав «надзвичайно позитивним явищем» процес переговорів між УАПЦ та УПЦ КП про об'єднання в єдину Церкву. «В Україні триває рух для утворення єдиної Помісної Української Православної Церкви. УАПЦ має небагато парафій на Одещині, але у неї багато прихильників у західному регіоні країни. Об'єднання надасть більшої сили вже єдиній Помісній Церкві і посилить віру українців у власні сили, зменшаться такі звичні і сумні антидержавні прояви». Владика Яків переконаний, що об'єднання УАПЦ та УПЦ КП наблизить день визнання Помісної Церкви в Україні і посилить також у духовенства УПЦ МП зацікавлення до переговорів про подальше об'єднання. «Тоді вже під проводом Константинопольського Патріархату ми будемо продовжувати переговори з духівництвом МП в Україні. Після визнання Помісності Українського Православ'я Московський Патріархат або розколеться, або піде на об'єднання і проведення спільного Собору». Свою позицію щодо об'єднавчого процесу висловив в інтерв'ю для РІСУ архієпископ Хмельницький і Кам'янець-Подільський УПЦ КП Антоній (Махота). З цього приводу він сказав наступне: «Головне – і УПЦ Київського Патріархату, і УАПЦ прагнуть об'єднання. Цього прагнуть як архиєреї, так і духовенство та миряни. Тому перспектива об'єднання велика. Проти об'єднання не виступив ніхто з присутніх і це незаперечний факт». За словами владика, в цій справі зацікавлений насамперед український народ, а незацікавлена – РПЦ. «Попри всю істерію, яку зараз накручують проросійські ЗМІ, попри всю гостроту дискусій спільна конференція УАПЦ і УПЦ КП відбулася, вдалася і має подальші перспективи в вигляді Об'єднавчого Собору, проти якого не виступив ніхто. Були різні підходи щодо дати проведення Собору і то суто духовно-ідеологічні», — вважає архієпископ Антоній. На запитання про участь представників влади у цьому процесі, владика Антоній наголосив: «Влада в цей процес не втручається, ніхто нікому ніяких вказівок не дає і не давав, і справа об'єднання

двох українських гілок православ'я – це насамперед справа віруючих цих конфесій». (RISU)

Перепонуою до об'єднання УАПЦ і УПЦ КП, на думку архієпископа Львівського Української Автокефалії Макарія, постає Патріарх Філарет, який практично диктує приєднання УАПЦ до Київського Патріархату. Як сказав у своєму інтерв'ю газеті «День» архієпископ Львівський УАПЦ Макарій, ми в об'єднувачому процесі маємо діяти «на рівних». УАПЦ пропонує вибрати Предстоятеля (не Патріарха) Об'єднаної Церкви не з двох кандидатур, як це пропонує УПЦ КП, а з п'яти, і п'ятим міг би бути хтось із визнаних в православному світі владик Українського зарубіжного Православ'я. Хоч всі визнають те, що анафемування владики Філарета відбулося з політичних, а не релігійних мотивів, але сам факт анафеми заважає прийняти його, з оглядкою на Московський Патріархат, всім Православним світом. Об'єднана Церква мала б зберегти за собою назви двох Церков – УАПЦ – Київський патріархат. Владика Львівський все ж визнає небажання декого з ієрархів і священників УАПЦ об'єднуватися з Київським Патріархатом, якщо при об'єднанні Церкву буде очолювати владика Філарет, відомий для них своїми гоніннями свого часу іх Церкви з допомогою органів влади. (День. – 7 жовтня)

Свято-Дмитрівської парафія м. Харкова і Харківське крайове братство апостола Андрія Первозваного 21 жовтня оприлюднили заяву щодо об'єднання УПЦ КП і УАПЦ. В документі, зокрема, засуджено втручання держави у внутрішньоцерковне життя, яке, на їх думку, наявне. «Об'єднанням православних церков України свого часу особливо переймалися експрезиденти Кравчук і Кучма. Робилося це шляхом грубого втручання держави та силових структур у внутрішньо церковне життя, цинічного порушення прав і свобод громадян України. Теперішня влада збирається перевершити своїх попередників спробою моментального об'єднання всіх і вся з нагоди «своєї» річниці. Широка громадськість не отримує об'єктивної інформації щодо конфліктних ситуацій у церковному житті України. Усвідомлюючи глибину кризи, у якій перебуває українське православ'я, розуміючи необхідність інтеграційних та об'єднувачих процесів в українській православній церкві, переконані, що цей неминучий, але довготривалий і непростий шлях мусить пройти сама Українська Церква без жодного тиску ззовні. Духовні лідери та вірні УАПЦ багато років щодня докладають зусиль у цьому напрямі...». За переконанням авторів документу, свободи і права громадян продовжують цинічно порушуватися, якщо не на пряме замовлення, то через недбалість та некомпетентність влади. **Довідка:** Клір та миряни Харківсько-Полтавської єпархії УАПЦ є прихильниками дотримання ідеї заповіту Патріарха Димитрія: про поєднання з УПЦ в США і УАПЦ в діаспорі, які перебувають у канонічній єдності зі Вселенською Патріархією. (RISU)

Івано-Франківська єпархія УАПЦ не братиме участі в Об'єднавчому соборі УПЦ КП та УАПЦ. Про це 20 жовтня заявили учасники розширеного засідання Єпархіальної Ради Івано-Франківської єпархії УАПЦ після слухання інформації митрополита Галицького Андрія (Абрамчука), керуючого Івано-Франківською єпархією УАПЦ та члена передсоборової комісії прот. Богдана Челядіна про спільне засідання Архиерейського Собору і Патріаршої Ради УАПЦ від 11 жовтня 2005 р. Івано-Франківська єпархія УАПЦ виступає за об'єднання Всеукраїнського Православ'я, але з благословення Константинополя. Подаємо текст рішення, прийнятого учасниками Івано-Франківської єпархіальної Ради: 1. Івано-Франківська єпархія схвалює процес об'єднання Всеукраїнського Православ'я в тому числі і з УПЦ КП, але з благословення Вселенського Патріарха. 2. Проводити підготовку до чергового Помісного Собору УАПЦ, на якому розглянути питання об'єднання Всеукраїнського Православ'я і на цьому соборі внести зміни та доповнення до статуту УАПЦ. 3. Направити делегатів від УАПЦ до Вселенського Патріарха і просити благословення на об'єднання Православ'я в Україні та призначити свого представника, який би виконував посередницьку місію в об'єднавчому процесі і перебував у м. Києві. 4. Зважаючи на те, що наші пропозиції по об'єднанню були відкинута зі сторони УПЦ КП, вважаємо Об'єднавчий собор 19 листопада цього року не підготовлений і передчасний, тому Івано-Франківська Єпархія УАПЦ в ньому участі брати не буде. 5. Звернутися до Православних України піднести свої молитви за об'єднання Українського Православ'я. (RISU)

Львівське Православне Братство УАПЦ залишається вірним рішенням Помісного Собору УАПЦ 2000 року. У заяві президії Львівського Крайового Ставропігійського Братства святого апостола Андрія Первозваного від 18 жовтня наголошується, що інформація про ухвали спільного Архиерейського Собору і Патріаршої Ради УАПЦ від 11 жовтня 2005 року, на якому розглядалося питання об'єднання з УПЦ КП, не зовсім відповідає дійсності. Братство стверджує, що рішення не підписали усі архиєреї і члени Патріаршої Ради УАПЦ, як це говориться на офіційному сайті УАПЦ. «На цьому засіданні були відсутні три члени Патріаршої Ради: архієпископ Ігор (Ісиченко), Євген Сверстюк та Роман Максимович. З присутніх на цьому засіданні протокол не підписав архієпископ Львівський Макарій. Члени патріаршої Ради від мирян (Євген Сверстюк та Роман Максимович) на засідання Ради протягом останніх двох років не запрошуюються», – сказано у заяві Братства, яку РІСУ отримала 20 жовтня. У документі також наголошується, що «Львівське Ставропігійське Братство святого апостола Андрія Первозваного підтверджує свою вірність Заповітам Патріархів Мстислава і Димитрія, неухильно дотримується рішень Помісного Собору УАПЦ 2000 року». **Довідка:** Патріарша Рада УАПЦ у нинішньому складі була сформована на Помісному Соборі УАПЦ у вересні 2000 року. Після цього через розкол в УАПЦ архієпископ Ігор (Ісиченко) у 2003 році був виведений поза штат єпископату цієї Церкви. Всеукраїнське Братство УАПЦ не підтримує позицію Пред-

стоятеля УАПЦ Митрополита Мефодія. Владика Ігор та Братство бачать вихід з невизначеного статусу УАПЦ в дотриманні ідеї заповіту Патріарха Димитрія: про поєднання з УПЦ в США і УАПЦ в діаспорі, які перебувають у канонічній єдності зі Вселенською Патріархією. (RISU)

ОБРАННЯ НОВОГО ГОЛОВНОГО РАБИНА МОЖЕ ПОГЛИБИТИ РОЗКОЛ В ГРОМАДІ

Сучасну ситуацію в іудаїзмі в Україні «РП» попросила прокоментувати кандидата філологічних наук, доцента Володимира Матвєєва, єврейського оглядача, кореспондента ЖТА.

Нещодавнє обрання головного рабина Києва найвищим рабиністичним авторитетом України знов викликало в середовищі лідерів єврейської громади гарчі дебати відносно того, хто має представляти інтереси єврейського населення.

Критики – а до їх числа входить більшість працюючих в Україні рабинів та десятки світських єврейських активістів – говорять, що обрання київського рабина Моше Реувена Асмана головним рабином країни мало своєю основною метою посилення політичного впливу медіа-магната Вадима Рабиновича в очах Президента України Віктора Ющенка.

Рабинович є одним з найбільш відомих представників ділової еліти України, який давно підтримує рабина Асмана та його синагогу – синагогу Бродського в центрі Києва.

Більшість рабинів, що працюють в Україні, осудили обрання 11 вересня ц.р. рабина Асмана як нелегітимне.

Три десятки хабадних рабинів, що представляють Федерацію єврейських громад (ФЄГ), найбільшу єврейську організацію регіону, написали в заяві, опублікованій минулого місяця, що обрання Асмана новим головним рабином «нелегітимне й ображає почуття кожного віруючого».

Головний рабин може бути обраним лише іншими рабинами, що працюють в громаді, – говориться в цій заяві. Мається на увазі той факт, що обрання Асмана було схвалено 11 вересня лише групою світських лідерів, які брали участь у київській конференції, а не рабиністичними авторитетами. Пізніше 150 світських лідерів з 100 великих і малих міст України також виступили проти цього обрання.

Деякі інші єврейські лідери заявили, що Асмана технічно обрано головним рабином лише двох єврейських організацій України – Всеукраїнського Єврейського Конгресу та Об'єднаної Єврейської громади України. Лідером обох цих організацій є Вадим Рабинович, і Асмана було обрано, в основному активістами цих організацій.

Проблема полягає в тому, що рабин Асман став вже третім ортодоксальним рабином, що претендує на титул головного рабина України.

Рабин Яків Дов Блаїх, уродженець США, що належить до громади Карлин-

Столинських хасидів, з 1992 року широко визнавався головним рабином Києва й України. 41-річний Блайх, піонер відродження єврейського життя в посткомуністичній Україні, формально не обирався, проте він не збирається відмовлятися від свого поста.

В 2003 році українські євреї одержали ще одного головного рабина. Уродженця колишнього радянського союзу й жителя Брюсселя 75-річного рабина Азріеля Хайкіна головним рабином обрали десятки рабинів Хабаду, які працюють в Україні під егідою ФЄГ і складають більшість рабинів, що на сьогодні працюють в країні.

Ті, хто два роки тому підтримали рабина Хайкіна, тепер виступили проти обрання 39-річного Асмана, також уродженця СРСР, та, можливо, єдиного хабадного рабина в Україні, який не є членом ФЄГ.

Прес-секретар ФЄГ назвав обрання Асмана «нонсенсом». «Ця гра спрямована на отримання політичних дивідендів напередодні парламентських виборів, – заявив офіційний прес-секретар ФЄГ Олег Ростовцев кореспонденту ЖТА, маючи на увазі вибори, що призначені на весну 2006 року. Згідно деяких повідомлень, група хабадних рабинів зайшла так далеко, що наклала проти Асмана хе-рем, відлучення від громади. Однак джерела в ХАБАДі України сказали кореспонденту ЖТА, що офіційної релігійної постанови відносно Асмана не існує.

Між тим, боротьба за пост головного рабина вийшла на поверхню під час нещодавнього відкриття синагоги в Сумах. Офіційного хабадного рабина міста не було запрошено на церемонію, організовану Вадимом Рабиновичем, який разом з рабином Асманом, направив в цю невелику громаду, яка, разом з тим, знаходиться на батьківщині Президента України, свого рабина, учня рабина Асмана.

Асман, який визнав, що після виборів він має зіптовхнутися з немалими складнощами, пообіцяв продовжувати роботу в громаді, якій він слугував останніми роками – незалежно від того, які дебати виникнуть у зв'язку із його обранням. «Я щасливий можливості слугувати всьому єврейському народові», – сказав він кореспонденту ЖТА. «Я вважаю великою честю бути рабином усіх євреїв, а не усіх рабинів України», – додав він, маючи на увазі шалений протест проти його обрання, який зайнявся серед більшості українських ортодоксальних рабинів. Тим часом, Рабинович сказав кореспонденту ЖТА, що обрання Асмана було необхідним, оскільки Асман, – «справжній духовний єврейський лідер усієї України». Ситуація, що склалася, виходить з подій Помаранчевої революції, котра привела до влади Віктора Ющенка.

В ті дні синагога Бродського опинилася в самому центрі суспільних тривог, коли десятки тисяч українців вийшли на вулиці Києва, щоб висловити протест проти нечесних, на їхній погляд, президентських перегонів.

Рабин Асман розчинив двері своєї синагоги й надавав страйкуючим їжу та кров. При цьому він наголошував, що виконує тим самим, гуманітарну місію, залишаючись політично нейтральним. Але коли Ющенко на хвилі суспільного протесту став перемагати, він разом із дружиною та доньками відвідав синагогу Асмана. Віктор Ющенко запалив там ханукальні свічки і разом з Асманом і

Рабиновичем відвідав традиційних єврейських ханукальних страв – латкес та пончики.

На відміну від Асмана, більшість хабадних рабинів ФЄГ, вірогідно, підтримували суперника Ющенка, колишнього прем'єра Віктора Януковича, протеже экс-президента Леоніда Кучми, з яким у ФЄГ були дуже тісні контакти.

Крім суто символічного значення, посада головного рабина в пострадянській Україні означає полегшений доступ до властей, міжнародним донорам, а також визнання урядом в процесі реституції колишнього єврейського майна. Як і в більшості радянських республік, уряд України традиційно вважає головного рабина представником єврейської громади й головним посередником у відносинах з нею. «Обрання Асмана – це боротьба, яку ведуть рабини й кола, що їх підтримують за вплив на президента Ющенка», – вважає Михайло Френкель, голова Української асоціації єврейських ЗМІ.

«Ющенко не знає про інші єврейські релігійні рухи в Україні. Він відвідав лише синагогу Бродського, яка надала гостинність учасникам Помаранчевої революції», – сказав кореспонденту ЖТА лідер реформістського руху в Україні рабин Олександр Духовний. Ми маємо інформувати Президента України про те, що іудаїзм є багатоликим». Рабина Духовного обрано у 1999 році головним рабином України громад прогресивного іудаїзму. Духовний підтримав Віктора Ющенка в грудні 2004 року, стоячи поруч з ним під час мітингу на підтримку міжрелігійного і міжнаціонального миру у державі у надзвичайно напружений момент.

Ющенко поки не надав переваги жодному з головних рабинів, а його радники стверджують, що Президент України однаково рівно визнає всіх легітимно лідерів єврейської громади. «Президент Ющенко однаково поважає різні течії в іудаїзмі й законно обраних лідерів усіх релігійних іудейських громад, – сказав кореспонденту ЖТА Олександр Саган, науковий радник Президента Ющенка з релігійних питань.

Деякі експерти вважають, що це спірне обрання ще більш погіршило атмосферу у єврейській громаді України. Дехто боїться, що воно може ще сильніше розколоти громаду напередодні парламентських виборів в Україні, що призначено на весну 2006 року.

Є й такі, що вважають, що нові суперечності не призведуть до серйозної зміни балансу сил в єврейській громаді України. «Це не перший випадок в нашій єврейській історії, коли, коли інтереси однієї організації ставляться вище за інтереси української єврейської громади в цілому», – вважає Йосип Зисельс, лідер українського Ваада.

Неможливо консолідувати єврейську громаду у такій ситуації, коли кожен два-три роки у нас з'являється новий головний рабин», – стверджує інший світський єврейський лідер Ілля Левітас, голова Єврейської Ради України. Ілля Левітас додав, що єврейська громада дуже часто стає заручницею політичних амбіцій деяких бізнесменів, які хочуть посилити свої позиції в очах уряду за допомогою зв'язків у релігійних колах.

КОНФЕРЕНЦІЙ, КРУГЛІ СТОЛИ, МИСТЕЦЬКІ ЗАХОДИ

3-4 жовтня в Києві в приміщенні Інституту філософії НАН України відбулася міжнародна науково-практична конференція «Релігійний компонент в світській освіті та вихованні». Організаторами конференції виступило Відділення релігієзнавства даного інституту, Українська асоціація релігієзнавців та Міністерство освіти та науки України, співорганізаторами – духовний центр «Благовіст» і Українське біблійне товариство.

Конференція зібрала більше сотні учасників, небайдужих до зазначеної проблематики. В роботі конференції взяли участь численні науковці, викладачі вузів з Києва, Одеси, Чернівців, Львова, викладачі «Християнської етики» з різних регіонів України, представники Церков і релігійних організацій, закордонні гості з Великобританії та США. Серед останніх були Девід Гудінг і Джон Леннокс – автори підручника з християнської етики «Світогляд: для чого ми живемо і яке наше місце у світі», український переклад якого був презентований на конференції Українським біблійним товариством. В роботі конференції також активну участь взяв науковий консультант Президента України О.Н.Саган, представники державних органів, зокрема Державного департаменту у справах релігій і Міністерства освіти. Слід зазначити, що конференція викликала значний інтерес у представників світських і релігійних мас-медіа, що виявилось у кількості присутніх журналістів, зокрема представників телеканалів («1+1», «5 канал», «НТН») та радіостанцій («Свобода», «Україна»).

Під час конференції було обговорено проблеми, що постали перед українським суспільством в сфері духовно-морального життя країни. О.Н.Саган поділився своїм баченням актуальних проблем релігійного життя України та шляхів більш плідного використання виховного потенціалу Церкви в інтересах усього українського суспільства. Було відзначено, що після 2000 р. дискусія щодо можливості викладання релігійно орієнтованих курсів у загальноосвітній школі за своєю гостротою посідає третє місце після проблем міжправославних відносин та захоплення храмів. Відбулося широке обговорення проблем викладання курсів морально-етичного спрямування в школі. Виступаючі представили своє бачення перспектив взаємодії світської і релігійної систем освіт в Україні, можливих проблем на шляху їхнього зближення, міркування щодо можливості та наслідків запровадження «Християнської етики» чи морально-етичного спрямування курсів до програми загальноосвітньої школи, а також обговорили питання, що виникають у цьому контексті. Викладачі «Християнської етики» поділилися накопиченим з 1991 р. позитивним досвідом викладання даного курсу у загальноосвітній школі. Важливо, що викладачі представляли як різні регіони України, так й

різні конфесії. Водночас їхній досвід є практично тотожним, що можна розглядати як передумову для запровадження викладання «Християнської етики» на загальнодержавному рівні.

Всіх учасників можна було чітко поділити на прихильників такого запровадження, переважно це були представники Церков та освітяни-християни, та його противників, для яких, здається, неприйнятним є саме слово «християнська». Гостротою своїх виступів окремі представники останніх наводили на думку, що на місце войовничого атеїзму може прийти «войовничий гуманізм». Щодо змісту курсу, то практично усі представники Церков – учасники конференції виступають за його позаконфесійність, бо ж, як зазначив А.Васьків, «конфесіоналізація програми – це погибель».

Зазначалося, що однією з проблем запровадження «Християнської етики» на всеукраїнському рівні є нестача підготовлених викладачів. Водночас відзначалися великі потенційні можливості в цьому відношенні як світських вузів, так й духовних, що готують теологів. Тому було вирішено звернутися до Міністерства освіти і науки з пропозицією визначитися щодо базових вузів для підготовки відповідних викладачів. Також в цьому контексті було порушено й питання державного ліцензування та акредитації релігійних навчальних закладів, а Міністерству освіти і науки було запропоновано розробити механізм такої акредитації. При цьому представники Церков виявили свою готовність враховувати наявність державного стандарту при формуванні програм своїх навчальних закладів.

Тема конференції стосувалася не лише проблематики запровадження «Християнської етики», але більш широкого кола питань, зокрема відповідності принципу свободи совісті інших предметів шкільної програми: біології, історії, літератури. Адже відомо, що до цього часу в школах практично безальтернативно викладається еволюційна теорія походження Всесвіту і людини, програми з курсів історії та літератури містять подекуди образливі для віруючих людей трактування та оцінки подій тощо.

У рамках роботи конференції відбулося чергове засідання комісії щодо підготовки концепції факультативних курсів з етики віри, релігієзнавства та інших морально-етичних курсів. Учасники засідання отримали проекти концепцій, підготовлені членами комісії: Концепцію змісту навчальних курсів духовно-етичного спрямування (І.Д.Бех, С.В.Кириленко та інші), Концепцію курсу «Основи християнської етики» Т.В.Саннікової, Концепцію морально-етичних навчальних курсів для середньої школи Всеукраїнського православного педагогічного товариства, Концепцію предмету «Християнська етика в українській культурі», що відображає бачення УПЦ, УПЦ КП, УАПЦ та УГКЦ, Концепцію виховання гуманістичних цінностей учнів загальноосвітньої школи до факультативного курсу «Основи гуманістичної моралі» (І.Д.Бех, Н.І.Ганнусенко, К.І.Чорна), Програму навчального курсу «Етика віри» В.М.Хайруліної. Було вирішено продовжити їхнє обговорення з тим, щоб на наступному засіданні, яке заплановано провести 13 листопада, визна-

читися з тим, яку з них взяти за основу для подальшого опрацювання. С.В.Кириленко – завідувачка відділу виховної роботи та захисту прав дитини НМЦ середньої освіти МОН України – нагадала присутнім, що метою роботи комісії є розробка єдиної концепції морально-етичних курсів. Водночас при цьому цілком може існувати варіативність програм з даного курсу. Також було вирішено розпочати з 1 січня наступного року конкурс на програми для забезпечення концепції. На думку С.В.Кириленко, такий конкурс має тривати 6 місяців. Також Світлана Володимирівна звернулася до присутніх представників Церков з пропозицією направити до Міністерства освіти і науки на погодження програми недільних шкіл та програми для батьків.

Т.Решетнікова

Коментар учасника конференції, члена комісії щодо підготовки концепції факультативних курсів з етики віри, релігієзнавства та інших морально-етичних курсів Ю.Решетнікова:

Велика кількість учасників і увага мас-медіа (а такою кількістю журналістів може похвалитися далеко не кожна релігієзнавча конференція) свідчать про значну актуальність обговорюваної проблематики, про те, що інтерес до неї не згасає, попри те, що це вже другий форум з даного приводу за останній місяць (16 вересня круглий стіл з цієї ж теми відбувся в центрі ім. О.Разумкова), напроти до дискусії долучається все більша кількість фахівців.

В цілому конференція пройшла на високому рівні і, переконаний, буде сприяти подальшому опрацюванню питань, що виникають у зв'язку із запровадженням курсу «Християнська етика» у шкільну програму. На мій погляд, навіть виступи опонентів цієї ідеї можуть мати позитивне значення для справи, оскільки вони є подразником для прихильників «Християнської етики», змушуючи останніх акумулювати свої зусилля і, зокрема, шукати шляхів порозуміння між собою для того, щоб викладання цього предмету нарешті стало реальністю не лише в окремих школах.

Позитивним є те, що з кожною новою зустріччю поглиблюється діалог між представниками різних Церков щодо зняття існуючих розбіжностей у підходах до формування програми курсу. Також важливо, що поряд з «Християнською етикою» були порушені інші важливі питання, а саме: необхідність вироблення механізму державної акредитації богословських навчальних закладів в контексті підготовки викладачів даного курсу та необхідність перегляду програм з інших шкільних курсів, зокрема біології, історії, літератури. Адже дійсно незрозуміло, як можуть стояти поруч викладання християнського етичного вчення на одному уроці і безальтернативне викладання еволюційної теорії походження людини (по суті своїй атеїстичної) на іншому.

На жаль, не виправдалися сподівання щодо того, що на засіданні комісії 4 жовтня вдасться прийняти проект однієї з концепцій за основу і почати процес його доопрацювання. Це було необхідно для того, щоб розпочати

викладання «Християнської етики» на загальнонаціональному рівні вже з наступного навчального року. Водночас те, як розвивається процес, і той алгоритм обговорення, який був прийнятий на засіданні, свідчать про те, що це може статися лише у 2007 році. Хоча, з іншого боку, можливо дійсно це не той випадок, коли треба поспішати. Проте процес все ж таки має рухатися, тим більше, що його варто розглядати у контексті подальшого розвитку державно-церковних відносин. На сьогодні держава зробила величезний крок назустріч Церквам, знявши перешкоди для викладання «Християнської етики» в школі та виявивши довіру Церквам, практично доручивши їм розробку відповідної програми. Тому здається, що від того, наскільки Церкви впораються із поставленим завданням, продемонструють і свій інтелектуальний потенціал, і здатність знаходити порозуміння між собою, залежить, наскільки вони виправдають цю довіру з боку держави, а отже чи зможуть вони розраховувати на таку довіру і у майбутньому.

* * * * *

17 жовтня в Будинку звукозапису відбувся міжнародний духовно-музичний фестиваль «Ісус Христос Цар і Творець Небесного Єрусалима». Головна тема фестивалю – другий прихід Христа за Церквою. В фестивалі взяли участь близько 20 виконавців з різних протестантських церков. Величезне піднесення відчулося під час виконання класичних і сучасних християнських музичних творів і поезії. В фестивалі також брали участь 2 хори і Київський християнський струнний оркестр. Молодий талановитий піаніст виконав твори Рахманінова і Шопена. Фестиваль завершився духовним гімном України.

* * * * *

Знову ЦеРІС УАР разом із УАРС, за підтримки ВР ІФ НАНУ, проводить Дні релігійної свободи, що стали вже традиційними для деяких регіонів України. На цей раз обрана була Житомирщина, де за підтримки обласної держадміністрації, Житомирського державного університету 6-7 жовтня 2005 року зібралися представники влади (облдержадміністрація, обласна рада, заступники голів райдержадміністрацій), лідери релігійних організацій області, студенти і викладачі релігієзнавства навчальних закладів області, представники мас-медіа. Програма проведення на Житомирщині Дня релігійної свободи «Релігійна свобода – особа, суспільство, держава» передбачала виступи відомих експертів з державно-церковних відносин, релігійних процесів в Україні, свободи релігій, обмін думками щодо ситуації, яка склалась в об-

ласті та Україні в сфері духовного життя, рекомендації стосовно подолання моральної кризи суспільства, спільних зусиль влади і церкви, науки і мас-медіа з утвердження традиційних цінностей українського народу.

П. Саух

В перший день, 6 жовтня учасники Дня релігійної свободи почули позицію облдержадміністрації, яку озвучила заступник її голови Синівська Ірина Максимівна. Перед присутніми виступили також з доповідями доктори філософських наук Анатолій Колодний «Релігійне життя в Україні: проблеми і перспективи», ректор Житомирського державного університету професор Петро Саух «Релігія в нових умовах» та професор Людмила Филипович «Актуалізація міжрелігійного діалогу в Україні», Генеральний секретар Української Асоціації релігійної свободи Петро Ганулич «Стан релігійної свободи у світі і в Україні», директор Релігійно-інформаційної служби України Тарас Антошевський «Мас-медіа і релігія». Вони окреслили широке коло проблем в релігійному житті України, в сфері свободи совісті і державно-церковних відносин, міжконфесійних конфліктів, які призводять до поділу суспільства на релігійному ґрунті, говорили про необхідність толерантизації міжконфесійних відносин. У дискусії виступили присутні представники і лідери релігійних громад України, озвучивши позиції церков щодо таких питань:

бачення ролі своєї церкви у побудові громадянського суспільства в умовах моральної кризи;

ставлення до влади, претензії і рекомендації до органів виконавчої влади; чи задовольняє їх чинне законодавство про свободу совісті та релігійні організації, що в ньому, на їх думку, потрібно змінити;

як вони оцінюють участь своєї Церкви у минулих президентських виборах і бачать в майбутніх парламентських;

які шляхи присутності церкви у суспільстві (зокрема соціальне служіння Церков, їх роль у подоланні дитячої безпритульності, захворювання на СНІД, наркоманію);

введення курсу християнської етики (чи основ релігієзнавства) в навчальні плани шкіл;

передумови релігійного діалогу та інше.

Приємно, що влада, яка була представлена багатьма своїми управліннями, зокрема генеральним директором Житомирської обласної державної теле-радіокомпанії (Бойко Віктор Якович), начальником обласної служби у справах неповнолітніх облдержадміністрації (Савельєва Олена Олегівна), началь-

ником управління по зв'язках з громадськістю облдержадміністрації (Сюравчик Микола Кирилович), ректором обласного Інституту післядипломної освіти (Трохименко Володимир Миколайович), начальником управління освіти і науки облдержадміністрації (Якухно Іван Іванович), усвідомила необхідність співпраці з релігійними організаціями,

використанням їхнього соціального і духовного потенціалу на користь усього суспільства. Треба сказати, що й релігійні лідери, вперше запрошені для відкритої дискусії із владою, із зацікавленістю поставилися до намагань влади сформулювати нові принципи державно-церковних відносин, які прямо на очах трансформувалися із домінуючо-контролюючих у партнерські. Присутні владики і духовні лідери керуючий Житомирською і Овруцькою єпархією УПЦ КП архієпископ Ізяслав, керуючий Коростенсько-Овруцькою єпархією УПЦ архієпископ Віссаріон, єпископ Києво-Житомирської дієцезії РКЦ Віталій Скоморовський, адміністратор для вірних УГКЦ у м.Житомирі та околиці о.Віталій Сидорук, Голова обласного об'єднання церков Євангельських християн-баптистів Кравченко Олександр Якович, Голова обласного об'єднання церков Християн віри євангельської Камінський Микола Мартьянович, Завідуючий благодійним відділом Союзу Вільних церков Християн віри євангельської України єпископ Залізний Петро Миколайович, Пастор церкви Євангельських християн-баптистів «Різдва» м.Житомира Кульбіч Петро Степанович, Головний рабин Житомира і Житомирського регіону, Західної і Центральної України Шломо Вільгельм, Пастор церкви «Заповіт Ісуса Христа» ХВЕ Дехтяренко О.М., Пастор церкви Адвентистів сьомого дня м.Житомира Кумчак М.С., Пастор харизматичної церкви «Новий час» м.Бердичева Жучков Л.Б., Голова релігійної громади Свідків Єгови м.Житомира Памірський М.С. та інші, вперше, можливо, почули, що релігія і церква потрібна Україні, що держава звертається за допомогою у спільному вирішенні складних життєвих проблем.

Розпочаті розмови під час засідання продовжилися у особистісному спілкуванні, яке продовжилося під час відвідин науковцями та представниками влади та мас-медіа єпархіального управління УПЦ КП, де ознайомилися не тільки із релігійною діяльністю єпархії, але й активністю протоієрея Богдана Бойка як директора недільної школи, як видавця православної газети та літератури, єпархії та центрального костельу РКЦ, де мали зустріч і розмову з єпископом ординарієм Яном Пурвинським. Завітали також до обласного

об'єднання ЄХБ м.Житомира. Ця частина програми є дуже важливою і взаємокорисною, оскільки дає можливість познайомитися із конкретним релігійним життям церков на місцях, виявити їх особливості, болючі точки, з'ясувати проблеми і потреби релігійних громад.

В той же день відбувся прямий ефір на обласному телебаченні з проблем релігійної свободи, проблем між церковного спілкування, державно-церковних відносин.

Мешканці Житомирщини в своїх запитаннях актуалізували питання, які турбують їх і потребують вирішення, але складається враження, що Житомирщина достатньо спокійний в цьому плані регіон. Історично будучи багатоконфесійним та багатоетнічним краєм, житомиряни навчилися мирно розв'язувати проблеми, хоча ще погано обізнані у житті різних християнських і нехристиянських громад.

Другий день розпочався відвідинами місцевої школи "Сяйво", якою опікується баптистська церква, але яка має повний цикл навчання світської середньої школи. Гості були вражені рівнем знань учнів школи, культурою поведінки, технічним і методичним забезпеченням школи, яка користується величезною популярністю в Житомирі і на яку держава не виділяє ні копійки грошей. Начолі із своїм директором п.Галиною – відомим педагогом, ентузіастом своєї справи, активним членом різноманітних професійних об'єднань, ініціатором безлічі добрих починань, колектив школи фактично створив школу майбутнього, де формують високоосвічених патріотів і християн. Школа працює українською мовою.

Про проблеми вже вищої освіти і підготовки вчителів для середніх шкіл йшла мова на конференції, що відбувалася у конференц-залі ЖДУ ім.Івана Франка, на яку були запрошені викладачі ВУЗів області, місцеві науковці, представники мас-медіа, громадських організацій. Тема зібрання продиктована самим часом: релігієзнавство в умовах постмодерну. Після вступного слова ректора П.Сауха до присутніх звернулася Л.Филипович, яка окреслила проблеми українського релігієзнавства в контексті світової релігієзнавчої науки, визначила завдання, які постають перед наукою в умовах глобальних викликів сучасності. Виступаючі конкретизували проблеми сучасної гуманітарної науки і педагогіки, ознайомилися із успіхами і досягненнями колег, обговорили можливі напрямки співпраці науковців університету з Відділенням релігієзнавства Інституту філософії НАНУ, УАР, намітили плани на майбутнє. Живий інтерес викликали виступи Т.Антошевського, П.Ганулича, О.Недавної, молодих на-

уковців – членів Молодіжної Асоціації релігієзнавців Л.Владиченко, О.Кисельова та Ю.Балясова. З увагою були вислухані думки, часто протилежні, але авторські, щодо необхідності чи шкідливості включення релігійного компонента до навчального процесу від зав.кафедрою філософії ЖДУ М.А.Козловця, викладачів цієї кафедри, інших факультетів та вузів Житомира.

Оптимістичним завершенням поїздки до Житомирщини стало відвідання Коростеня, де відбулася зустріч з легендою п'ятидесятницького руху Миколою Март'яновичем Камінським. За час спілкування з цією мудрою людиною, мучеником за віру, добрим пастирем постала велична історія боротьби і виживання християн віри євангельської в тоталітарній державі, коли багато хто зламався, змирився, пішов на компроміс із владою, совістю. Але не Камінський. Саме тому він заслужив ту любов, яку відчують до нього люди, саме на ньому те благословення Боже, яке вело його всі ці роки по життю. Побільше б нашої країні таких Камінських.

Виконання такого насиченого плану було би неможливим, якщо б до організації Дня релігійної свободи, конференції, круглого столу, прямого ефіру на обласному телебаченні, всіх зустрічей не взявся відомий практик-релігієзнавець в регіоні, за посадою – державний службовець, але за духом ентузіаст нормалізації державно-церковних і міжрелігійних відносин Олександр Леонідович Пивоварський. Хочемо висловити глибоку вдячність цій людині за професіоналізм, за любов до справи і до держави, якій він чесно служить. Нам неодноразово приходилося спілкуватися із посадовцями в сфері державно-церковних відносин, і більшість з них – це високо фахові спеціалісти, які здатні вирішувати складні проблеми, що виникають в релігійному житті України, так, як це робиться на Житомирщині, в ситуації порозуміння церков і держави.

Л.Филипович

* * * * *

Обласна конференція «Роль християнства в служінні дітям-сиротам і безпритульним дітям» відбулася у Херсонському музичному училищі. Основна мета конференції – підняти авторитет служіння дітям серед християн. У ній взяли участь представники християнських благодійних фондів і місій, що діють в області. На конференції були представлені служіння, що вже активно діють в області. Серед них – дитячі будинки сімейного типу; християнські фонди, що займаються усиновленням дітей; місії, що працюють з дітьми і

підлітками на вулицях, у школах і інтернатах. Діти, які ще вчора ночували в підвалах, цілком змінилися в результаті роботи християн. Спільна конференція стала першим плодом роботи міжконфесійної «Ради служінь дітям-сиротам і безпритульним дітям», створеної в рамках Асоціації християнських церков Херсонської області. На ній були показані досягнення християн у благодійній роботі з дітьми, а також окреслені проблеми, рішення яких ще попереду. (prochurch.info)

* * * * *

У Києві 14-15 жовтня проходила конференція християнських працівників засобів масової інформації (ЗМІ) з усіх регіонів України, а також представників російських і білоруських медіа. Мета конференцій Асоціації «Новомедіа» – показати християнським ЗМІ нові якісні стандарти в роботі, а також консолідувати християн, які мають відношення до світських ЗМІ, у питаннях відродження християнських цінностей і підняття морально-духовного рівня населення України через медіа, у яких вони працюють. Як повідомляє сайт «Новини християнського світу», протягом двох днів близько ста осіб із усіх регіонів України і зарубіжжя перебували в атмосфері тренінгу і професійного взаєморозуміння. Виконавчий директор Асоціації християнських телерадіожурналістів Росії (АХТРЖ) Руслан Ключник провів паралель між двома професійними організаціями християнських медіа-працівників України і Росії, запросив до тісного співробітництва й інформаційного обміну. Член правління «Новомедіа» Сергій Вельбоєць показав переваги електронних ЗМІ перед традиційними, запропонував максимально використовувати Інтернет як оперативний і недорогий медіа-ресурс. Особливим гостем журналістського форуму став Річард Кляйн, продюсер і режисер телеканалу CBN (США). Він провів семінар-презентацію «Телебачення і Церква». У рамках проведення конференції відбувся фестиваль християнських телерадіопрограм. Було продемонстровано продукцію на християнську тематику – документальні фільми, музичні кліпи, мультфільми, соціальні ролики, дитячі передачі, радіопостановку. Практичний семінар «Церква і зв'язки з громадськістю» торкнувся проблеми релігійних стереотипів у суспільстві, що заважають Церквам ефективно євангелізувати. При професійному підході до PR-кампанії, за словами спікерів, у Церквах повинні працювати інформаційні центри для зв'язків зі ЗМІ і громадськістю. Ініціатором і організатором конференції виступила Всеукраїнська громадська організація «Асоціація журналістів, видавців християн «Новомедіа». (news.proboga.com)

* * * * *

Міжнародна науково-практична конференція «Діалог між ісламом і християнством» відбулася у Києві 13 жовтня. Організаторами конференції виступили посольство Ісламської Республіки Іран в Україні, Україно-Арабсько-

го інституту міжнародних відносин імені Аверроеса МАУП, Міжнародний відкритий університет МАУП. Учасники визначили спільне поле діяльності для християнства й ісламу. На конференції був присутній Бахман Тахеріан Мобаракє – Надзвичайний і Уповноважений Посол Ісламської Республіки Іран в Україні, студенти і гості з Ірану, представники УПЦ МП. Цікавими і дискусійними були доповіді Рахімпуре Агади, професора Тегеранського університету Ісламської Республіки Іран та єрея Діонісія Мартишина, завідувача кафедрою релігієзнавства і теології МАУП, викладача Київської Духовної Академії і семінарії. Учасники конференції прийшли до думки, що у християнства й ісламу є спільне поле діяльності: протистояння секулярним цивілізаційним ліберальним стандартам, які витісняють релігію на узбіччя життя людства. (pravoslavnye.org.ua)

* * * * *

Виставка ікон «Під Твою милість прибігаємо, Богородице Діво» відкрилася у Волинському краєзнавчому музеї 21 жовтня. На ній представлено 20 творчих робіт директора сокальського музею «Людина. Земля. Всесвіт» Анатолія Покотюка, виконаних в техніці інтарсії та різьби по дереву. Кожна з ікон містить реліквії зі святих місць, котрі дарують автору паломники та високі духовні особи з різних країн, — повідомляє Оля Харів. Уродженець Волині Анатолій Покотюк почав займатися дерев'яною іконою 15 років тому. Відтоді створив низку художніх циклів, серед них — власну інтерпретацію Євангелія від св. Івана Богослова «Ісус Христос – найвеличніший із Синів людства», «Жінки-великомучениці у християнському віровченні», «Під Покровом Божої Матері», «Києво-Могилянська Академія», «Первосвященик Бога Всевишнього – Мельхиседек». У 2000-му митець створив образ Белзької Богородиці, яка впродовж двох років мандрувала по Україні. Його роботи є у багатьох музеях світу та приватних колекціях відомих людей, зокрема, президентів України та керівників дев'яти європейських держав, Папи Івана Павла II, принца Шарля-Філіпа Орлеанського. За значний внесок у розвиток культури Анатолія Покотюка нагороджено дипломом «Львівська слава» та обласною мистецькою премією ім. Святослава Гординського. (*RISU*)

* * * * *

II Християнський міжконфесійний фестиваль духовного співу «Ковчег» відбувся 29 жовтня 2005 року у Центральному Будинку науки та техніки Харківської дирекції залізничних перевезень. Організаторами заходу виступили «БК Залізничників», відділ у справах релігій облдержадміністрації, Східне Регіональне Українське Біблійне товариство та християнські релігійні організації м.Харкова. Фестиваль проводиться у рамках святкування Дня Біблії. У фестивалі братимуть участь музичні колективи релігійних громад УПЦ МП, Римсько-Католицької Церкви, Євангельських християн-баптистів, Християн віри євангельської, Німецької Євангельсько-лютеранської

Церкви не тільки м.Харкова та Харківської області, а й з багатьох областей України. Вперше День Біблії відзначався в Україні у 2003 році та був присвячений 100-річчю першого перекладу Біблії українською мовою. У 2004 році у межах святкування Дня Біблії діяла програма щодо видання Біблії кеглем Брайля (для сліпих дітей). Цього року діятиме програма видання окремих глав Біблії для пенсіонерів та інвалідів «Слово Боже в будинки для престарілих». На добровільні пожертви, що будуть зібрані, буде видано тираж «Псалтиря» та «Євангелія від Луки» для будинків престарілих. У святковому заході візьмуть участь заступник голови обласної державної адміністрації Я.П.Ющенко, начальник відділу у справах релігій облдержадміністрації В.Г.Левчук, начальник відділу по роботі з об'єднаннями громадян головного управління з гуманітарних та соціальних питань Харківської міської ради О.Л.Стерін, віце-президент Українського Біблійного Товариства о.Василь Луцишин, священнослужителі та керівники релігійних організацій, віруючі.
(kharkivoda.gov.ua)

НОВИНИ РЕЛІГІЙНОЇ ТА РЕЛІГІЄЗНАВЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Козловский И.А. Избранные лекции по теории и практике религиозного мистицизма. – Донецк, 2005. Автор дає загальний огляд буддистських практик, пише про буддівість як внутрішню містику. Особлива увага І. Козловського прикута до християнського містицизму, його різновидів, зокрема ісихазму.

Огієнко Іван (Митрополит Іларіон). Свята Почаївська Лавра. – К., 2004. Книга присвячена 700-літній історії волинської святині. Детально розповідається про головні лаврські святині, описується архітектурний комплекс монастиря. Почаївська Лавра постає в книзі владики як українська національна святиня.

Християнство доби постмодерну. Колективна монографія. За ред. проф. А.Колодного. – К., 2005. В книзі вперше у вітчизняному релігієзнавстві розкриваються особливості християнського постмодерну, характер діяльності різних християнських конфесій за його умов. В книзі мають місце спроби розкрити глибинний зміст слів О.Меня, що «християнство тільки починається».

Іван Павло II. Пам'ять та ідентичність. – Львів, 2005. Так називається остання книга Понтифіка, презентована видавництвом «Літопис» в рамках Форуму видавців у вересні у Львові. Папа пропонує своїм читачам шлях до повнокровного усвідомлення власної «ідентичності». Бесіди на цю тему Іван Павло II мав під впливом двох польських філософів – Юзефа Тішнера і Кшиштофа Міхальського. В книзі висловлені основні тези папи щодо культури, розуміння поняття Європи, сучасних моральних і соціальних питань. Остання праця Івана Павла II – це своєрідний духовний заповіт Понтифіка.

Київ: Релігійні організації. Довідник. – К.: НМЦ “КУМОУ”, 2005. – 248 с. Це чи не перший детальний довідник про всі релігійні організації, які існують в Києві. Довідник підготовлено навчально-методичним центром “КУМОУ” (Київської міськкадміністрації) і містить інформацію про назву релігійної організації, поштову адресу, телефони, дані про керівника. Автори подбали також про наявність алфавітного покажчика назв організацій та про іменний покажчик керівників. А тому користування довідником є максимально простим.

Іслам в Україні. Збірник праць молодих ісламознавців. – К., 2005. В збірнику вміщено статті, які репрезентують різні підходи до вивчення ісламу та мусульманських спільнот в Україні. Більшість праць присвячено

історії ісламу в Криму, дається політичний аналіз відродження конфесій на українських теренах.

Крымские караимы: происхождение, этнокультура, история. – Симферополь, 2005. Збірник вміщує статті про походження, історію та культуру кримських караїмів. Розглядається караїмська мова в її історичному розвитку. Особлива увага приділяється аналізу караїмської релігії.

Крымские караимы: историческая территория, этнокультура. – Симферополь, 2005. В збірнику вміщено статті про святині кримських караїмів, караїмську віру і її історичну долю, зокрема про витоки віри караїмів.

Климишин І., Климишин О. Збагнути світ і себе в ньому. – Івано-Франківськ, 2004 Це книга роздумів про місце релігії в світогляді людини. Зокрема автори розмірковують над положенням, що людина в світі, але не від світу.

Бадух В. Коцур В. Історія Стародавнього Риму. – Чернівці, 2005. В курсі лекцій з історії давнього Риму вміщено окремі розділи про етнічну релігію римлян, появу на території Римської імперії і ранню історію християнства.

Релігійне навчання і виховання дітей і молоді в Україні: позиції громадян. – Київ, 2005. Видання вміщує інформаційно-аналітичний матеріал Центру ім. О.Разумкова про стан і тенденції включення релігійного чинника в світську освіту, ставлення до цього різних верств населення, виховний потенціал релігійної освіти тощо. Матеріал підготовлений на основі наслідків соціологічних досліджень з теми.

Религиоведение. – 2005. – №3. Нове число журналу російських релігієзнавців вміщує, як і в попередніх числах, статті переважно історичного змісту. Привертають увагу статті Є.Субботіна про трансформацію релігійної свідомості в суспільстві споживання. А.Краснікова з методологічних проблем історії релігії, М.Воробійової про тендерний підхід в релігієзнавстві, а також програма з курсу «Вступ до ісламознавства» І. ІАлексєєва.

СТОРІНКА КОНФЕСІЇ*

РЕЛІГІЙНА СПІЛЬНОТА СВЯТОГО ДУХА УЧНІВ ВОЗНЕСЕНИХ ВОЛОДАРІВ**

Вчення Вознесених Володарів в Україні.

Релігійна спільнота Святого Духа сповідує Вчення Вознесених Володарів. Громад цієї релігійної течії в Україні мало. Вони самостійно діють в Києві, Харкові, Сімферополі. Індивідуальні послідовники Вознесених Володарів є ще в окремих містах країни. Проте перша громада Святого Духа з'явилася й була офіційно зареєстрована у Вінниці в листопаді 2002 року наказом обласної держадміністрації. В ньому зокрема зазначається, що релігійна громада Святого Духу є місцевою релігійною організацією учнів Вознесених Володарів, створена для духовної освіти та сприяння прискореному духовному розвитку населення України й людства Землі. У своїй духовній та фінансово-господарській діяльності вона є самостійною.

Громада діє на основі Вчення Вознесених Володарів, яке є продовженням всесвітньо відомого езотеричного вчення, прийнятого у свій час О.П.Блаватською, О.І.Періх та іншими вісниками, а в теперішній час передане через істинних вісників Марка Л.Профета та Елізабет Клер Профет (штат Монтана, США) як учення Вознесених Володарів. Основи віровчення Вознесених Володарів викладене у працях подружжя Маркса та Елізабет Профет, зокрема в книгах М.і Е. Профет «Наука Виголошеного Слова», Е. Профет «Перлина мудрості» та «Заклики Ісуса».

Громада є юридичною особою. В середині її печатки зображений голуб як символ Святого Духа. Громада має свої герби – великий і малий. На великому гербі вгорі зображені Сонце й промені, голуб, що спускається від нього як символ Святого Духа. Внизу зображена троянда як символ любові, трипелюсткове полум'я, що позначає любов, мудрість та силу, а також Мальтійський хрест як символ Сен-Жермена – ієрарха ери Водоля і як емблему його відданості волі. Малий герб використовується послідовниками релігійної течії в ролі нагрудного знака. Громада широко користується електронною поштою (saintday@apexnet.com.ua), Інтернет, телефонними каналами зв'язку.

Спільнота проводить богослужіння та священнодіяння - духовно-навчальні, молитовні - у відповідності із Вченням Вознесених Володарів. У служінні беруть участь як члени громади, так і діти та молодь, які виявили бажання сповідувати релігію Божественної любові або бажають ознайомитися з

* В кожному новому числі часопису «Сторінка конфесії» надається новий релігійний течії.

** Текст Сторінки написали А.Колодний і О.Четверик.

ним і не створюють при цьому якихось перешкод при проведенні Богослужіння.

Богослужіння, релігійні обряди, церемонії та процесії громадою проводяться у культових будівлях і на прилеглий території, у місцях паломництва, на кладовищах, у місцях окремих поховань, у квартирах і будинках членів громади.

У лікарнях, госпіталах, будинках для престарілих та інвалідів, місцях попереднього ув'язнення й відбування покарання богослужіння проводяться на прохання громадян, адміністрації зазначених установ. В інших випадках публічні богослужіння, релігійні обряди, церемонії та процесії проводяться громадою щоразу з дозволу відповідної місцевої державної влади - виконавчого комітету міської ради народних депутатів. Громада користується правом запрошувати іноземних священнослужителів, релігійних проповідників в порядку, встановленому чинним законодавством України.

Головою виконавчого комітету Вінницької громади Вознесених Володарів є Короленко Анатолій Петрович. Юридична адреса її: 04032 Вінниця, вул.Польова, 17, кв. 95; телефон – 53-50-02.

Вищим керівним органом громади є загальні збори її членів, які скликаються в разі необхідності, але не менше одного разу на рік. Загальні збори обирають Виконавчий комітет терміном на три роки. Контролює його діяльність із дотримання ним вимог Статуту Ревізійна комісія, яка також обирається на три роки і складається з трьох осіб. Членство в громаді Святого Духа Вознесених Володарів є добровільним, але кандидат все ж повинен пройти співбесіду із спеціальною комісією.

Вінницька громада Святого Духу свої Богослужіння проводить в приміщенні клубу ЖЕУ №16 за адресою: м. Вінниця вул. Дачна, буд.7. В громаді нині всього 12 осіб.

На одному прикладі покажемо як відбувається її Богослужіння. Так, 19 серпня ц.р. розпочалося воно прослуховуванням протягом 5 хвилин музичного твору англійською мовою. Потім близько години члени громади читали мантри, Веління, Утвердження. Кожному з них були роздані книги, брошури. Читання їх проводилося вголос чітко, ритмічно і дуже швидко. При цьому члени громади стояли й тримали руки долонями доверху. Під час Богослужіння перед ними на столі горіли дві свічки, стояли фотографії та портрети Конфуція, Ісуса Христа, богині Фортуни, Будди та інших святих. Після служіння відбулася бесіда, в якій члени громади висловлювали своє ставлення до світових релігій, до змісту прочитаного. З'ясувалося, що вони з повагою відносяться до основних релігій Землі, але водночас відзначають, що в цих

Короленко А.П.

релігіях є багато не від Святого Духа. Послідовники Вознесених Володарів вважають, що вихолощення суті християнського вчення на Вселенських соборах породило таке поняття як „атеїзм”. Проте в якісь дискусії щодо питань віри з іншими конфесіями вони не вступають.

Зібрання громади, як правило, закінчується традиційним чаюванням, на якому її члени продовжують обмінюватися думками з приводу набутого досвіду під час медитації.

Основи віровчення Вознесених Володарів.

Я є те що я є. Власне з так виголошеного імені Божого починається вчення Вознесених Володарів. Але коли ми виголошуємо ці слова, зауважують його послідовники, то це не ми їх виголошуємо, бо ж хто, окрім самого Бога, який знаходиться всередині нас, має владу оголошувати його буття, свідомість, самобачення. Бог саме через нас говорить: «Я є те що я є».

Основою Вчення Вознесених Володарів є віра в Єдиного Бога, проявленого в трьох іпостасях – Отця-Матері Єдиних, Сина і Святого Духа. Божественна Цілісність Бога Отця-Матері «утримує рівновагу чоловічої-жіночої полярності Божественного Начала у Великому Центральному Сонці Космосу... Отець є Начало, а Мати – виконавця циклів Божої Свідомості, що виражені у всьому духовно-матеріальному творінні». Єдинородний Син – Вселенський Христос, згідно Вчення, проявляється в якості Божої Іскри в кожній людині, яка також може стати Сином Бога.

Вчення Вознесених Володарів заперечили хибне витлумачення ідеологами т. зв. традиційного християнства біблійного положення, що Ісус – єдиний син Бога. Згідно їх бачення, кожний може стати єдиним зі своїм Я ЄСМЬ Присутність. Здійснивши вознесіння, Ісус поєднався зі своїм Я ЄСМЬ Присутність. «Щоб поєднатися з Я ЄСМЬ Присутність, - відзначає Елізабет Профет, - слід спочатку навчитися ототожнюватися зі своїм Я Христа, яке є Вселенський Христос, індивідуалізований для кожного. Я Христа пробуджує вас до усвідомлення ідентичності як сина чи дочки Бога і допомагає на шляху об'єднання з Я ЄСМЬ Присутність» (Профет Елізабет Клер. Как достичь силы своего Высшего Я. – М., 2001. – С. 16).

Всі люди здатні стати єдиним зі своїм Я ЄСМЬ Присутність, але їх вознесіння не нагадує описане в Біблії піднесення Ісуса на небеса, бо ж воно є духовним процесом, що виявляється у прискоренні свідомості, в духовному відродженні й воскресінні. Тут Е. Профет цитує давній тибетський манускрипт з книги М.Реріха «Гімалаї», де є посилання на такі слова Ісуса: «Я прийшов показати людські можливості. Те, що творю я, всі люди можуть творити. І те, що я є, всі люди будуть» (Там само. – С.17). Ісус був втіленням Слова (Логоса), але ж Євангелія від Івана, де про це написано, не виключає можливості для кожного із нас стати єдиним цілим з Логосом, не наголошує на тому, що лише Ісус є єдиним втіленням Слова. «Лише єдиний (рос. – единственный) Син – Вселенський Христос – особистий для кожного із нас є наше Я Христа. Будь-кого, хто

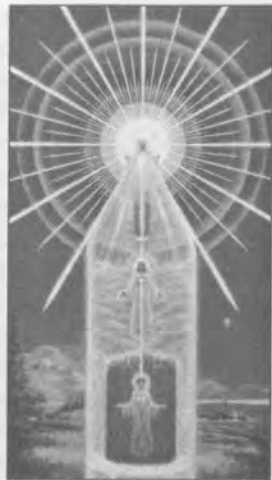
поєднався з Я Христа, можна назвати Христом», - зауважує Е. Профет. При цьому вона посилається на Послання апостола Павла до римлян, де сказано, що Бог визначив, щоб християни «були подібні до образу Сина Його, щоб він був первородним поміж багатьма братами» (8: 29).

Саме тому Е.Профет радить, що першим кроком кожного до поєднання зі своїм Я ЄСМЬ Присутність має бути зміцнення відносин із Я Христа – цим внутрішнім вчителем, голосом совісті, що відіграє роль своєрідної підказки праведного життєвого шляху. «Я Христа допомагає обрати шлях, оптимальний для розвитку вашої душі, - зауважує вона. – Йдучи у напрямку, вказаному Я Христа, можна почати об'єднуватися з ним, що також наблизить вас до вашого Я ЄСМЬ Присутність» (Там само. – С. 23-24). Зрештою, ви, подібно Ісусу, відчуєте вознесіння, поєднавшись зі своїм Я ЄСМЬ Присутність. Вознесіння завершено, коли ви злиті з ним». І таких вознесінь для поєднання в кожній людині може бути декілька. «Проте хоч шлях до вознесіння має довжину багатьох життів, але якщо ви всеціло зосередитися на ньому, то зможете досягнути його в кінці нинішнього втілення», - повчає Е. Профет (Там само. – С. 24).

Фундаментальною частиною вчення Вознесених Володарів є так звана Схе-ма Могутньої Присутності «Я ЄСМЬ», що відображає індивідуалізоване Боже-ственне «Я» кожної людини. На Схемі наявні три фігури – верхня, середня і нижня. Верхня фігура – це Я ЄСМЬ Присутність, індивідуалізація Божої При-сутності для кожного сина і дочки Всевишнього. Середня фігура на Схемі є Посередником між Богом і людиною, що зветься Святим Я Христа, Реальним Я або Христосвідомістю. Це – Вище Ментальне Тіло або власне Вища Свідомість. Нижня фігура відповідає кожному учню Стезі. Його душа є пе-рехідним аспектом істоти, яка постає неперехідною через ритуал вознесіння. Вознесіння – це, згідно вчення Профетів, такий процес, при якому душа, урівноважуючу свою карму і виконуючи свій божественний план, зливається спочатку із Христосвідомістю, а опісля із живою Присутністю Я ЄСМЬ ТЕ ЩО Я ЄСМЬ, стаючи неперехідним атомом Тіла Божого.

Три фігури на Схемі відповідають Трійці Отця, який завжди включає у себе Матір (верхня фігура), Сина (середня фігура) і Святого Духа (нижня фігура). Останній призначено бути Храмом Святого Духа, чий священний вогонь зображається у вигляді всеохопного Фіалетового Полум'я (Профет Марк, Профет Елизабет. Наука Изреченого Слова.- М., 2001. – С. 8-9).

Святий Дух, як священний Вогонь, постає у вченні Вознесених Володарів енергією життя, що наповнює Космос. В індуїстській Трійці – Брахма, Вішна й Шіва – він відповідає Шіві, бо ж зв'язує сили зла й трансформує причини і наслідки людської потворності. Прояви Бога в природі вплетені у духовно-

матеріальний Космос Святим Духом, чії сини постають як Вознесені Володарі, що навчають тому, як сприймати духовні милості. «У всі часи серед людей були ті, хто зробив своєю метою в житті ритуал божественного воз'єднання, - відзначає Марк Профет. - Для цього вони звернулися до... Всемогутнього Бога, щоб трансмутирувати обмеження часу і простору й прийняти панування над земними планами... Долаючи перепони, вони проклали курс Істини..., здолали ілюзії меншого «я»» (Профет Марк и Элизабет. Наука Изречённого Слова. – М., 2001. – С. XIII). Саме такі люди зосередили потенціал людини для виконання її космічної долі. «Вони виповнили місію Христовуття і здобули в такий спосіб свою безсмертну свободу» (Там само. –С. XIV).

Оскільки такі люди, використовуючи ті ж закони, що й Ісус Христос, оволоділи часом і простором, то їх називають Володарями. А так як вони подібно тому ж Ісусу Христу вознеслися в Присутність Божу, то їх називають Вознесеними Володарями. «Ці Володарі, - розмірковує М. Профет, - суть святі і мудреці всіх епох – царі-священники, провидці-пророки, філософи-вчені – представники всіх прошарків життя і всіх континентів. Серед них – Гаутама Будда, Господь Майтрейя, Гуань Ін, Конфуцій, Ель Морія, Кутхумі, Джвал Кул і багато інших зі Сходу. На Заході ми бачимо Ілію, Єлисея, Єноха, Мойсея, Заратустру, Ісуса Христа, Матір Марію, Івана Богослова, святого Франциска Асизького, Жанну Д'Арк, святу Терезу, Сен-Жермена, не говорячи вже про сучасного святого – доблесну душу Папи Івана XXIII, і про нещасних безіменних подвижників, які закінчили школу Землі... Вознесені Володарі є істинними вчителями людства, які чекають у порталі свідомості, щоб напучувати кожного щирого шукача на його Стезі. Їх поява в певну епоху є виконанням пророцтва Божого...». Далі М. Профет зазначає: «Ви у вашій еволюції нині готові вийти в прямий зв'язок з одним або декількома із Вознесених Володарів як їх учень на Шляху Додому» (Там само. – С. XV).

Згідно вчення конфесії, в духовній ієрархії планети Земля існує закон: «В кожному історичному циклі має виявлятися спроба «просвітлення людства», тобто передачі істинного вчення в такій формі, яка виявляється найбільш придатною для людства на даному етапі» («Я Есмь»: Традиція Вознесених Владык. – София, 1999.- С.7). Діяльність перерахованих вище духовних реформаторів саме й була виявом цього закону, хоч основна маса людства завжди була схильна вбачати в їх вченнях не спільну основу, а відмінні деталі. «Принісши у світ могутній визвольний духовний імпульс, істинне Вчення в придатній для даного часу і даного місця формі поступово перероджувалося в Єдиноістинну Релігію» (Там само).

Не станемо тут переповідати складний шлях її становлення і багатоманіття джерельної бази. Тут тоді треба було б говорити про Володаря Майтрейю, Кутхумму, Сен-Жермена і Серапіса Бея, що були зорієнтовані на творення Теософського товариства, про місце праць Олени Блаватської і Реріхів у формування віроповчання Вознесених Володарів.

В серпні 1930 року Вознесений Володар Сен-Жермен розкрив американсь-

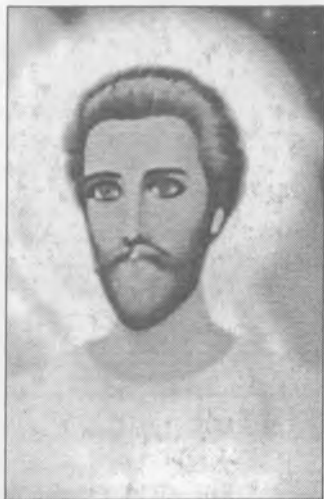
кому інженеру Гаю Балларду деякі аспекти Космічного Закону й історії людства. Це описано останнім в його книзі «Розкриття таємниці». Саме після цієї зустрічі названих осіб в становленні релігії Вознесених Володарів наступила Нова Ера. Сен-Жермен повідав, що відтепер, згідно вказівок Вознесених Володарів, їх вчення не має бути привілеєм лише декількох обраних, що забрані Богом до себе. Зміст їх вчення має вільно поширюватися, кожна людина може тепер вільно одержувати інформацію про індивідуалізовану Богоприсутність (Присутність «Я ЄСМЬ») й про Фіалетове Перетворювальне Полум'я.

Для поширення вчення Гай Баллард разом із своєю дружиною Едною заснували Рух «Я ЄСМЬ», який і донині видруковує великий обсяг книг конфесії. В грудні 1939 року Вознісся Гай Баллард під ім'ям Годфрі, а в лютому 1971 року Вознеслася і Една.

Послідовники вчення Вознесених Володарів наголошують на тому, що світові еманції Божественного Начала, коли вони закликаються в ім'я Боже або в ім'я Ісуса Христа, спалахують у світі індивідуума. Людина живе багато років. Земне її життя – це лише етапи зростання її свідомості. Її реінкарнації або перевтілення зумовлені божественним планом і її кармою. Заслугою Сен-Жермена є те, що він обґрунтував вчення про прискорену трансмутацію карми Фіолетовим полум'ям Святого Духа й визначив шляхи виходу за рамки кругів переродження Стезів Христовуття, що веде до вознесіння, яке зримо продемонстрував Ісус.

В наш час, згідно віровчення Вознесених Володарів, Логос вимагає внутрішнього Боговолодіння від тих, хто виявив його в минулі епохи і не зміг виявити тепер. Тому для сприяння синам і дочкам Бога в тому, щоб зробити їх людське виявлення відповідним їх внутрішньому Світлу, в ХХ столітті Вчителі Великого Білого Братства – святі і мудреці Заходу і Сходу, що вийшли від різних народів і релігій, випустили свої вчення через Вознесених Володарів.

Конфесія вважає Канонічний статут Учення Вознесених Володарів Новим Заповітом ери Водоля, яку веде Аватар епохи Водоля Вознесений Володар Сен-Жермен., що прийняв естафету від Ісуса Христа на наступні дві тисячі років. Сен-Жермен постав перед Кармичним Правлінням з пропозицією віддати частину свого Фіолетового променя - променя свободи і трансмутації, який накопичував в своєму серці довгі віки - людству Землі з тим, щоб воно змогло зробити стрибок в свідомість Христа, а потім - і в свідомість Бога – Царство Боже, трансмутовавши дискваліфіковану Божественну енергію Фіолетовим світлом, як складовою частиною Святого Духа.

Сен-Жермен

Марк А.Профет

Під час богослужіння у Вінницькій громаді А.П.Короленко роз'яснював, що Вчення Вознесених Володарів ґрунтується на закликах до Бога про прискорення духовного розвитку того, хто сприймає Божественні енергії, а також всієї Землі, бо якщо ви просите у Бога хліба, то Він вже не дасть вам камінь. Це засвідчують такі слова "Найсолодшого псалму":

В прекраснейшем из всех псалмов

К Отцу лети моя любовь.

И послушание: Я ЕСМЬ -

Души моей святая песнь.

Вели в сей миг Тебя узнать,

Вели сейчас Тобою стать.

"То чи можемо ми думати, почувши ці слова,

- зауважує А.П.Короленко, - що вірний Вознесений Володар накликає щось погане для себе чи для когось іншого. І чи можемо ми настільки не вірити Богові, так його принижувати, щоб думати, що він з нас зробить "трясунів", "сатаністів" або щось інше подібне. Вислів "Я ЕСМЬ" - це утвердження того, що "Бог в мені е!"

Саме подружжю Профетів вдалося нормалізувати духовне життя конфесії після тих внутрішніх суперечок, які розгорнулися із появою в 40-50-х роках м.ст. серед послідовників вчення руху «Міст до Свободи». В 1958 році у Вашингтоні під керівництвом Вознесеного Володаря Ель Морії Марк Е. Профет заснував Рух «Маяк на Вершині», духовний орден «Братство Охоронців Полум'я», а також Самміт Лайтхауз з метою видруку і поширення послань Вознесених Володарів. Він визнавав себе «віруючим у закон перевтілення і водночас вчителем цього закону». М.Профет вчив, що «керувати Землею було визначено душам світла». Тому він закликав послідовників пропагованого ним вчення «займати своє місце в урядах», «стояти там за істину, за свободу». Профети вбачали місію своєї країни – Америки, як і інших істинно вільних націй, в тому, щоб «привести людство на шлях вищої свідомості». Це, - пишуть М. та Е.Профет, - революція світла, яка дає можливість всьому, що є неправильним на Землі, бути виправленим законом свободи і хрещенням священним вогнем» (Профет Марк, Профет Елизабет. Наука Изреченного Слова. – М., 2001.- С.3). Визнаючи за Америкою якусь Богоносність, вони пророкували їй місію формування єдності людства на основі покровительства архангела Михаїла, що прийшов до людства з посланням «Пам'ятайте, ви – брати!». Ідеологи конфесії сподівалися на те, що в нинішню складну епоху кожна нація стане ідентичністю колективної Христосвідомості. «Хай індивідуальність буде знайдена в Спільноті Святого Духа, в той час як на Землі діти Бога, нація за нацією, - пророкує М. Профет, - виковують свою Богоідентичність» (Там само. – С.4).

В 1961 році на підтримку Марку Пророку була покликана Елізабет Клер Вулф. Через два роки вони одружилися. Елізабет стала виконувати роль Посланниці Великого Білого Братства. Разом вони стали проводити заняття і конференції, читати лекції із вчення не лише в США, а й в інших країнах світу. В 1971 році Пророки відкрили «Вершинний Університет», метою якого було відновлення Христосвідомості шляхом практичного використання вчення Вознесених Володарів. Після відходу в 1973 році Марка Пророка до Братства Вознесених Володарів під ім'ям Ланелло, посаду Матері Фіалетового Полум'я стала виконувати Елізабет. Вона керувала організованим нею Міжнародним центром Церкви Вселенської і Торжествуючої, а також діяльністю видавництва «Самміт Юніверсіті Прес» і «Монтессорі Інтернешнл». Разом зі своїм покійним чоловіком Елізабет видрукувала біля 80 книг про Вчення Вознесених Владик. Вона одержала більше 1800 послань, або диктовок, від різних Вознесених Владик, Архангелів й інших духовних істот. Вона засвоїла містичні шляхи різних релігій світу і виступала з лекціями про буддизм, містичне християнство, індуїзм, каббалізм, даосизм та ін. Проживала Е. Пророк в Ройял Тетон Ренч (штат Монтана, США).

Клер Пророк Елізабет

Основне призначення обстоюваного ними Вчення Пророки вбачали в тому, щоб вказати людству Прямий Шлях, дати всі ключі й засоби для повернення його Додому, до Отця Небесного. Згідно цього вчення, людство, пробивши своє коло самостійної творчості у Всесвіті Отця Небесного, відчуває потребу у засобах і методах повернення до свого Джерела, оскільки в масі своїй втратило поєднуючу нитку з Богом. Цьому сприяв і прикрий факт створення в світі суті світових релігій, а також масове захоплення спиритизмом, гіпнозом, самонавіюванням та екстрасенсами, що практично не несуть відродження ні тілу, ні свідомості людини. Нині також розвелось у світі "чимало так званих контактерів, які приймають диктування із вищих невидимих світів". На жаль, у них, як зауважують Пророки, поряд із істинною і корисною інформацією, міститься й дезінформація, яку дуже важко розпізнати і яка нерідко зводить духовних шукачів із Прямого Шляху. Справа в тому, що тіла таких контактерів нерідко виявляються недостатньо очищеними, а їхні канали не мають необхідного захисту з вищих сфер. Це дозволяє сутностям астрального плану, як правило, з великою легкістю підключатися до їхніх каналів і видавати себе за того чи іншого Вознесеного Володаря. На відміну від цих контактерів Елізабет Клер Пророк кілька десятиліть визнавала лише за собою статус офіційного Посланця Великого Білого Братства. Це означало, що Вознесені Володарі лише їй забезпечують надійний захист від будь-якого втручання з астральних рівнів, а відповідно й від дезінформації.

Людина, згідно вчення Пророків, живе у в'язниці своєї карми. На кожну годину розписане все її життя (в тому числі й всі її нещастя і болячки). І це все лише з тією метою, щоб ми усвідомили наслідки своїх неправильних дій і, як результат, розширили нашу свідомість, а зрештою - стали Вознесеними Володарями, тобто тими, хто володіє енергіями Бога, а відтак і стали такими безсмертними синами Бога, як це показав нам своїм прикладом Ісус. З вірою в те, що "Путь к небесам осилю я, ... чтоб миру Царством Божьим стать", послідовники громад Святого Духа співають:

Не цепь раба – победы плод
Мне послушание несет
И знанье истины дарит,
И Бог со мною говорит.
И с верой в небо устремлен
Я чту Божественный Закон.

При цьому вони закликають Бога дати очищення і духовний злет для всієї Землі, "стать утешеньем вечным здесь".

При цьому вчення Вознесених Володарів не прирікає грішника на вічні пекельні муки. Висловлюється віра в спроможність його прозріння і переродження, у звільнення його від «демонічних сил». Тому його послідовники молять Бога надати таким хоч би ще одну можливість прийняти Ісуса Христа як Господа і Спасителя. З цією метою вони просять Вознесених Владик «спуститися в глибини смерті і пекла, щоб спасти тих, хто пов'язаний кайданами Гадеса».

Великого значення вірні вчення Вознесених Володарів, як вже зазначалося, надають Фіолетовому полум'ю. Вони розглядають його як основу Нової Ери. Люди настільки ввійдуть в Нову Еру, повчають в громадах, наскільки зрозуміють і будуть використовувати Фіолетове полум'я. Згідно їх переконань, своє вирішальне слово тут повинна сказати офіційна наука, оскільки тільки вона, на їх думку, може донести знання про це полум'я до широких мас.

Фіолетове полум'я, згідно вчення Вознесених Володарів, виробляє енергію милосердя, справедливості, свободи і трансформації. Якщо людина невміло використовує цю енергію, порушує при цьому Закони Бога, то енергія осідає в її організмі у вигляді шлаків, інформаційних блоків. Коли організм повністю зашлакований, то нова енергія не має можливості надходити до нього: тоді наступає смерть. Саме Фіолетове полум'я може анулювати всі шлаки, які назбиралися в атомах організму людини. При регулярному його використанні воно може принести позитивні зміни на всіх рівнях людської сутності, дати життєві сили, допомогти здолати все, що створює якісь перешкоди на шляху зцілення від фізичних недугів та емоційних стресів. Саме тому, повчають ідеологи вчення Вознесених Володарів, Сен-Жермен приніс нам в цей вік надзвичайний подарунок - Фіолетового полум'я як паспорт нашого безсмертя. В такий спосіб послідовники конфесії прагнуть науково з'ясувати принцип і механізм дії Фіолетового полум'я.

Найбільш повне розкриттям християнської ідеї спасіння ідеологи вчення Спасених Володарів вбачають в очищенні й захисті Фіолетовим полум'ям як

складовою частиною Святого Духу - цим стовпом світла, що несе прощення, довершеність, преображення, воскресіння і вознесіння. Вони проголошують:

Огонь Фиолетовый, в сердце пылай,
 Любовью божественной ярко сияй!
 Ты – милосердие истинное вечно,
 Да буду созвучен тебе бесконечно.
 Я ЕСМЬ свет – Христос во мне,
 Гори всегда в моем уме;
 Огонь Фиолетовый, ярко пылай,
 Ум мой навеки освобождай.

Вірні громад Святого Духа Вознесених Володарів вірять в те, що лише через наповнення їх завдяки Богу “Вогнем Фіолетовим”, їх розум стає “розумом світла”, змінюється так, що можна сказати: “Я ЕСМЬ – неустанная Божья десница, ... Я ЕСМЬ присутствие совершенства, Бог, живущий в человеке”.

Послідовники Вознесених Володарів розглядають християнську еру як етап становлення всіх небайдужих щодо їхнього віровчення синів і дочок Бога. Служіння розглядаються ними як служіння Богові і людству. Вони іменують його „сесією велінь - закликком присутності Бога, його світло – енергією-свідомістю”. Динамічні веління, на думку членів громади, є засобом, за допомогою якого той, хто здійснює молитву, ототожнюється зі Словом Бога, одержує енергію, яку може використати за власним бажанням – від зцілення себе та інших і аж до вирішення світових проблем. Носієм цієї енергії є Фіолетове полум'я, вчення про яке „становить основу Нової Ери”. Згідно з цим вченням, проникнення людства в Нову Еру відбувається тією мірою, „наскільки воно усвідомить і буде використовувати це полум'я”.

У вченні Вознесених Володарів відсутні будь-які заклики типу сатанінських до жертвоприношень, непокори державі чи до заподіяння кому-небудь зла. Є тільки заклик до Всевишнього про допомогу в усіх сферах нашого життя, бо ж на прохання ми всі маємо право. Характерним є те, наголошують вірні вчення, що без нашого запрошення в молитві небесні сили - Архангели, Елохіми, Вознесені Володарі та їхні ангельські загони - не можуть втручатися в наші справи, оскільки Отець Небесний з самого початку дарував кожній людині свободу волі і, до речі, за нашим з вами проханням.

Вчення Вознесених Володарів своєрідно синтезує елементи більшості відомих релігій – від політеїстичних до національних та монотеїстичних, включаючи в свій пантеон велику кількість присутніх в них надприродних сутностей та історичних особистостей - Афіну, Венеру, Нептуна, Діану, Будду, Кришну, Заратустру, Ісуса Христа, Марію Богородицю та ін.

Зазначимо, що віроповчальна література з Вчення Вознесених Володарів не містить певного послідовного й систематизованого викладу доктринальних і канонічних його положень. До того ж, сутнісний зміст категорій і понять віровчення в ній часто не розтлумачується. Певно тому в релігійній громаді Святого Духу під час богослужінь велика увага приділяється саме обґрунтуванню віровчення

конфесії. В розмові з представниками інших громад, які також заявляють про свою прихильність до вчення, обстоюваного подружжям Профетів, виявилось несприйняття ними дечого із того, що обстоюється в єдиній на цей час офіційно діючій Вінницькій громаді послідовників вчення Вознесених Володарів. Не нам судити про те, хто тут утримує істину, бо ж все вище написано, написано з використанням видрукуваних праць М. та Е.Профетів, а також збірок «Ченнелінг».

В своїй культовій практиці Вознесені Володарі (на відміну від загальноприйнятого в християнстві) широко використовують молитви у вигляді мантр та один із відомих обрядів - хрещення Священним вогнем.

Елізабет Профет радила вірним конфесії з метою збільшення потоку світла, яке йде від їхньої Присутності, використовувати два основні способи. Перший спосіб - медитація і споглядання Божої Присутності й полум'я свого серця, а другий – збільшити приплив світла від їхнього Я ЄСМЬ Присутність через читання повелінь – особливої форми молитви При цьому, у веліннях за порадою Посланиці, частіше можна користуватися не повним ім'ям «Я ЄСМЬ ТЕ ЩО Я ЄСМЬ», а скороченим «Я ЄСМЬ», але до неї додавати слова, що позначають його якості – «один», «любов», «вільний», «безсмертя» та ін. Елізабет вважає, що це ще більше наближає кожного до свого Я ЄСМЬ Присутність. Оскільки віруючі у Вознесених Володарів протягом дня відволікаються від духовного світу, то Елізабет Профет радить читати веління щоранку, щоб в такий спосіб утворити навколо силове поле світла. При цьому бажано мати перед собою Схему Я ЄСМЬ Присутність, яка допомагає візуалізувати навколо себе стовп світла.

Вчення Вознесених Володарів постає як своєрідне продовження вчення християнства, принесеного свого часу на Землю Ісусом Христом і поданого для Вознесених Володарів у Біблії. Але саме як продовження, воно, на думку ідеологів конфесії, дає остаточні відповіді на питання XX і XXI століть: хто я і куди йду? Як вже відзначалося вище, вчення Вознесених Володарів прийшло до нас в період зміни епохи Риб, яку вів Ісус Христос, на еру Водоля, яку веде її Вознесений Володар Сен-Жермен.

Основною метою Вчення Вознесених Володарів є ідея повернення всіх людей назад до Отця-Матері Небесних через вознесіння, що особистим прикладом показав Ісус Христос, підтвердивши цим самим достовірність Вчення. Постать Ісуса Христа, як це вище вже було показано, знаходить своєрідне витлумачення у вченні Вознесених Володарів. Він прийшов, щоб відкрити індивідуальне Я Христа кожній людині і показати справи Отця-Матері (Я ЄСМЬ Присутності), які можуть виконати його сини і дочки у полум'ї індивідуального Я Христа і з його допомогою. Якщо Ісус в ієрархії Вознесених Володарів займає посаду Світового Вчителя, то посланці правдивого Великого Білого Братства (не того, що творили пізніше Кривоногов і Цвигун, запозичивши цю назву) помазані ієрархією як її апостоли, істинні вісники Бога. Вони не спілкуються з мертвими, на чому наголошували Вселенські Собори християнства, вихолостивши цим Вчення Христа, не практикують ні некромантію, ні спіритизм, ні гіпнотизм масової свідомості.

Вознесені Володарі – це, згідно вчення конфесії, просвітлені Духовні істоти, які переважно колись вже жили на Землі, вирішували ті проблеми, які постають перед нами і сьогодні, а опісля поєдналися з Богом. Вознесений Володар більше не обмежений своїм фізичним тілом. Він (вона) діє переважно у духовному тілі, в єдності з Богом. Нинішні їх Посланці служать Вчителями з висот Царства Святого Духа. Вони можуть допомогти духовному зростанню вірних їм у будь-якій сфері життя і досягти істинної життєвої мети – поєднання з Богом в процесі Вознесіння.

В середині ХХ століття в середовищі конфесії виникло протиріччя щодо дійсності і правоздатності Посланців. Дехто з останніх вже не визнавав можливості помазання після них. Н Марк Профет, ні опісля Елізабет Профет не погоджувалися з цим. Зокрема Елізабет наполягала на тому, що на Землі завжди повинні бути Посланці у фізичному втіленні до того часу, поки Владика не з'являться у Своїх Видимих і Відчутних Вознесених Тілах.

Коли в кінці 90-х років у Елізабет Профет почалися серйозні проблеми із здоров'ям і вона фактично вже могла зберігати лише духовне, а не фізичне лідерство в Традиції Вознесених Володарів. Тоді Ель Марія закликав до служіння сім'ю Монро і Кароліну Шірерів. Монро до цього був єпископом Церкви Вселенської і Торжествуючої, організованої Е.Профет. В 1997 році Шірери заснували новий рух – «Храм Присутності». Вони визнають всіх Посланців Традиції Вознесених Володарів. Проте їх визнали не всі послідовники передуючого руху «Маяк на Вершині», бо ж вважають що після Профетів нових Вознесених Володарів вже не буде.

Шірери визнають Вчення, одержані через всіх Посланців і вивчають всі, одержані через них диктовки.

Написання цього тексту ускладнювало те, що в ряді публікацій про віровчення конфесії звучать різні застороги типу читати лише ті видання, які вийшли під грифом «Учення Вознесених Владык». А як тоді бути із публікаціями під грифом «Церковь Вселенская и Торжествующая»? Відтак тоді упорядкований керівником Вінницької громади А.Коваленком «Канонічний статут Учення Вознесених Володарів» буде вже якоюсь кривою. Тож автори цієї Сторінки при її написанні використали, окрім рукописів А. Коваленка, книги: М. и Э. Профет. Наука Изречённого Слова; Э.Профет. Как достичь силы своего Высшего Я; «Бдите со Мною» Часы Всенощной Иисуса; Братство Хранителей Пламени; Служение Церкви Вселенской и Торжествующей; «Я ЕСМЬ»: традиция Вознесённых Владык (София, 1999); Лайтхауз Саммит. Розарий архангела Михаила; Учення Вознесених Володаоів; Розарій Диви Марії, а також публікації конфесії і про конфесію.

Спільнота Святого Духа Вознесених Володарів є толерантною у своєму ставленні до інших релігійних течій. Вона в Україні знаходиться ще в стадії становлення і організаційного оформлення. То ж тут маємо лише початкову інформацію про неї.

не допустила включення до своєї Конституції навіть згадки в Преамбулі про історичну долю християнства.

У цьому зв'язку варто звернути увагу і на Розпорядження Президента Міністерству освіти і науки, всупереч відповідним статтям Конституції і Законів України про освіту і свободу совісті, ввести в навчальні плани шкіл християнську етику. Якщо вже у нього із врахуванням моральної невихованості молоді (може й свого сина) і з'явилося сподівання на її спасіння Церквою, то є ж прийнятий порядок внесення змін до Конституції, законів через подання відповідних пропозицій до Верховної Ради. А так якщо будемо діяти за принципом "що хочу — те й волочу" або жити "по поняттям" (проти чого В.Ющенко мав намір боротися), то правової держави нам ніколи не бачити.

Можна зрозуміти рішення Президента розпустити Держкомрелігій, бо ж останній не впорався із втручанням Церкви Московського Патріархату у виборчі президентські перегони, але ж не можна було залишати на півроку по суті без відповідного державного органу (до речі, передбаченого Конституцією) таку впливову сферу суспільного життя як державно-церковні і міжконфесійні відносини. І тут проблеми не лише в своєчасних реєстраціях нових релігійних спільнот. Знову ожили ті міжцерковні протистояння в Православ'ї і колізії між православними та католиками, про які ми вже було почали не турбуватися. Ми також бачимо знову, як біляцерковні структури Московсько-Православної Церкви України включаються у виборчий процес до Верховної Ради. Із преси цієї Церкви ми дізнаємося, що серед її ієрархів Сходу і Півдня ще живучі сепаратистські настрої і небажання, того, щоб незалежна Україна зрештою мала свою Помісну Православну Церкву. Ми можемо засвідчити те, що майже всі конфесії України нехтують її державною. Мовою й послуговують оросіянення українців. Маємо відцентрові тенденції і в діяльності релігійно-національних спільнот. Поширення все нових і нових релігійних течій засвідчує відсутність у нас духовної екології.

Президент проголосив своє прохання до Церков зайнятися питанням безпритурності дітей, допомогти знедоленим. Проте без правового вирішення багатьох проблем цього все залишиться як було. Церква, згідно діючого законодавства, не може йти в державну школу, але деякі конфесії, зокрема протестантські та іудейські, далекі від того споживацького підходу, що є в православних. Вони хочуть мати (уже навіть і створили) свої світсько-конфесійні школи, інші навчальні заклади. Якщо Закон про свободу совісті це їм дозволяє, то Закон про освіту (прийнятий ВР пізніше) про це навіть не згадує. А варто було б це узаконити і в ньому.

Ось далеко не повний перелік тих проблем, які мала б вирішувати та Науково-консультативна Рада, створення якої при ньому ініціював Президент ще під час зустрічі із представниками Всеукраїнської Ради Церков і яка й по цей час існує ще лише на папері із текстом його виступу тоді.

Надто складною і делікатною є сфера релігійного життя. В неї на рівні буденного бачення втручатися не треба, бо ж можна, зрештою, мати той наслідок, на який не очікуєш. До того ж, ще ж є і закони, якими держава регулює буття релігійних спільнот в країні. Їх треба знати і шанувати, щоб не допускати правовий нігілізм, насилування церков, до дій, що суперечать їх канонам.

Професор Анатолій КОЛОДНИЙ

Відкрита передплата на часопис

«Релігійна панорама» на 2006 рік

Ми й надалі оперативно інформуватимемо Вас про головні події релігійного життя, свободи совісті в Україні та світі. Читаючи наш журнал, Ви матимете об'єктивну інформацію про конференції та круглі столи з релігійних питань, про новини релігієзнавчої та релігійної літератури. Кожне число часопису буде висвітлювати основи віровчення та обрядової практики однієї із конфесій України.

**РЕЛІГІЙНА
ПАНОРАМА**
МІСЦЕВА ІСЛАМІСТИКА В УКРАЇНІ

2
(54)
2005

**РЕЛІГІЙНА
ПАНОРАМА**
МІСЦЕВА ІСЛАМІСТИКА В УКРАЇНІ

1
(53)
2005

- ЦЕРКВА І СВІТСТВО В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ
- УПАТЯ ХРИСТИАНІВ ДО ПРАВОСЛАВ'Я В УКРАЇНІ
- НАКІМ ВІСІТКИ ДО МЕККИ І МЕДИНИ
- УКРАЇНСЬКІ СЕРЦЯ У ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ 2004
- АТЕІЗМ – НЕ ВЕ ДО АНТИТЕІЗМУ

СТОПІВКА ЛЮБОВСЬКІ
БІЛИЙ ДОТІС
(Черкаська громада буддистів)

**РЕЛІГІЙНА
ПАНОРАМА**
МІСЦЕВА ІСЛАМІСТИКА В УКРАЇНІ

3
(55)
2005

- СВІТСТВО І ЦЕРКВА В УКРАЇНІ
- В ЛЮБОВІ І ВІСІТІ СТАВЛЕННЯ ДО РЕЛІГІЇ І ЦЕРКВИ
- УРАД МІСЦЕВОЇ ПАТРИАРХАТУ СЛУЖУЮЧА І ЗАХИЩАЮЧА
- КАТОЛИКИ ЗАПРОВАДИЛИ ЗДОРОВ'Я НАШОЇ РАЙСЬКОЇ
- МІСЦЕВА І УКРАЇНІ ПРОВІДИТЬ

СТОПІВКА ЛЮБОВСЬКІ
**УКРАЇНСЬКА ХРИСТИАНСЬКА
ЄВАНГЕЛЬСЬКА ЦЕРКВА**

Передплатний індекс 21953.

Каталог видань України – 2006. Журнали України